

AANHANGSEL,
Oftweede Deel;
VAN DE
D I C H T - K U N D I G E
ZIELE-ZANGEN,
O P - G E S O N G E N
Door PHILIPPUS van SORGEN,
En verscheide andere
ZANGH-LIEVERS.

Tot U T R E C H T,

By de Weduwe van WILLEM CLERCK, Boeck-
verkoopster, op de Neude in de Grondt-Regel
der Gereformeerden. A°. 1688.

*UITTREK uit het Verslag gedaen aan de
koninglyke Maetschappy der Fraeie Konsten
en Letterkunde te Gent, over de stukken
ter mededinging in 1816 ingeleverd.*

Het eerste en uitmuntendste der weldaden van den zegeprael van WATERLOO, was de onafhanglykheid van ons Vaderland. Nimmer scheen eene omstandigheid aan het Genootschap gunstiger om de Konsten uittenoodigen tot het vereeuwigen, in hunne edele voortbrengsels, der gevolgen van dien glorieryken Veldslag. 'T was in die vaderlandsche inzichten dat het Voorschift der mededinging door het Genootschap werd uitgezonden; thans mag het zich verblyden de opgevattē hoop ten deele vervold te hebben gezien.

DICHTKUNDE.

De nederduitsche Zangstukken, ten getalle van vyftien, en de fransche ten getalle van veertien, hebben de eerste ter beoordeeling voorgesteld geweest. De fraeihed van een groot aantal diēr stukken, doet beklaegen dat het Genootschap, ingevolge deszelfs wetten, slechts de bekroonde Dichtwerken in 't licht hebbe kunnen geven.

De Prys, voor het nederduitsch Zangstuk voorgesteld, is toegewezen aan Mevrouw CATH. WILHEL. BILDERDYK, te Amsterdam.

De accessit aan Mr. JOH. BOSSCHA, Hoogleeraer der Latynsche Letterkunde, te Amsterdam.

De vereerlykende melding aan Mejuffr. PETRONELLA MOENS, te 's Gravenhage, en aan Mr. PIETER RUTGER FEITH, lid van het Gerechtshof te Almelo.

De Prys voorgesteld voor het fransch Zangstuk, is toegewezen aan Mr. PHIL. LESBROUSSART, van Gent, eertyds Hoogleeraer der Letterkuude, eenen der Opstelleren van den algemeinen nederlandschen courant, te Brussel.

De accessit aan Mr. PIETER LEBROCQUY, van Gent, student in rhetorica, in het koninglyk Collegie dezer stad.

De vereerlykende melding aan Mejuffr. C. S. HUGO DE RAVESCHOT, te Brussel.

*EXTRAIT du Rapport fait à la Société
Royale des Beaux Arts et de Littérature
à Gand, sur les morceaux présentés au
Concours de 1816.*

LE premier et le plus signalé des bienfaits de la victoire de WATERLOO, fut l'indépendance de notre Patrie. Jamais circonstance ne parut plus favorable à la Société, pour faire un appel aux Arts, et les inviter à consacrer, dans leurs nobles Productions, les résultats de cette immortelle Journée. Ce fut dans ces vues patriotiques qu'elle publia le Programme de son Concours; elle peut se féliciter aujourd'hui d'avoir vu se réaliser en partie, les espérances qu'elle avait concues.

POËSIE.

Les Cantates flamandes au nombre de quinze, et les Cantates françaises au nombre de quatorze, ont été les premières soumises à la discussion. Le mérite d'un grand nombre de ces morceaux, fait regretter que la Société, conformément à ses statuts, n'ait pu livrer à l'impression que les Poèmes couronnés.

Le prix proposé pour la Cantate flamande a été décerné à Madame CATH. WILHEL. BILDERDYK, à Amsterdam;

L'accessit à Mr JOH. BOSSCHA, professeur de littérature latine, à Amsterdam;

La mention honorable a été accordée à Madame PETRONILLE MOENS, à La Haye; et à Mr PIERRE RUTGER FEITH, juge au Tribunal d'Almelo.

Le prix proposé pour la Cantate française a été adjugé à Mr PHILIPPE LESBROUSSART, de Gand, ancien professeur de belles-lettres, l'un des rédacteurs de la gazette générale des Pays-Bas, à Bruxelles.

L'accessit à Mr PIERRE LEBROCQUY, de Gand, élève en rhétorique au Collège royal de cette ville;

La mention honorable a été accordée à Mad^{elle} C. S. HUGO DE RAVESCHOT, à Bruxelles.

MUZYK.

Zeven mededingers hebben om den Prys van het Muzyk gedongen: alle de stemmen hebben zich vereenigd om dien toe te wyzen aan Mr VERHEYEN, van Gent, die het fransch Zangstuk in muzyk heeft gesteld, en aan Mr P. J. SUREMONT, van Antwerpen, die zich op het nederduitsch Zangstuk heeft geoeffend.

Een *accessit* is toegewezen aan Mr CH. GILDEMYN, orgelist van O. L. V. te Brugge, voor zyn muzyk op het fransch Zangstuk.

SCHILDERKONST.

Twee Schetsen hebben ter mededinging gezonden geweest. In het een diēr stukken, 't welk zinnebeeldig is, herkent men bekwaemheid, en de schikkingen eener gelukkige verbeeldingskracht; doch het vereenigt niet genoegzaem de hoedanigheden door het Genootschap vereischt. Aen dat stuk is eene vereerlykende melding vergund; het heeft voor zinspreuk: *Tout à la gloire des Héros.*

BOUWKUNDE.

Het voorwerp van den Prys der Bouwkunde, was een Gedenkstuk op te rechten ter glorie van de Helden gesneuveld voor het Vaderland: eene Grafnaald van Mr FR. FLORENT, van Ath, heeft geschenen het meest aan de wenschen van 't Genootschap te voldoen, 't welk, ten blyke zyner voldoening, den zelven eenen Eerpenning heeft toegewezen.

BEELDHOUW- PRINT- EN TEEKENKUNDE.

Het Genootschap had tot voorwerp van den Prys der Beeldhouwkunde voorgesteld een Gedenkteeken in gebakken aerde, of afgegoten in plaester; en voor den Prys der Printkunde de aftekening eener schets van eenen Gedenkpenning; er hebben zich geene mededingers aengeboden.

Gent, 18 van Weimaend 1816.

De vaste Geheimschryver.

J. B. F. DE BAST.

MUSIQUE.

Sept Concurrens se sont disputé le Prix de la Composition musicale: toutes les voix se sont réunies pour décerner la palme à MM. VERHEYEN, de Gand, qui a mis en Musique la Cantate française, et P. J. SUREMONT, d'Anvers, qui s'est exercé sur la Cantate flamande.

Un accessit a été décerné à Mr. CH. GILDEMYN, organiste de N. D. à Bruges, pour sa Composition musicale sur la Cantate française.

PEINTURE.

Deux Esquisses ont été présentées au Concours. Dans l'un de ces morceaux, qui est allégorique, on reconnaît du talent, et les combinaisons d'une imagination heureuse; cependant il ne réunit point, à un degré suffisant, les qualités que la Société exigeait. Mention honorable a été accordée à ce morceau portant pour devise: *Tout à la gloire des Héros.*

ARCHITECTURE.

Un Monument à éléver à la gloire des Héros immolés pour la Patrie, était le sujet du Prix d'Architecture: un Obélisque de M^r FR. FLORENT, d'Ath, a paru le plus se rapprocher des intentions de la Société, qui, pour marque de sa satisfaction, lui a décerné une Médaille d'honneur.

SCULPTURE, GRAVURE ET DESSIN.

La Société avait proposé pour le sujet du Prix de Sculpture, un Monument en terre cuite ou jeté en plâtre; et pour celui de Gravure, le Dessin d'un projet de Médaille; il ne s'est point présenté de Concurrens.

Gand, ce 18 Juin 1816.

Le Secrétaire perpétuel.

J. B. F. DE BAST.

De Eerpenningen den Overwinnaren toegeschikt, hebben op den eenen kant het zinnebeeld aller Konden; het opschrift wyst aan het Genootschap 't welk de zelve aenmoedigt; het onderopschrift den dag der uitdeeling der Pryzen.

Op de wederzyde leest men de volgende byschriften :

1° *Op den genen aan Joff. BILDERDYK toegewezen :*

NOBILISSIMÆ
MUSARUM ALUMNÆ
CATH. WILH. BILDERDYK
HAGÆ COMITENSI
QUÒD
RELATAM AD WATERLOO DE GALLIS VICTORIAM
FELICI CARMINE
CELEBRAVIT.

2° *Aen Mr BOSSCHA :*

HUMANISSIMO
VIRO
JOH. BOSSCHA
QUÒD
REL. AD WATERLOO DE GALL. VICT.
CONCINNO CARMINE
CELEBRAVIT.

3° *Aen Mr LESBROUSSART : | 3° A Mr LESBROUSSART :*

PRÆSTANTISSIMO
VIRO
PHILIP. LESBROUSSART
GANDAVENSI
QUÒD
REL. AD WATERLOO DE GALL. VICT.
FELICI CARMINE
CELEBRAVIT.

Les Médailles destinées aux Vainqueurs, portent d'un côté l'emblème de tous les Arts; la légende désigne la Société qui les encourage; l'exergue la date de la distribution des Prix.

Sur le revers des Médailles on lit les inscriptions suivantes :

1° *Sur celle décernée à Mad. BILDERDYK :*

4° Aen Mr LEBROCQUY : | 4° A Mr LEBROCQUY :

OPTIME SPEI ADOLESCENTI

PETRO LEBROCQUY

GANDAVENSI

QUÒD

REL. AD WATERLOO DE GALL. VICT.

CONCINNO CARMINE

CELEBRAVIT.

5° Aen Mr VERHEYEN : | 5° A Mr VERHEYEN :

SOLERTISSIMO

VIRO

PETRO VERHEYEN

GANDAVENSI

QUÒD

CELEBRATAM NUMERO SO CARMINE

DE GALLIS AD WATERLOO VICTOR.

SUAVISSIMIS MODIS

APTAVIT.

De Eerpenning aen Mr P. J. SUREMONT, van Antwerpen, heeft het zelfde byschrift. | La Médaille décernée à Mr P. J. SUREMONT, d'Anvers, porte la même inscription.

6° Aen Mr GILDEMYN : | 6° A Mr GILDEMYN :

PERITISSIMO

VIRO

CAROLO GILDEMYN

BRUGENSI

QUÒD

CELEBR. NUMERO SO CARM.

DE GALLIS AD WATERLOO VICT.

BLANDIS MODIS.

APTAVIT.

Het gedacht diér byschriften behoort aen Mr J. H. LEBROCQUY, Hoogleeraer in het koninglyk Collégie, en Geheimschryver der Klasse van Letterkunde; het opmaken der Eerpenningen, waer in men de grootste konst bemerkte, heeft toebetrouw'd geweest aen de graveernaeld van Mr L. DE BAST, eenen der bestierders van het Genootschap.

La pensée de ces inscriptions appartient à Mr J. H. LEBROCQUY, Professeur au Collège royal, et Secrétaire de la Classe de Littérature; l'exécution des Médailles, qui ne laisse rien à désirer, a été confiée au burin de Mr L. DE BAST, l'un des Directeurs de la Société.

NOODIGINGE

Tot het

BESCHOUWEN van JESUS.

Oort Menschen,die verliefd op konst en wetenschappen

Geduyrig jaegt en hijgt naer iets , dat u ontbeert,

Het gene dat gy soeckt en is geen soekens waerd,

De Wysheyd die u roept is sonder maet of trappen.

Gy die daer neemt de maet van Wateren en Landen,

Gy die de streecken kent , en allerhande Volck ,

Kond in haer eygen tael begroeten sonder Tolck;

Gy die een ons ontdeckt nog onbekende stranden.

Gy die met koud u oog kond doorde Wolcken senden ;

Om daer te schouwen aan het uytgebreyde rond,

Gy die een het Gesternt haer plaeſtie wysen kond ,

En al het Hemels heyr kondt deelen af in benden.

Gy die soo onvermoeyt doorlesende de Boecken

Van oudeen nieuwe Tyd, van Oorlog en van Vreed ,

Hoe dat fig dese Vorst en gene Koning queet ,

Bestaet vernuftig na te vorschen en te soecken.

Gy die met uw' verstand Natuyrs geheymenissen ,

En selfs te kennen en ons te doen kennen poegt ,

Daer in gy dog u selfs en and're vaeck bedroogt ;

Dewyluw' wetenschap haer gronden leyd op giften .

2 B E S C H O U W I N G E

Gy die met hooger vlugt vliegt boven al de dingen
Die maer alleenelyck de sinnen komen voor,
Gy die met spitser breyn breekt door het sienlyck door,
En reecken dat te kleyn wat oor of oog ontfangen.
Gy die met uw verstand tot in den Hemel steygert,
En daer door eygen drift soeckt te geraecken tot
De kennis van het zyn en wesen van dien God,
En sijn verborgen Raed 't welck Eng'len is geweygert.
Komt hier, ey komt dog hier, en wilt niet langer loopen
Naer de besitting van een yd'le wetenschap,
Niet waerdig in der daed een voet verset of stap,
Of zyt gy noch al graeg 't berouw soo dier te koopen.
Ick stel u voor het oog de God van al de Goden,
Die Vorst van wien de Vorst sijn Land ontfangt te leen,
Den groten Opper-Heer van Hemel, Aerd en Zeen,
Die op de minste wenck volbrengen syn geboden.
Ick noodige U te sien dien Souverainen Koning,
De Sonne van de Son, voor welckers helder ligt
Die blinckende Planeet in glantz en luyster swigt,
En die den Hemel heeft gekozen tot syn Wooning.
Ey siet der Geesten God, word hier een worm en made
In Vleesch en Bloed gelyck, ô wat een wonder werck!
Den onbepaelden God bepaelt sig in een perck.
Den Schepper der Natuyr den Vinder der Genade.
Siet hier op kenders van de boven-aerdse dingen,
Het eerste wesen afgesondert van het lyf,
Het welck heeft buyten en in alles syn verblyf,
Het geen Uw' swak vernuft niet kan of mag doordringen.
Gy Godsgeleerde die Unaer dien God laet noemen
En die sijn Wesen meent te kennen soo 't behoort,
Komt hier en siet dien God, en siet syn eeuwig woort.
Op dat gy niet vergeefs met desen naem moogt roemen.
Ick noodige U te sien de Waerheyd, Weg en Leven,
Het Woord met vleesch bekleet, dē Engel van't verbond
De God van Eeuwigheyd, die was voor's werelds grond,
En die aen al wat is het wesen heeft gegeven.

Siet

Siet hier een God, en drie in Hem, in een besloten
 Syn Eygenschappen en syn eeuwig Raeds besluyt,
 En 't geen dat in der tyd syn Soon moest wercken uyt,
 Wanneer hy wierd gesalst verr' boven Me-genoten.
 Gy Volckeren verstroyt van 't Oosten tot het Westen,
 En daer de Sonne rijst en daerse weder daelt ;
 Maer die nog nimmer met dit Ligt en zyt bestraelt,
 Beschout dees Morgenster ick raed het U ten besten.
 Gy Volck'ren die by ons gereeckent zyt voor Wilden ,
 Gy die daer dwalende door Bosch en Velden sweeft ;
 Gy and're die naer wet en ordinantie leeft,
 Schoon dat gy in de grond niet veel van haer verschilde.
 Gy Volck'ren die daer woont in holien en speloncken,
 Die Menschen schijnt te zyn, uw' wesen brengt het mee,
 Maer soo veel reden hebt gelyck het domme Vee,
 Gy die daer legt gantsch in onwetenheyd verzoncken.
 Ey komt ten voorschijn uyt de naere en swarte kuylen
 Daer noyt de klare Son , haer ligt of stralen send,
 Ey hoort hier Volckeren van naem ons onbekent,
 Of meent gy dat gy kont dit helder ligt ontschuylen.
 Gy by wien noyt nog van Genade is gesproken ,
 En die nog niet en weet wat Zaligmaker is ,
 Die JESU S niet en kend , nog de Getuygenis
 Syng Geests; en noyt den geur syns naems en hebt geroken.
 Ick nodige U tot sien : En gy verblinde Joden
 Op welckers oog en hert dat sware decksel leyd,
 Dat decksel waerd van U en ons te zyn beschreyt ;
 Die Sterre Jacobs word op nieuws u aengeboden.
 't Is lang genoeg geleeft van Schaduwen en Beelden ,
 Vergaept u doch niet meer een Bock of Stieren-bloed ,
 De Kerck was doen een Kind en moest dit poppe-goed ,
 Dat sy daer mede tot sy grooter werd wat speelde.
 De saecke self vervult de plaetse van het Voorbeelt ,
 Bestrijcket u oogen dog met oogen-salf , en siet
 Wat dat'er komen mosten wat'er is geschiet ,
 Gy vind myn seggen waer, soo gy bescheyden oordeelt .

't Geen *Zacharias* eens te vooren heeft gesproken,
 Dat sal eens zyn vervult, als gy met angst en smert
 Met een gebroken geest en een verlagen hert,
 Sult schouwen aan den geen in wiengy hebt gestoken.
 Nu maeckt u, maeckt u op, ô Sion hier is klaerheyd!
 Komt wandelt in dit ligt, die Sonne gaet u op,
 Die sonder ondergaen sal klimmen in den top,
 En U oomschynen met geregtigheyd en waerheyd.
 Siet hier u Koning komt gesalfst met Vreugden-balsem,
 Hy komt en is bekleet met cierelyck gewaet,
 Hy 'er is, die selfde wel, maer in een and're staet,
 Dien gy den Beker gaeft met Edick en met Alsem.
 En is het niet wel tyd, ô Schapen! dat dit dwalen
 En loopen gins en weer eens eynd'lyck zy gestaeckt,
 En dat dien Herder ons tot eene Schaeps-koy maeckt,
 Op dat gy weer bewoont U Landen in haer palen.
 En is het niet wel tyd dat Isr'el sig vergader
 Na datse zyn verstroyt nu sestien Eeuwen lang,
 Van daer de Sonne rijst tot haren ondergang,
 En met ons haren God oock noemen Abba Vader.
 Als Geest en waerheyd sal versellen uw' gebeden,
 Als gy wat jong en reyn is, tot syn Autaer brengt,
 En het onreyne nog het kreupele gehengt,
 Als *Malachia* seyd, dan sal dien Vorst der Vrede
 Dien waren Vreden-Vorst U voor de synekennen,
 In waerheyd niet in schijn, schoon dat gy voormaels zijt
 Door valsche Christussen tot dertigmael misleyd,
 Soo sult gy evenwel aan desen U gewennen.
 Hy is uyt Judae's stam in Bethlehem gebooren,
 Als *Jacobs* oudste Soon, een spruyt van *Davids* stam,
 Waer uythu inder tyd syn Vleesch en Bloed aennam,
 Wanneer dat Juda nu syn Scepter had verlooren.
 Kond gy hertneckigh Volck dien Silo nog mislaken,
 Dien eenmael komen sou, gelyck Uw' Vadersey
 Wanneer hy stervende die dingen op een rey
 Sag komen, 't welck hem deed na zyn verlossing haken.
 Kond

Kond gy nog loochenen die geene welckers Wonden

Van *Efias* zyn soo levend afgemaelt,

Beproeft eens of 'er wat aan dese reeck'ning faelt,
Die *Daniel* u geeft van Jaren, weecken, stonden.

Kond gy noch desen voor Messias niet erkennen,

Die totsyn Name voert Verlosser, stercke Godt,

Sagtmoedig, nedrig, goed, en al des werelts spot,

Op wien de Mannen Gods ons wijsen met haer Pennen,

Indien gy hier op segt dat sy hem oock beschryven

Tesullen zyn een Held vol yver, vier en kragt,

Die alles dwingen sal te buygen voor syn magt,

En de Godloosen met een staf van yser dryven.

Ick staet dit met u toe, gy meugt dit wel gelooven

Want schoon dat JESUS heeft u t'eenemael bevryd,

Van't Jock dat op u lag in uwen slaeffen tyd,

Soo moet nog evenwel syn glans die schande uytdooven.

Hem hoort de Glory toe soo wel als de Genade,

Hy moet u maecken vry naer Lichaem en na Geest,

En 't geen aengaende Hem lliis voorseyd geweest,

Dat moet eenszyn vervult, hetzy dan vroeg of spade.

Dat hy soo nederig eerst quam, dat was van nooden

Op dat hy als een Vorst syn Volck'er straffen droeg,

En dat hy voor haer schuld syn Vader deed genoeg,

Die hem de stoel van Eer daer op heeft aengeboden.

Hy quam doen tot ons, als een goedertiere Koning

Genade en Vreede moest hy eerst de wereld bien,

Eer hy syn stercken Arm en seegbaer Swaett liet sien,

En dit Tooneel eens wierd verandert van vertooning.

Maer nu is 't voor de deur, de tyd beginnt te naken,

De Volck'ren zyn verdeelt sy wetten vast haer Sweert,

Den een des anderen syn ingewant verteert,

Terwyl sy op haer beurt des Heeren gramschap smaken.

Hy biedt u Joden aen in 't midden van de baren,

Waer doorgy gins en weer nu soo geslingert werd,

Syn bystand, hulp en heul, hy reyckt u toe een berd

Waer op gy veyliglyck u leven moogt bewaren.

6 BESCHOUWINGE

Maer denckt niet Joods geslagt, dat gy u Land, en Steden
En dat Jerusalem besitten sult, gelyck
Gy dat te vooren deed, dat waer te letterlyck,
't Verdurven vleesch en bloed betaemt maer so een Reden.
Ick bid u reeckent dat voor fabelen en droomen.

Want *Teremias* heeft het u voor af geseyd
Dat daer ten laetsten eens verschijnen moet die tyd,
Waer Ark of Tempeldienst niet meer in't hert sal komen.
En op dat gy vergat dien ingeweyden drempel,
Soo toont hy dat sig God aen gene plaets verbind,
Hy seyd, en payt U niet met woorden vol van wind
Nog roept, den Tempel Gods, dit is des Heeren Tempel.
Syn Tempel moet sig eens seer wijd en zijd uytbreyden,
En Sion moet eens zyn op aller bergen top,
En 't Volck van alle tong moet daer eens komen op
Om openlyck den naem des Heeren te belyden.
Men sal Jerusalēm bewoonen dorps gewyse,
Daer sal nog muyr nog poort nog gragt om zyn of wal,
Gods uytverkoren Kerck die vind men over al,
Men hoeft om haer nog Zee nog Landen om te reysen.
Gy sult geen knechten zyn o Vrygeboorne kind'ren
Voor eeuwig, en gy sult niet dwalen sonder end.
Dien grooten Herder die syn Schapen soo wel kend
En kan niet lyden dat haer iemant oyt sou hind'ren.
Gy hoeft uw oogen maer een weynig op te sluyten,
En sien in goeden ernst de saeck wat nader in,
Wat dat haer eynde was, haer midden, haer begin,
Besierse door en door van binnen en van buyten.
Gy hoort uyt eenen mond de woorden der Propheten,
Gy siet dat die al t' saem ten vollen zyn volbragt,
In d' afgehouwen tronck van Isais geslagt
Dien gy moet eyndelyck oock uw' Messias heten.
Gy volck'ren die soo veel ontleent hebt van de Joden
Die voor uw hooft erkent den loosen Mahumet,
En die soo stip bewaert te syn ingestelde Wet.
U is de kennis des Messias oock van nooden.

't Is waer gy staet het toe dat hem wel kragt en gaven
 Van God zyn ingestort, gy segt, een groot Propheet
 Is JESUS Christus, die den Slang syn kop verteed,
 En die de Duyvelen bevel gaf als syn slaven.
 Maer hier in evenwel syt gy niet wel beraden
 Dat Gy dien boven Hem in ligt en gaven stelt
 Die al de Wereld dwong met goddeloos geweld,
 En die hem overtrof in Krijgsen Oorlogs daden.
 'k Beken, dat Mahumeth tot Wapens was genegen,
 En dat hy menig Land deed swemmen in haer bloed,
 Maer JESUS heeft hier om geen minder Helden moed,
 Die ons soo groten Ryck met Lyden heeft verkregen.
 O Mammelucken is dit dan soo groten wonder
 Dat uwen Veldheer velt syn ryck op bloed en moord,
 En dat syn vinnig Stael de Koningen verstoort,
 Hy duyckt nog evenwel hier in voor Cæsar onder.
 Wat deed hy meer als oyt te vooren Alexander,
 Of als Pompejus en dien groten Constantijn,
 Besiet haer Daden eens, haer oogmerk en desseyne,
 Stelt haer te saem en vergelyckse met malkander.
 Indien gy tot ons segt dat uwen groten heylig
 Den Jooden niet alleen nog oock het Heydendom.
 Maer selfs de Christenen vermeestert heeft al om.
 En dat haer Meesters magt haer niet kon maken veylig.
 Dat waren Christenen die met dien tytel roemen
 En Christenen in schijn, maer verre van de daed,
 Die dog alleenelyck in Geest in kragt bestaet,
 En daerom gantsch onwaerd haer Christenen te noemew.
 En die in tegendeel hem zyn tothoon en schande,
 Een Anti-Christendom, een ysselyck gedrogt,
 Maer bastard en onegt, om quaed te doen verkogt.
 En dien hy overgeeft in syne Vyands handen.
 God liet dien Wynstock dan door Mahumet besnoeyen,
 Dien valschen Wynstock met die rancken sonder vrugt,
 Daer God geweecken is, geen wonder dat'er vlugt;
 Soo ging selfs Israel wel eer in Babels boeyen,

8 B E S C H O U W I N G E

En wy ontkennen niet dat uw' Propheet van Gode
Zy toe gesonden aen de Wereld tot een roe,
Die't lieffelycke Jock van 't Euangely moe ,
Nu waren omgekeert tot krygen, moorden, dooden.
Nog oock niet dat hy hem begunstigt heeft met kragten,
Met kloeck en wys beleyd , ja selver aengeport,
En als met eyger hand den degen aengegort ,
Om soo wel Christenen als Joden vleesch te flagten.
Nebucadnezar is van God wel heen gesonden ,
Omsyne Wynstock als een Swyn te roeyen uyt ,
Gewijde Vaten tot syn dienst gaf hy ten buyt ,
God als regtvaerdig dult geen ongestrafte sonden.
Syn Bond-kilt gaf hy in de magt der onbesneden ,
Syn Priesteren en Volck die vielen door het swaerd ,
Jerusalem dat wierd voor Keyseren gespaert ,
Hy liet aen Romens Heyr syn Heyligdom vertreden .
Wanneer de Christenen Gods wetten gingent schenden ,
Soo droeg hy nimmer ongewrocken dit bedrijf ,
Hy sond haer 't eene volck of 't ander op 't lijf ,
Of wreede Schytiers, of Gotthen, of oock Wenden .
En soo was Mahumed een Wan in Godes handen
Om 's werelds Dorschvloer wat te suyveren van kaf ,
Want waer hy immer quam daer dee hy straf op straf ,
Hy hackten haer ter neer of floot haer op in banden .
En soo hy heeft bewaert soo menigte van Steden
En Landen , die als nog haer buygen op syn woord ,
't Is om dat 't Christendom te diep in 't quaed versmoort ,
Noyt heeft gemaect met haer en met den Hemel vrede .
Gy Mammelucken dan die minder zyt in boosheyd ,
En in 't natuyrlyck goed al dickmael verder gaet
Als menig Christenen met naem en sonder daed ,
Die U te boven gaen in onrecht en godloosheyd .
God heeft tot nog Uw' Staet uytwendig seer gezegent ,
Gelyck hy Grieckenland en Romen eertyds deeë ,
En wat gy ondernaemt het ging u alles meeë ,
En wat uw' Vaderen maer wensten sy verkregent .

Maer evenwel en kund gy ons dit niet ontkennen
 Dat JESUS boven hem veel stercker is geweest, (geeft
 Wanneer hy niet door swaerd , maer door syn magt en
 De Wereld overwind , en doet haer Hem erkennen.
 Want sonder vuyr of stael , en sonder Oorlogs troepen
 Alleen maer met syn woord , genaden en geloof
 Soo neemt hy duysenden van herten tot een roof ,
 En dien hy hebben wil dien hoeft hy maer te roepen.
 En sonder magtig Goud en sonder groote schatten ,
 Heeft hy maer in syn dienst een Volck dat alles deift ,
 Dat maer alleeniglyck om te verwinnen sterft ,
 Dit schijnt uw' wonder en gy kund het qualick vatten.
 Maer wat syn Leer aengaet van hem ons voorgescreven ,
 Gy moet ons rondelyck bekennen dat syn Wer
 In Godlyckheyd verdooft het Boeck van Mahumet ,
 En dat het is een beeld van een volmaecter Leven.
 En dat, hoe nut en goed uw' Alcoran mogt wesen ,
 Die maer met valsche schijn van waerheyd is vernist ,
 Uw' Wetboek heeft het eynd en oogmerck heel gemist
 Geen Naesten Lieven was , en God als kind te vrezen.
 Hy heeft oock noyt getragt een Godsdienst op te regten
 Die enckelyck in Geest en waerheyd maer bestond ,
 Gods Eygenschappen heeft hy oock niet wel doorgond
 Nog wie het een verbond aen 't andere weer hegte.
 Hy seyd niet wat men aen syn selfs , of even Menschen
 Te doen verschuldigt is , hy maeckt geen streng verbod
 Van Geldsugt, woeckeren, ja staetsugt stelt hy tot
 Een eynde , daer men mag met alle kragt naer wenschen.
 Gy vint gewisselyck vry meer in weynig blad'ren
 Van 't Nieuwe Testament , uw weutelycken pligt
 Als g' in de Alcoran , soo doncker sonder ligt
 Uyt schoone tytelen by eenen soud vergaderen.
 Gy sulc meer regelen van wel te leven vinden
 In de Geschriften van Jacobus, Paulus, Jan.
 Van welcken niemand u bedriegen wil nog kan ,
 Als in u duyster boeck een Leydstar voor de blinden .

10 BESCHOUWINGE

Gy sult daer warelyck sien afgemaelt na't leven
Een JESUS Leereling, een Christen niet in schijn,
En die daer moediglyck verloochent al het zyn,
En gaet sig aen syn God en Evennaesten geven.
Gy siet hem daer te zyn nog huychelaer nog Moorder,
Nog Sweerde, Leugenaer, nog Dief, nog Gieregaert,
Maer matig, goedertier, geregtig, sagt van aerd.
Die fig in alles toont meer dader als een hoorder.
Die God alleen gelooft, bemind in Geest en waerheyd,
En JESUS Christus als syn Soon die eer oock geeft,
Als die en met de Geest en met de Vader leeft,
Gelyck by Mosis, dit, en de Propheten klaer leyd.
En wijl gy voorgeeft oock van Abraham af te dalen,
Weest erfgenaem met een van syn en ons geloof,
Maeckt voor de waerheyd dog uw'oor niet langerdoof,
Ontfangt de Sonne der Geregtigheyd syn stralen.
Syn Zaet heeft Hem genoemt Jehovah Heer der Heeren,
Den Rotsteen van ons heyl, 't aenbiddelycke Woord,
God selfs sprack zalig dien die na syn stemme hoord,
Wanneer hy in het Vleesch met ons quam te verkeeren.
En soot geschreven woord u niet genoeg kon wesen
Om u te wisen aen syn kragt en Godlyckheyd
Soo toont u de Natuyr dat selfs de Vrugtbaerheyd
Is seer betamelyck voor 't Goddelycke wesen.
Dat oock de maetschappy hem past en wel kan voegen,
En dat noodsaeckelyck dit alsoo wesen moet,
Dat iemant met hem zyn en even wisen goed,
Wiens uytgedruckte beeld hem geeft een vergenoegen.
Het gene de Natuyr geluckig komt te maecken,
Dat zyn twee dingen die ick u seg allebey,
Voor eerst de vrugtbaerheyd en dan de Maetschappy,
En warelyck men vind in God oock die twee saecken,
Het moet dan wesen dat hem zy een Soon geboren,
Eendie de beeltnis draegt van syn selfs-standigheyd,
Eendie gegenereert door hem van eeuwigheyd,
Quam soeken inder tyd het geen eens was verlooren.

En wijl de Menschen zyn oorspronklyk vol van boosheyd.
 Soo kond gy klaerlyck sien , dat God ten vollen goed
 Van sulcken boosen aerd denschuld niet hebben moet,
 Maer dat dit quam door een moedwillige trouwloosheyd.
 En dat het wel bertaemd' dese ongemeten goedheyd
 Dien armen Schuldenaer syn schuld te schelden quijt,
 Die van sig selfs niet heeft een penning of een mijt,
 Ja niets als 't geen God in sijn ziel en syn gemoed leyd.
 En word hy aengemerkt van ons gelyck regtvaerdig,
 Soo siet men dat hy moet ten vollen zyn voldaen,
 En syn regtvaerdigheyd kan anders niet bestaan,
 Maer waer is een Randsoen soo kost'lyck en soo waerdig?
 Ja die moet zyn een God die God te vreden stelde,
 Syn Lijden dat moest zyn oneyndig van waerdy,
 Ja hy moest als een Mensch oock staen aen onse zy,
 En 't geen hy niet en had gerooft als borg vergelden.
 Om dit geschonden regt dan weer met straf te heelen
 Soo was 't noodsaecklyck , dat d' onlijdelycke God
 Syn Majesteyt verbergde , en wierd des werelds spot,
 En selfs op Aerde quam en losgeld gaf voor veelen.
 De reden nu brengt mee dat dese zy een Vader ,
 Aen wien als eyscher wierd de schult genoeg gedaen
 Wijl Hy beledigt was en tegens Hem misdaen,
 Het eyschen en 't voldoen en past Hem niet te gader.
 Het voegde beter aen den Soon van hem gebooren,
 En van hem liefgekoost oock voor des werelds grond ,
 Dat hy de Ketenen van Belial ontbond ,
 En syn regter hand des Satans Ryck quam stooren.
 Hierom gelooven wy dat God is Mensch geworden ,
 Dien God gelooven wy te wesen God den Soon ,
 Die uyt medoogentheyd verlier syns Vaders Throon ,
 Als 't menschen-lievend hert hem sulcks te dragen porde .
 En des is dien God-mensch dien JESUS dien behoeder ,
 Behouder, Heyland, en dat Woord met Vleesch bekleed
 Te samen Hoogenpriester , Koning , en Propheet ,
 En die ons gaf het regt van Hem te noemen Broeder.

12 BESCHOUWINGE

Ick noodige u tot hem en tragt u te betuygen

Mahumetaens Geslagt , dat JESUS niet alleen

Wel is een groot Propheet maer dat hy is die geen,
Voor welcken Oppermagt gy moet ter Aerde buygen.

G' erkent hem selfs te zyn eenvoudig en regtvaerdig,

Gy segt dat hy oock selfs word dickmael God genaemt,

Wel geeft hem eerbewijs als u en hem betaemt ;

Want soo hy waerheyd sprack , is hy die eere waerdig.

En soo oock Paulus en Johannes waerheyd schryven

In het getuygenis dat elck van haer hem geeft,

Soo is het noodig dat gy voor syn Godheyd beeft.

Indien gy niet en wilt u hert en neck verstyven.

Sy derven allebey , hem God en Heere noemen

Van alles wat'er is. Indien gy nu erkent

Dat sy de waerheyd ons te seggen zyn gewent,

Sy sullen in dit stuck deselve u niet verbloemen.

Maer soo gy seggen mogt dat haer geschreven Brieven

Vervalscht zyn metter tijd ; maer dit te maecken waer,

Hoe ligt gy het oock segt , dat sal u vallen swaer,

Men kan met sulcken stof niet doen na syn believeen.

En sulcks en sult gy noyt ons klaer bewijzen kunnen,

Behalven dat het is haer stijl en haer manier

Van schryven, sig gelyck , te vooren als oock hier;

Soo dat dit deel niet kan van iemant zyn personnen.

En wijl haer reed'nen zyn soo klaer, soo vast en bondig ,

Uytdruckelyck en lang ontrent syn Godlyckheyd,

Soo maecken wy hier in gantsch geneswarigheyd,

En haer manier van tacl gebruycken wy volmondig.

Derhalven Turcken, soo gy wat geloof wilt geven

Aen die Gesanten en aen getrouwigheyd,

Soo is 't noodsaeckelyck dat gy met een belijd

Dat Jesus Christus is God boven al verheven.

Maersoo gy dit ontkent met herten en met tongen

Soo weet dat hy wel haest syn magt sal laten sien,

Syn Koninglycke magt , en dan sult gy misschien

Tot die geweygerde bekent'nis zyn gedwongen.

Indien hy maer eens wil syn kragten in gaen spannen,
 Syn vinnig glinst' rend' Swaert dat fig geen weergå vind,
 Dat onverbidlyck swaert dat vleesch en bloed verblind
 Dat sal , dat sal , dat sal , hartneckige verbannen.
 En soo gy niet en hoort na Liefde nog genade ,
 Alsf' aengeboden werd , van soo een gunstig Heer
 Soo weet dit Turckx gebroed, hy sal u gaen te keer
 Met kragt en met geweld ; Wee u dan quael'k beraden.
 Maersoo gy komt en valt by tiids in syne roede ,
 En dat uw' Mane buygt voor dese ware Son .
 Die van haer wassend ligt syn invloed weer en kon ,
 Soo sal hy als syn volck u nemen in syn hoede.
 En gy oock Heydenen soo burgerlyck als wilden
 En die de waren God nimmer hebt gekend ,
 Inwoonderen der wereld van 't een tot 't ander end ,
 't Word endlyck eens tijd dat gy u driftsen stilde.
 Doer voordeel met die les die wy soo daetlyck gaven
 Aen 't Turkse niet alleen maer oock aen 't Joods geslagt ,
 Laet 't Vleesch door Christus Geest eens r' onder syn
 gebragt
 Segt zijt gy liever vry of liever 's Duyvels slaven .
 Beschouwt u selfs te deeg en gy sult waer bevinden
 Dat gy zijt sonder God en sonder Zaligheyd ,
 Ja door des Satans list erbarmelyck misleyd ,
 En dat gy by de raft nu wandelt als de blinden .
 Ontsluyt maer oor en hert en hoort wat u de boecken
 Van 't oud en nieuw Verbond in 't korte leggen voor ,
 Want Liefde met Geloof die breecken alles door ,
 Wat haer beletten mogt de waerheyd naer te soecken
 Brengt hier een leersaem hert en luyster na haer wetten .
 Gelooft, aenbid en liefet van gantscher herten God ,
 Prijst syn genaed, en met syn gramschap nimmer spot ?
 Bemint elck een , en wilt noyt uw' begeerten setteten
 Op 's naestens Vrouw of goed; weest opregt in uw' handel
 Weest niet wraeckgierig , doet nog spreeckt ja denckt
 geen quaed ,

14 B E S C H O U W I N G E

Haet Lastring en bedrog en toorn en overdaed,
 Op 't pad der Leugenaers nog Dieven noyt en wandel.
 Maer denkt en spreekt en doet 't geen anderen kanstigten;
 Weest nedrig, goedertier, geduldig wel gemoet,
 Bescheyden, altijd bly in voor of tegenspoet,
 Soo doende sult gy veel verduisterde voorligten.
 Dit zyn ô Volckeren de Wetten en de Regten
 In welcken, soo gy oor en oog eens open doet
 Gy sult ontdecken sulck een schoon en heerlyck goed
 Dat gy, die veragt, sult reecken dwaze of slechten.
 Gy sult daer JESUS sien soo goed, soo wijs en heylig,
 Dat gy bekennen sult dat nimmer eenig Prins
 Bragt aen syn Volck oyt toe meer zegens en gewins
 En dat men onder syn beschutting leeft feer veylig.
 En gy die nu alreê u roem draegt op de kennis
 Van desen grooten Naem, gy Christenen in schijn,
 Dien onbekenden God wil aengebeden zyn
 In waerheyd en in geest, de rest houd hy voor schennis.
 Het schijnt of JESUS is verborgen onder 't decksel
 En dat een scheydsmuyr hem verbergt voor uw' gesigt,
 Gy siet hem als wel eer't Joodsch volk door schemer-ligt
 Aleer hy vleesch en bloed nam tot een Overtrecksel.
 Hy is wel onder u, maer schoon hy stond in't midden
 Soo kent gy hem dog niet, riep eens *Johannes* uyt,
 Dien God en Mensch te saem, dien lang verwagte spruit.
 Dien, die de Seraphijns en Cherubijns aenbidden.
 Maer nu genaeckt de tijd dat hy syn groote luyster
 Doe schijnen overal, waer eenig mensche woont,
 Want als die klare Son selfs aen haer vertoont
 Soo sal haer helder ligt verdrijven 't naere duyster.
 O Christ'nen met de mond en Christ'nen sonder herten
 Verfoeyt uw' misbedrijf erkent het groote quaet
 Die uyt uw' ommegang, niet Christelyck, ontstaet,
 Gy pijnigt JESUS soo op nieuws met smaet en smerte,
 En schoon gy draegt den naem van Christi leerelingen
 Daer gy doch van syn Geest zijt eenemael ontbloot,

Soo meent men dat gy leeft en nogtans zijt gy dood,
 Soo lang uw' beenderen geen Ziel of geest ontfingen,
 En op u Christendom hoeft gy niet te snurcken

Want gy zijt meer doortrapt, bedriegelyck en vals,
 En meer tot woeckeren en geld genegen als
 De blindste Heydenen en allersnoodste Turcken.

Weet dit vry Christ'nen dat uw' ongeregelt leven

Soo vol trouwloosheyd en soo vol van ergernis
 Aen dese volckeren den steen des aenstoots is,
 En maeckt dat sy haer niet aan JESUS overgeven.

Soo dat geen Volck'ren van Bresil nog van Canade,

Noch Swart, nog Indiaen nog schrandere Chinees
 (Al eer den groten Artz uw cygen quael genees)
 Noyt sullen luyft'ren naer de Leere der genade.

Jagy verloochent hem met al uw' boose werken,
 En of gy met de tong het Christendom belijd,

Soo wijst uw' leven aen dat gy een Heyden zijr,
 Bequaem om Heyd'nen in haer ongeloov, te stercken.

Gy gaet niet in, ja gaet nog andere beletten

Die door u misgeleyd verbijsteren van 't spoor,
 In plaets dat u Ligt en haer souligten voor,

En's Hemels enge poort voor haer wijd open setten.

Maer nu en is 't niet vreemt dat sy naer u niet hooren,

Daer gantsch uw' Leven van uw' woorden soo verschilt,

Soo gy niet naer de stem van JESUS hooren wilt,

Hy sal u eyschen af die door u gaen verlooren.

En Christenen indien gy haer quaemt voor te ligten

Met levendig Geloof, en Liefde en Heyligheyd,

Gewis gy had alree den eersten steen geleyd

Van 't geestelyck gebouw dat gy by haer soud' stigten.

Gysoud' meer Zielen tot het waer gelooove buygen

En vangen in uw' net en sluyten in een kring,

Als gy door schoone praet of redencaveling

Niet wel in hondert Jaer soud' kunnen overtuygen.

En denckt niet dat gy haer sooligt soud' meester werden

Met mond of met geschrift of met wat reden-twist,

16 BESCHOUWINGE

Dit aens is smaeckeloos, het is vergeefs gevist,
Indien gy niet en kond in wel te doen volherden.
Maeckt dat men in uw' swier en handel klaer kan mercken
 Het Goddelycke beeld van JESUS uyt gedruckt,
 Soo sal het Heydedom doo' fulcken ligt verruckt
Verlaten in der haest haer goddeloose wercken.
Weest't Euangely selfs, weest selfs een Brief gesonden
 Aen 'teen of 't ander Volck, gelyck het Christendom
 Door JESUS wijs beleyst versonden wierd alom,
Op dat de Volckeren die blije maer verstanden.
Of andersints zyt gy veel erger als de beesten
 En ongelooviger als eenig Turck of Jood ;
 Want sonder Liefde-werck is uw' geloove dood,
Geloof van Duyvelen en tsidderende Geeften.
En hy die sig beroemt in JESUS te gelooven
 En op syn kennis stoft, en doet syn wille nier,
 Voorwaer dat is'er een die leugens blaest en giet,
En die niet anders doet dan JESUS eer verdooven.
Hy liegt het nog een reys : want die sig aen hem wennen
 Die hooren naer syn stem en doen het geen hy seyd,
 En Jesus gaf ons selfs dit bondig onderscheyd,
Die naer my luyt'ren zijn * die my voor Meester kennen.
En niemand is van my gevolg of van myn Schoole
 Die niet met Hert en Ziel mijn wil en raedsbesluyt
 Voert sonder sporteling en tegenstreven uyt,
Al was de reden van mijn wil voor hem verholen.
Hier geld geen Woorden-dienst, ick laet my soo niet payen
 Als spreeckt gy van mijn woord en regten met verstand,
 Indien ick maer alleen de wan neem in de hand
Soo sal de Geest mijns monds dit ligte kaf verwayen.
Als ick ter Vierschaer sit, men sal niet lang dan dingen
 Ontrent de schurfde saeck der geene die soo fraey
 Wat klapten als een welgebeckte Papegaey:
Ick heb u noyt gekent gaet heen verdoemelingen.
Gaet heen vervloeckten hoop: dit Vonnis sal ick uytten.
Trouwloose Knechten fier gy wist mijn wil soo wel

En

En deedse nimmermeer : Gy Rackers van de Hel
 Drijft dese boose troep gebonden voort na buyten.
 In haer tormenten sult gy meerder vlijd besteden,

En haer een meer getal van slagen tellen toe.

Als wel dat and're rot onkundig , welck en hoe
 Mijn wil was, en dat noyt mijn naem en had beleden.
 Die Heyd'nen sullen dan oock selfs uw' Regters wesen

En opstaen tegens u , en u gelijckerhand

Verdoemen, om dat gy begaeft met meer verstand
 En kennis, evenwel sijn Oordeel niet woud vresen.
 Ja veele sullen dan oock scggen Heere, Heere,

Wel hoe kent gy ons niet ? Wy hebben u gepreeckt,

En wel een groot getal van Christenen gequeueeckt,
 Wy wiisten in uw' Naem soo wel te propheteren.

Wy hebben van uw' lof gesproken en gesongen,

Wy zijn oock in den Doop besprenckelt met u Bloed,

Wy zijn aan uwen Dis met brood en wijn gevoed,
 Wy spraeken van uw' eer als 't waer met Eng'len tongen.
 Maer dit sal 't antwoord zijn , swijgt , swijgt verwaende

hicken ,

Ick heb u noyt gekent , gaet heen daer gy behoort,
 Sulck opgeblasen Volck kan door geen enge poort,

Woont by de Duyvelen en in haer naere bocken,

Gy waert maer huyllingen en ingekropen dieven,

En daerom soo en heeft u smeecken nu geen klem,

Mijn Kudde die kent die luyft'ren naer mijn stem,
 En volgt my overal en tragt my te believen.

O trouweloos gespuys, uw segen en uw' leven,

Die streden regens een: het is nu tijd van regt ,

Dewijl gy mijn genade en trouw' hebt opgeslegt,
 Soo staet gy tot de straf voor eeuwig opgeschreven.

Gy kende my oock, noyt schoon of gy sulks mogt meenen,

En soog dit nog denckt, komt toont my 't onderpands,

Uw' Hert en heeft my noyt gekent maer uw' verstand,
 En dit verkeert verstand is oorsaeck van u weenen.

En houd u niet soo vreemt , als waer het sulcken wonder

Dat in mijn hert aen geen plaets en mag zyn gejont,
 Ick ken u met het oog, gy kent my met de mont,
 Gelyck is 't om gelyck, nog over is 't nog onder.
 Ick strijck maer over u een regt en billijck oordeel;
 Want wijl gy noyt mijn wil en woorden hebt gedaen;
 Soo moet ter deser uyr uw' wil oock buyten staen,
 En ick en kan het Regt niet buygen tot uw' voordeel.
O Heere JESUS, dit alleen is 't eeuwig Leven,
 Als men u waerlijck kent en door 't geloof gesterckt,
 (Maer levendig Geloof, dat door de Liefde werkt)
 Sig selven ganisch vergeet om sig aen u te geven.
Het is met u gespot, en 't moet oock zyn gewroocken
 Als men u met de mond alleen maer Meester hiet,
 En dat het hert veragt het geene gy gebied.
Die doen niet anders als een vyer van gramschap stocken,
 Ja dien Apostel seyd dat hy 't agt dreck en schade,
 Indien hy ierwes wist als JESUS maer alleen,
 Dat JESUS en syn Kruys maer was dat eenig Een.
Soo noodig voor ons tot erlanging van Genade.
In opsigt niet alleen van and're wetenschappen,
 Stelt hy de wetenschap van JESUS Kruys voor aen:
 Die Leer moet zyn van beyds geweten en gedaen,
 Men klimt ten Hemel noyt dan langs die beyde trappen.
Die kennis noemt hy oock seer heerlijck en uytsteekend,
 Die alle d' andere seer ver te boven gaet,
 En dit verkooren Vat dat toond ons met'er daed,
 Dat hy al't andere voor niet met al'en reeckent.
Dat wil dat yder een syn kennis doe blijcken,
 Door daden die daer noyt beschamen syn Geloof,
 Laet enck'le woorden-dienst een wereldling te Hoof
 Gebruycken, want dit soud' Gods Kind'ren niet gelycken.
Hy liegt het die daer seyd, dat hy Gods Wet verkoren
 Heeft tot syn deel en erf, en nogtans niet en doet,
 Rampsalige als hy is, het waer dien Mensche goed
 Indien hy nimmer van een Vrouwe waer geboren.
 Maer die mijn Leerling is die wandelt in mijn paden,

Hy gaet regt voor sig heen, hy siet selfs niet eens om
 Naer 't Sodom van de wer'ld, syn gangen zyn niet krom,
 En oock mijn minste woord en wencken slaet hy gade.
 Hierom soo bid ick u gantsch broederlyck, mijn waerde
 En lieve Christenen, of diemen nu soo hiet,
 Ey stelt eens in het werck 't geen JESUS u gebied,
 Toont dat gy Kind'ren zijt die na haer Vader aerden.
 Keert weder met berouw, Christenen, weest gy den eersten
 Die met verslagen geest uw' Meester valt te voet,
 Gy kost geen kleynen prijs, het is Gods eygen Bloed :
 En waerlijck, gy waert verdwaelt het allerveerste.
 Laet hem uw' Ziel en Lijf als Souverain regeeren,
 Hy sal een vreedsaem en regtvaerdig Koning zyn,
 En wijl hy groter werd, word ondertusschen kleyn,
 Soo sal uw' voorbeeld nog veel Heydenen bekeeren.
 Verstreckt gy een Patroon en voorbeeld der Genade,
 Die gy te vooren had soo schandelijck missaeckt,
 Ten minsten met u doen, maer toont nu dat gy haeckt
 Om and're voor te gaen op JESUS effen paden.
 Verweckt soo Israël tot heylige na-yver,
 En wetende dat God van ouds haer heeft bemind,
 En noch onthalen sal gelijck syn troetel-kind.
 Laet haer Bekeering u tot JESUS zyn een dryver.
 En als de Heydenen sig spieg'len aan de Seden
 Der ware Christenen, soo fullensy gewis
 Wel haest eens zyn gebragt tot regte beternis;
 Want dat heeft meerder kragt dan overvloed van reden,
 Het leven spreeckt een tael die dieper in kan dringen,
 Ja dringen als een swaert door merg, door vlees en bloed,
 Geen zeyl-steē trekt so sterk als wel een voorbeeld doet,
 Hierom ô Christenen behertigt dese dingen.
 Bekleed gy d' eerste rang en weest gy JESUS Kroone,
 Betragt met diepen eraft syn Godlijck aengesicht,
 Ontfangt Genade voor Genade en ligt voor ligt,
 En gaet dan aan de Wer'ld het Beeld van JESUS toonen.
 A M E N.

Uyt het Frans vertaelt door P.V.S.

EERSTE BOECK,

EN EERSTE GESANG.

Soo *Iesus* grootheyd my geeft rijm en digtens-stof,
Indien ick my verftout te spreken van sijn Lof,
O gy die oyt of oyt waerd met sijn min bevangen!
 Komt leent een gunstig oor en hert aan mijn gesangen.
 Geen konft-verdigte saeck word u hier voor gestelt,
 Of van een valschen God , of een gemaecten Held,
 Eer soud sig onder een het vyer met water meng'len,
 Als *Iesus* zijn geplaerst benevens Mensch of Eng'len,
 Want zijd' God en Mensch in een Persoon te saem,
 En dat van't meerder deel een saek bekomt haer Naem,
 Soo noemen wy hem God , wyl God in *Iesus* woonde,
 En dat sijn volheyd daer lichamelijck sig vertoonde;
 Wanneer een enck'lestrael van dat aentrecklijck beeld,
 Aen eenig Schepsel werd by wijlen mee-gedeelt,
 Hoe werden wy verruckt , door't geen God daer ten
 roon leyd,
 En dat maer lelijck is by *Iesus* volle schoonheyd.
 Een Engel is wel schoon en heerlijck van gelaet,
 Maer *Iesus* is het vry in een volmaecter graet,
 Den een is maer Copy , maer *Iesus* is waeragtig
 En onvermindert al , wat Godlijck is , deelagtig.
 Een Engel is begaeft met hoog-verligt verstand,
 En met een vrye wil , die steets van Liefde brand,
 Maer't onderscheyd bestaet voornamelyck in desen,
 Dat Gods verstand en wil zijn *Iesus* eygen wesen.
 Genade en Heerlijkheyd maeckt Eng'len met God een,
 Maer geen van haer was oyt sijn Godheyd selfs gemeens;
 Want daer is tusschen God en *Iesus* een verbintnis,
 Waer door hy een met God ja's Vaders eenig Kind is.
 En schoon dat d' Engelen zijn Gode seer gelijck

Haer

Haer wercken evenwel, zijn niet verdienstelijck ;
 Maer *jesus* wercken zijn soo groot en vol van waerde,
 Dat niets haer op en weegt in Hemel nog op Aerde.

Gy Eng'len , die met ernst hebt *jesus* wel beschouwt,
 Terwijl hy besig was met timmer-werck en hout,
 Gy weet dat selfs oock doen uw' schitterende stralen,
 Niet eens by 't Sonne-ligt van *jesus* mogten halen.

Oock in die Nagt wanneer het Woord verscheen in 't
 vleesch ,

Benaemt gy d' Herderen haer ongegronde vrees,
 En sond haer daetelijck naer een van Betl'ems stallen,
 Daer sy hem hulde doen , en voor bem nedervallen.

Terwijl hy sonder spijs gaet in de Wildernis,

Na veertig dagen strijd , soo deckten gy den Dis ,
 En offert hem uw' dienst, een ander quam hem stercken
 In nog een banger strijd , een and're opent de sercken

De Heylingen die oyt u sagen voor den Throon,

Waer op geseten was het Lam ; Gods eygen Soon ,
 Die seggen dat gy had uw' aengesigt bewonden,
 Op dat gy niet en wierd van sijnen glans verlonden ,

Sy merckten in uaen een diepe eerbiedigheyd ,

Jamenig Legioen stond tot sijn dienst bereydt.

Uw' oog verblickte noyt, die beyde stee vast stonden ,
 Om hem, waer't mogelijk te pylen en te gronden ,

O Cherubijnen ! die volvoert sijn wil en woord ,

Ey seg wat was het dat uw hert soo had bekoord ,
 Dat gy geen ommesien kond van mijn *jesus* duyren ,
 't Was dog alleen niet om sijn Menschlijcke natuyre .

Of dat gy saegt een Kind daer leggen in een stal ,

Of een bevallijck Mensch , in 't woest door berg en dal ,
 Maer op en neder gaen , nog oock om die vertooiing ,
 Die hy wel aen u deed van een verheerlijckt Koning .

Gy saegt sijn Godheyd aen , het geen u soo verbind ,

Dat gy tot sijnen dienst zijt vlugger als de wind ,
 En hierom moet elck een sig wel geluckig agten ,
 Die maer gelijck een knecht op sijn beyeelen wagten .

22 BESCHOUWINGE

H E T I I . D E E L .

*Dat God meer in JESUS is als in den Hemel,
de Sonne, of eenig ander Hemelsch Schepsel.*

Indien een Engel, of een noyt gevallen Geest,
En *jesus* soo seer liefst, en *jesus* soo seer vreest,
Wat moelten wy wel zyn die soo veel trappen lager
Als syluy zyn geplaetst? meer wacker en min trager,
Want schoon de Hemelen ons toonen een gesigt,
Dat ons te locken schijnt en toelagt met haer ligt,
Soo weet nogtans dat dit maer een ontleent gesigt is
Van *jesus*, die alleen het wesentlijcke ligt is.

De Son dat schoone vuyr, der Starren middelpunt,
En die gy met uw' oog niet lang beschouwen kund,
En is God selve niet; haer loopbaen en haer percken,
Die toonen dat sy is een Hooft-stuck van syn werken.

God heeft u door de Son en't ligt dat in haer speeld,
Het ongeschapen Ligt een weynig afgebeeld.

Maer niet soo levendig als *jesus* helle stralen,
Daer dese Sonne rijst moet die van schaemte dalen.

Soo God maer op ons schiet een strael uyt synen Throon,
Hoe suyver en hoe klaer werd alles en hoe schoon,
Maer al wat ligt hiet, is by *jesus* haest verdwenen,
Wijl hy van 's Vaders ligt is om end' om beschenen.

De sienlijcke Son die wierd eens inder tijd,

Maer *jesus* Son heeft al geligt van Eeuwigheyd,

Hy kendt geen Avondstond', hy weer oock van geen
Morgen,

Aen d' eene schijnt hy klaer, aen d' andere verborgen.

Hy is oock nergens oyt als in syn Middag zyn,

Daer brand hy, evenwel syn hitte geeft geen pijn,

Daer staet hy immer stil, schoon dat hy schijnt te snellen,
Of alsoen dapper Held tot loopen sig te stellen.

Hy

Hy schaemde nimmermeer, syn glans verandert niet,
Hy heeft een vaste kleur, die nimmermeer verschiet,
Alleenelyck in't Vleesch soe scheen hy wat gerimpelt,
Om dat hy voor een tijdsyn luyster had bewimpelt,

Maer als hy wederom uyt 't graften voorschijn quam,
En weer syn ouden glansen eygen verw aennam,
Doen blonck hy helderder als immermeer te voren,
Dewijl dat schoone ligt scheen op een nieuws geboren.

Ja d'and're Son betrock gelijck een zwarte pot,
Als dese ware Son tot aller Menschen spot
En schouspel, aen een hout of kruys wierd opgehangen,
Wanneer hy kermen moest, Mijn God wat is my bange!

Hy sag hem weynig tijds daer na weer opgestaen,
Hy schepte beter moed, en rolde door syn baen,
Met meerder vrolickheyd en jeugt als wel voor hen,
Want van syn Opper-Son wierd hy nu weer beschenen.

Uyt 't hoogste van den Throon van suyver Christalijn,
Daer werpt hy kolen Vyvers op yeder Serafijn,
Hy stuyrt oock hierom laeg in menig dorre schoncken,
Eengloeyende Revier van Goddelycke voncken.

In 't nieuw Jerusalem en is nog Son nog Maen,
Want daer haer nietig ligt maer in de ligt soud' staen,
Hierom soo en komt geen ligt in uytverkoren Vaten,
Dan 't geene van die Son op ons word neergelaten.

Gelyck de Son haer ligt de wereld oversend,
Soo scheen oock *Iesu* eens van 't een tot 't ander end,
Of door syn kragtig woord, of door syn wonderwerken,
Van Noord tot Zuyder-Asch bouwd *Iesu* sig een Kerke.

Hy doet het nog ter tijd wanneer hy van om hoog,
Werpt op syn Kinderen by wijl een schichtig oog.
Dat als een Blixem treft, en herten nog soo killig
Maeckt heet gelyck een vyer, en tot syn dienst gewillig.

Gy weet het heyligen, die hem nu steets omarmt,
Gy weet het, hoe uw' hert van *Iesu* wierd verwarmt:
Gy weet het *Stephanus*, hoe gy van liefde branden.
Wanneer gy door dit vyer uw' Geest sond in syn handen,

Gy *Paulus* wist het oock doen gy ter neder lag,
Doen't oore *Iesus* hoord, maer 't ooge niemand sag;
Gy voelde dat sijn Vyver was heter alsuw' yver,
Als blieft gy bloed en moord, sijn Geest blies veel
stijver,

Wat was het, seg eens op, dat u soo schielijck trof?

Wat was het dat u uyt den Sabel wierp in't stof,

Als *Iesus* en sijn onverdraegelycke klaerheyd?
Die van Vervolgers maeckt belijders van sijn Waerheyd.

Wy en bekennen oock, dat wy vergaen tot niet,

Als hy een Op slag van sijn Oog maer op ons schiet,
Sijn Vinger raeckt maer aan de grootste Tegenstanders,
En die hem lasterden, die spreecken daetlijck anders.

O Goddelijke Son! komt schiet ons oock ter neer,

Het sal maer wellust zijn en ons en lust niet meer.

En wie sou soo niet graeg ter neder zijn geschooten,
Dewijl na dese dood uw' ligt eerst werd genooten.

H E T III. D E E L.

*God is meer in J E S U S , als in alle aerdsche
Schepselen, meer in Hem dan oyt in Adam,
o f eenig ander Mensche.*

Dewijl men niet en vind in't Hemelsche Paleys,
Het geen soo heerelijck en dierbaer is van prijs,
Dat 't eenigsints mogt zijn met *Iesus* vergeleeken,
Is hier beneden niets dat men sijn weergae reecken?

Neen: Duy sent Werelden en zijn by *Iesus* niet,

Haer schoonheyt toont ons maer dien *Iesus* in't verschiet
Daer zijn geen Bladeren nog soo veel Kooren-aren,
Als sig wel Deugden in dien *Iesus* openbaren.

Het aerdsche Paradijs, dien cierlijcken Hof,

Verbeeld wel iets van hem, maer ongeschickt en grof,

Hy

Hy is een ware Boom van wetenschap en leven
 Bequaemt, om ons het een en 't andere te geven,
 En dat nog 't leven Gods, dewijl hv is Gods Soen,
 En die voor'swerelds grond al speelde voor sijn Throon.
Ontfangen voor die tijd, en voor de tijd gebooren,
 Des Vaders Woord en Beeld, den stilder van sijn tooren.
 Nog *Adam*, nog niet een van sijn ontaerd geslagt,
 Kan tegens *Iesus* in de weegschael zijn gebragt.
 Daer zijn geen Koningen, Apostelen, Propheten,
 Die oyt bestonden haer by *Iesus* af te meten.
 Schoon hy mogt zijn gemaect als *Adam*eens van God,
 Ja schoon hy had van hem geen seer verschillend lot,
 Nog had hy boven hem een kennis van Gods regten,
 Die geen verfoecking, als vergeefs en kon bevegten,
 Behalven dat hy had een valte Heyligheyd,
 Die nimmermeer kon zijn verandert of misleyd.
Geregtigheyd gepaert met Heyligheyd, verbeelde,
 Sig in hem op en 't op als hem sijn Vader teelde.
 Hy was gegenereert in't Heden, voor den tijd,
 En sijn Geboorten-dag die was van Eeuwigheyd:
 Den Adem van Gods mond die was in hem geblasen,
 En geen geschapen wind en kon die vlam verbasen.
 Die groote Levens-kragt besat hy inder tijd,
 Oock in en na sijn Dood en was hy die niet quijt,
 Jain het duyster graf heeft die hem niet begeven,
 Als hem der Priest'ren-nijd berooft had van sijn Leven.
 Hy is een beter Hooft van een volmaecter Lijf,
 Als *Adam*, die te ligt geloof gaf aan sijn wijf;
 Want *Iesus* is Gods Beeld en uygredrucke wesen,
 Uyt sijn self standigheyd, van eeuwighey gerezen.
 d' Aerts-Vader *Enoch* in sijn ommegang met God,
 Nog *Abel*, hadden van dit ligt soo veel genot
 Als *Iesus*, die sig mogt in Gods Gesigt versaden,
 Want hy had van Natuyr dit Regt, niet door genade.
 Hy sag sijn Vader niet alleen maer door 't geloof,
 Want God gelijck te zijn en hield hy voor geen rooef.

26 BESCHOUWINGE

En in syn diepste grond in 't binnenst van syn wesen ;
Daer woonde God in God van eeuwigheyd gepresen.

Hy was een God verknogt met soo een naeuwen band,

Hy was des Vaders Woord en werckelyck verstand :

In hem was niet alleen een enckele verbeeltnis,

Maer 't volle Beeld des geen , van wien hy voortgeteelt is.

Als *Abraham* hem sag , soo was hy seer verblijd,

En *Moses* viel ter neer voor sijne Majesteyt ;

En schoon sy mogten met haer God als vrienden spreken ,
Met *Iesus* kunnen sy dog noyt zijn vergeleken.

Soo de Drie-eenigheyd sig immer heeft vertoont ,

Aen een van dese twee , des Vaders volheyd woont ,

In *Iesus* sienelicck , sy moesten hem aenbidden ,

Want in het Drie-getal woont *Iesus* in het midden .

Selfs *Isaac* was een van dit geslachte Lam ,

Wanneer hy wierd gelost voor een verwarden Ram ;

En *Jacob* sag hem staen op 't hoogste van dien Ladder ,

Waer op het Hemels-heyr om strijd haer toonden radder .

Die Ladderschildert af die t' samen-ketening ,

Waer door sijn Godlijckheyd aen sijn Menscheyd hing ;

En *Joseph* in sijn staet van Vorst en Onder-Koing ,

Was van 't gebiedend Ampt van *Iesus* een vertooning ,

Hem komt de Name van Behouder beter toe

Als *Joseph* , die maer keerd des Hongersware roë ,

Hy was een ander God als *Moses* , in 't verbreecken

Van Pharo's lastig Jock , want hy deed *Moses* spreecken .

En waerlyck *Iesus* is 't geen *Moses* was in naem ,

Hy maeckte *Moses* Staf tot wonderen bequaem ;

En dese Staf die was syn Alvermogend wesen ,

Waer voor de Tovenaers met reden mogten vresen .

Dien groeten Priester Gods en Vorst *Melchisedeck* ,

Die 't allebey te saem was in een Omme-trekk ,

En Moed-en Vader-loos en sonder Bloedverwanten ,

Dien scheen ons *Iesus* Beeld te vooren in te planten .

Want

Want soo als *jesus* is des Vaders eeuwig Woord,
 Soo had hy niet van doen een andere geboort.
 Hy is een eenig Soon en sonder tweede Broeder,
 Geboren uyt Gods schoot, en daerom sonder Moeder.
 En oock ter voller tijd als hy in't Vleesch verscheen,
 Syn Vader vond men niet, want hy en hadder geen;
 En hy had als Gods Soon geen Vader meer van noden,
 Dewijl hem had geteelt den God van al de Goden.
 Soo heeft oock Abraham en syn geloovig zaet,
 Van *jesus* Zegening ontfangen grooter maet,
 Als van dien Priester Gods, noemt *jesus* dan metreden,
 Salem's Melchisedeck, een Vorst van Regt en Vrede,
 O *jesus*! van die schaer als Heer en God erkent,
 En die oock waerelyck die eere weerdig bent,
 Het gene gy haer gaeft vergunt ons dat oock mede,
 En word van ons oock soo als van haeraengebeden.

H E T I V. D E E L.

J E S U S bewesen, God te zijn, door de Texten
 van het Oude Testament.

Die lust heeft *jesus* als een God te schouwen aen,
 Die hoeft allenig maer den Bijbel op te slaen,
 Daer sal hy *jesus* van syn Godheyd hooren spreecken,
 Wel duydelyck en wel verstaenelyck voor Leecken.
 Terwijl dat *Josua* sig legerde in het Veld,
 Verscheen hy hem gelyck een uitgeruften Held,
 En keurig na syn naem voldoet hy syn begeren,
 Hy segt hem dat hy was, de Vorst van 't heyr des Heeren.
 Als God soogaf hy hem oock kragt en heldenmoed,
 Om groote Koningen te trappen met de Voet.
 Als God ontfing hy oock die spijs ter offeranden
 Van *Gideon*, dat hy tot asse dee verbranden,
 Wanneer hy eens verscheen aen *Manoach* syn Vrouw,
 Terwijl hy besig was in 't Veld met Acker-bouw,

Soo

Soo wil hy niet alleen de naem *Zehova* dragen,
 Maer noemt sig wonderlijck aen die hem daer na vragen;
 De wonderlijcke, dat's te seggen hooge en groot,
 Die nimmer menschelijck vernuft in sig besloot:
 Den onbepaelden God, onsienlijck, ongemeten,
 Oneyndig sonder hoogte, lengte, diepte, breedte.
 De siender van dat Heylig Seraphijnen Rot,
 Die noemt hem wonderlijck, soo wel als stercke God:
 Hy segt ons werd een Soon, een wonder Kind gegeven,
 Waer van al in 't begin der Rolle staet geschreven,
 Sijn naem is Vrede-Vorst en stercke God en Raed,
 En wonderlijck, en wijs, en mogende van daed,
 En door de kennisse van dese Knegt en Sone,
 Soo sal de Vader ons in sijn gerigt verschooonen;
 En *David* als hy desen Nazaet sag van veer,
 Die noemt hem in sijn Lied eerbiedelijck sijn Heer;
 Hy geeft deselve Naem aen hem en sijn Vader,
 Envoegt haer alle beyde op dese wijs te gader.
 De Heer die (segd hy, heeft gesproken tot mijn Heer)
 Set u ter Rechterhand van mijneh Setel neer,
 Tot dat ick onder uwe voeten stel ten schemel,
 Al wat'er is in aerdse Vaten, Lugt en Hemel.
 De wrevelige sult gy dwingen met geweld,
 En Zegenpralend haer verjagen uit het veld,
 De wereld heb ick tot uw' Lot en snoer beschooren,
 Als die daer zijt dien Soon op heden my gebooren:
 Gy waert al voor de tijd geresen uit mijn schoot,
 Gy waert die bewierpt die ronde Wereld-kloot:
 Gy waert mijn Voesterling, mijn Woord, mijn Raed, mijn
 Beeltnis,
 Aen wien mijn wijsheyd door geboorte mee gedeelt is.
 Wie kan dan loochenen de Godheyd van den Soon,
 Aen wien den Vader geeft te sitten op sijn Throon.
 Het geen geen ander oit dan hy en heeft genoten,
 Die uit sijn Boesem was van ceuwigheyt gesproten.
 Wie kan op sulck een wijs van God zijn voortgeteelt,
 Die

Die niet besitten sou des Vaders volle Beeld,
 Ja soo een sterflijck oog kon haer sien allebeyde :
 Hy kon haer niet als door haer wercking onderscheyden.
 Soo spreeckt oock *Iesus* door een wijse Konings mond,
 Ick was geboren en gesalft voor 's werelds grond.
 Ik ben 's Vaders Troetel-kind, vermaeck en welgevallen,
 Sijn wijsheyd wesentlijck, 'k ben alles en in allen.
 Ick was van eeuwigheyd verborgen in sijn schoot,
 Van eeuwigheyd soo ging mijn Vader van my groot :
 Ick ben het Hooft-stuck en beginsel van sijn wegen,
 Mijn wesen, en mijn Beeld heb ick van hem gekregen.
 Ick was sijn eygendorp, en voorwerp van sijn min,
 'k Was met en by hem, voor en na, en in 't begin,
 Des ruymen Werelds-kloots, al eer hy die bereydde,
 Al eer die Ligt en Vyver, en Land en Waterscheydde.
 Doe nog de Hemelen niet waren uytgebreyd,
 Doe nog den Baiert lag bedeckt met duysterheyd,
 Eer nog de Vogelen haer stemme lieten hooren
 Doen waer ick uyt de schoot mijns Vaders al gebooren.
 Doen nog geen Heuvelen en Bergen hoog van kruyn,
 Geschapen waren, nog de Zee bepaelt met Duyn.
 Eer nog de Vogelen eens sweefden op haer pinnen,
 Eer dat de Vissen nog eens roeyden met haer vinnen.
 Eer nog de Ster of Maen was aan het bogtig rond,
 Eer nog de Son eens wist haer loop en vaste stond,
 Doen was ick, ja ick was geweest al lang voorheenen,
 Mijn Ouderdom kan van de tijd geen naem ontleenen.
 Ik, ik wasd' Eersteling der Goddelijcke kragt,
 Hy heeft door my alleen de Werelt voort gebracht,
 Door my schiep hy die wijde en groote Hemel-kringen,
 En ald' onsielijcke en sielijcke dingen.
 Siet daer dan *Iesus* als een Schepper van dit Al,
 Soo wel des Hemel-kloot, als van des Wereld-Bal.

Door P. V. S.

De

De Werelt Ontmaskert,

D O O R

M O N S^R. F O U C Q U E T.

't **I** Seenmael uyt met u verleydende Ydelheden,
 Waer aen ick menig Jaer soo qualick ging besteden,
 O flaverny van 't Hof! daer menig ydel oog
 Sig aen vergaepte, maer soo deerelyck bedroog :
 Uw^w schijn-goed, uw^w bedrog, uw^w valsche tooveryen,
 Die schaffen my maer stof o m dagen lang te schreyen,
 'k Beblaeg dien schoonen tyd in uwen dienst besteed ,
 Uw^w trotze Koningen die zyn dat gy het weet,
 Gelyck als al de rest der redelycke Dieren,
 Gemaeckt van vleesch en bloed , van zenuwen en spieren,
 En als haer Ulyr-glas is ten eynde van haer zand ,
 Soo komt de rancke dood en vindse voor de hand ,
 En maeyt haer oock om veer, en sendse na de graven,
 En stelt haer Lot gelyck met d' alderminste slaven;
 Eer-Ampten, Staet, en Staet , en al dat ydel spoock ,
 Die glinsteren van daeg en morgen zynse roock ;
 De frissche Jeugt verwelckt en al die schoone dagen ,
 Die dryven inder yl voorby als Somer-vlagen ,
 De Dood is 't die haer eer, haer glantz , haer schoon-
 heyd rooft ,
 De Dood is 't die het Goud en Purperen verdooft ,
 Een Vorstelycken Hoed, en Kroon, en Tullebanden ,
 Zyn dingen die men vaeck verlaten moet met schanden ;
 En schoon de Koningen ons dienen tot een stut ,
 Ons Lichaem is maer stof, een brosse leemen hut ;
 Men moet selfs eyndelyck uyt prachtige Palleysen ,
 Na dit stickdonker-land in wil of weerwil reysen ,
 Een enge Dood-bus sluyt eerlang dat weelig Lyf ,

Dat

Dat hondert Kameren hier had tot syn verblyf,
Des Konings liev'lingen, der Vorsten minne-poppen,
Belooven u de Pit en geven u de doppen;

Haer voorspoet draeyd gelyck een ongestadig rad,

Het staet gegrontvest op het wispeルtuyrig nat,

Een windeken vernielt die deftige Kasteelen,

Gemetselt in de lucht, en komtse weg te steelen;

Ja niemand dan alleen God is onsterfelyck,

Dea Mensch keert wederom tot aerde, stof en flyck,

De volmagt van de Dood in Diamant geschreven,

Verschoont geen Koningen nog Keyseren haer leven.

Sy siet niet waer sy slaet, haer seysen maeyt ter neer,

Een slaef van Ottoman, maer oock den Grooten Heer.

Oock dese welckers arm de wereld kon verbaesen,

Die niets dan Oorelog en dreygementen blasen,

Ja die hier nimmermeer van yemant zyn vermant,

Diesullen op haer beurt doch vallen in het zant;

Die harde Meesters die de wereld Lessen geven,

Voor welckers aengesigt selfs gantsche Rycken beven,

Diesullen eenmael zyn helaes der wormen brood!

Der maden leckerny, de proye van de dood:

De tyd sal uyt haer sarck of uyt geschiedenissen,

Haer naem soo seer bekent oock soecken uyt te wissen,

Alleen der Goden God en aller Heeren Heer,

Is waerdig alle Lof, en Majesteyt, en Eer.

Aen God behoort ons hert, ons wil, verstand, en reden,

't Is roove en dievery die elderste besteden,

Houd u dog Christenen by desen Koning digt,

Aenbid, bemind, dient hem, en wandelt in syn ligt.

Uyt het Frans vertaelt,

Door P. V.S.

N A-

N A - K L A G H T ,

Over het groot verlies, en schadelijk Af-sterven ;

Vanden E. G. en Hoog-G. HEER

GISBERTUS VOETIUS.

Dan. XII: 3. *Die der vele Rechtveerdigen, &c.*

Job v: 26. *Gelyck de Koorn-hoop t' sijner tyd opgevoert word.*

Z A N G H.

VOEGHT ons een blijde of droeve stem,
Wijl Isr'els Ruyters, Isr'els wagen,
Ten Paradijsē word gedragen,
Ons hert dat is hier in de klem.
Dog ongegrond misbaer te dryven,
Laet ick voor hoopeloosē blijven.

O Gijsbert Voet ! ô waerdig Hooft !
Uw' Sterr' niet van de leste grootte ,
Soght menigh Ram ter neer te stoeten,
Maer noyten wierd uw' glantz verdooft :
In spijt van spotter en van schelder,
Sooblonck uw' Fackel even helder.

Gy hebt de koude van de nacht ,
En hitte van den dagh gedragen.
O Held ! naer soo veel zuyre vlagen ,
Vind gy de ruste nu wel sacht ,
Gy Zegenpraelt terwijl wy strijden ,
Maer wie derft u dit Lot benijden.

Sus sprack dan *Jesus* tot sijn Knecht ,
O Voetlick sie dat u Talenten ,

Gewaf-

Gewassen zijn tot dubb'le Renten,
 't Vervallen hebt gy opgerecht,
 En 's Vyants hooghten hielpt gy slechten,
 En Babels Muyr met crast bevechten.

Gy hebt uw' Taax nu afgedaen,
 In dees bedeelingh yan mijn stonden,
 Zijt gy in 't werken trouw bevonden;
 Gy hebt mijn Raet gedient, wel aen,
 Komt in, besit de Vreughd uw's Heeren,
 Want ick heb lust om uw te Eeren.

TEGEN-ZANGH.

Maer ach! wy blijven hier bene'en,
 De Sienderen en sien geen teecken,
 Sy schijnen in de wint te spreecken,
 Geen been en naerdert tot sijn been,
 Ey! rolt wat snelder trage tyden,
 Daer van de Mannen Godts voorseyden.

Och! Zions Haert schijnt uytgebrant,
 Deschaersheyd van Oprechte lieden,
 Die most ons ingewand doen zieden,
 Ai! Gysbert Voet is mee van kant;
 Als ons de Dood die Luy komt vellen,
 Dat kan ons niet veel goeds voorschellen.

O God ons Hert en Oogh beswijckt,
 En sal van tranen nimmer rusten.
 Tot dat het u eens sal gelusten;
 Dat soo bemoddert en beslijckt.
 Gesicht, van Zion af te wassen,
 Haer gevende Cieraed voor asse.

De tijdt tot haren Ooghst bestemt,

die tijd die schijnt alreeds gebooren,
Ons dunckt al dat het ripe Kooren,

Om Maeyers en om Binders hemt.

Staet menigh ledigh staende macker,
In wil of weer wil op uw acker.

Ach! dat het ons aen Schuyren feil',
En geefin plaets van Vloeck weer Zegen,
Laert dalen vroege en spade Regen:

Heer geef nu voorspoed, geef nu heyl,
O! send u licht, en send uw klaerheyt,
En stijft uw Woord met kracht van waerheyd.

W E D E R - Z A N G H.

Ick heb vergeefs soolangh gewacht
Naer goede Vrucht, en ripe Druyven,
Mijn arbeid sie ick heel verstuiven,
Daer word maer stinck-kruyd voortgebracht.
Ick sal mijn Ackerbraeck doen leggen,
En niet meer ploegen nog meer eggen.

Ick heb gepoot, ick heb geplant,
Wat heb ick niet een macht van Kooren,
Gezaeyt in uw' gemeste vooren,

In uwe vooren Nederland,
Ick sond uw Scharen van mijn Tolcken,
En deed soo niet aen and're Volcken,

Ick heb uw met een Muyr omheynt,
Mijn Knechten hebben aw bewatert,
Maer gy hebt haer wel toegesnater,

Mijn trouwe Voet hebt gy gepijnt,
Gedrukt, gehoont, maer al uw' laster,
Deed hem maer worstelen veel vaster.

P.V.S.

Aen

Aen mijn Waerde

GROOT-MOEDER van SORGEN

Tredende in haer Twee-en-tachtighste Jaer. A. 1670

Helaes! hoe nietigh, snel, en bros,
Hoe light, verganckelijck en los
Is niet het gantsche Menschlijck leven?
Hoe vol van moeyte, pijn, en straf,
En quellingh van de Wiegh tot 't Graf
Soo digt doorvlogten en doorweven.

En schoon de Dood soo menigvoud,
Op menig jongh, op menigh oud,
Sijn boogh en pijlen heeft gaen doelen,
Ja selfs ons van soo waerde hooft,
Ons' Groote-Moeder heeft ontroost:
(Waer van wy nog de smert gevoelen.)

Soo zijt gy nochtans blijven staen,
Uw' Light en is niet uytgegaen;
Waer voor wy nu den Hemel prijsen,
En bidden dat hy menigh Jaer,
Uw' nogh in sulcken toestand spaer,
En ons nogh langh die gunst bewijse.

En schoon uw' laetste ongeluck,
Ons hadd' gestelt in sulcken druck,
Gelyck wel moog'lijck iste dencken,
Soo g'lieft het nochtans Godes hand
Uw' weer te brengen in deef' stand
En twee-en-tachtigh jaer te scheneken.

Ick zegge twee-en-tachtigh Jaer,
Die doorgebragt zijs niet gevaer,
Met kommer, moeyt' en swarigheden,
Die staegh den Mensche waer hy gae
Gelyck een schaduw' volgen nae
En laten nimmer meer met vreden.

Wie weet, wanneer 't eens eynden sal,
 Wanneer ons na dit Tranen-dal,
 Een beter Rijck sal staen te erven,
 Waer voor het aerdsche goet is niet,
 Des Werelds wellust puir verdriet,
 Waer voor men 't nietigh graegh sou derven.

De dood is een gemeyne Wet,
 Van Godt, die noyt quaet doet geset,
 Die wegh die moet eens zijn beschreden,
 Een wegh den alle Menschen wis,
 Die onse Groote-Moeder is,
 Ons voorgegaen en voorgetreden.

Nu hebben wy weer Vreugdes stof,
 Nu seggen wy den Hemel lof,
 Dat het hem b'lieft uw te bewaren
 In 't midden van zulck ongeval
 Te brengen tot een hooger tal,
 't Getal van twee-en-tachtig Jaren.

Nu wensch ick dat der Heeren Heer
 Van dagh tot dagh uw' Kracht vermeer,
 En sterck uw' voort met sijn Genade,
 Hy geef dat gy met vreughd vol-end
 Deel' Loopbaen, en het eynd berend,
 Hy blijf uw' by 't zy vroegh offspade.

Hy geef uw' kraghten als de Jeught
 Eens Arends is, hy geef uw' Vreught,
 En na Doods-Nachts een blijden Morgen,
 Daer g' altijd voor Aengelicht,
 Verzadight wort van 't Hemelsch Light,
 Eneewigh zijt bevrijd VAN SORGEN.

P. V. SORGEN.

Aen

Aen Me-Juffrouw,
*En Waerde MOEDER, op haer
 GEBOORTE-DAGH,*

Den 8. April N.S. 1675. zijnde nu 50. Jaer.

DE tijd staet nimmer stil, maer loopt met snelle schreden,
 Van daeg word gisteren, en morgen word weer heden,
 En soo volgt Maent en Jaer vervolgens op een rev,
 Tot dat het Lichaein keert tot aerde, stof en kley,
 Waer uyt het in 't begin sijn oorspronck had genomen,
 De Geest keert weer tot God, van wien sy was gekomen:
 Het leven is een waen, een wind, een schoone niet:
 Een aes van valsche vreughd, geeft wel een pond verdriet.

Dit heeft de wijsse God, soo onder een gemengeld,
 Op dat wy niet te vast, aen Schepselen gestrengeld,
 Van hem verwijderden, en sochten troost en heul,
 By't schijn goed't geen ons eens sou streckē tot een beul,
 Sijn tempering is goet, en noyten kan Gods Kind'ren,
 Of voor of tegenpoet haer eeuwigh wel-zijn hind'ren,
 En wat of Godes wil, of laet, of aen ons doet,
 Wy weten sonder fout sijn wil is altijd goet,
 En dit betaemde ons die altijd goet te keuren,
 Of voor of tegenheyd ons quame te gebeuren,
 Te buygen voor sijn Roe, en seggen niet de mijn,
 Maer uwen wil geschie, gewishet moet soo zijn,
 Want soo het anders waer gy had sulcks niet geboden,
 Maer gy wist in uw raed dat sulcks my was van noden,
 En daerom danck ick u, daer kome wat daer komt,
 Gy weet, alwetend Heer, den oorsaeck en waerom,

Dit hebt gy Moeder Lief wel selver ondervonden,
 Van elcks is u genoegh van boven toegefonden,
 Sint dat gy zijt geweest, en dat u oogh eerst sagh,
 Nu heden vijftigh Jaer, de stralen van den dagh,
 Hoe menigh Sonne-licht heeft u nu al beschenen,
 Het geen u stof tot vreught, of stoffe gaf tot wenien,
 Wanneer ick die tesaem ter schale brengen wouw,
 'k Gelove dat het laert het meeste wegen souw,
 Nu schept hier in gedult, gy krijgt door dese wegen,
 Veellicht een overwight, en rijcke Schat van Zegen.
 't Voeght uw en ons al t' saem in 's Heeren wijse wil,
 Als sijne Kinderen, te wesen altijd stil.
 Het is wel eer gebeurt, dat God door strijd en lyden,
 Sijn lieve Kinderen soo doende woud bereyden,
 Tot eenigh werck, het welck hy voor haer had gespaert;
 De tranen die gy stort, zijn in sijn Fles bewaert,
 En hy, voor welckers oogh dat niets en is verborgen,
 Beveelt u in sijn Woord weest maer ontlast van sorgen,
 Ick, Ick schick alle ding, ten waer het Ongeloof,
 Ons dickwils twijf'len deed, en maeckte hoorend doof,
 Gy mogt nog wel eerlang, eens grooten troost ontfangen,
 Wanneer uw hoop, uw wil, uw wagten, en verlangen,
 Met 's Heeren wijse wil nog meer vereenigt zijn,
 Wanneer uw hert en ziel van aerdsche forge reyn,
 En onbelemmert meer en meer ten Hemel steyg'ren,
 Ick weet niet wat het is dat God u dan souw weyg'ren,
 Mijn Vaersen zijn gegroeyst tot vijf-en-twintigh paer,
 Ick eyndigh en gedenck dat gy zijt vijftigh Jaer.

U.E. Onderdaanigste Soons
 P. V. SORGEN.

B E G R O E T I N G ,
Aen myn Oudste Broeder
LEONARD van SORGEN ,
Tredende in sijn Vier-en-twintighste Jaer.

MYn Broeder, die met my gelijck zijt opgetogen,
 Met wien ick heb wel eer deselve Borst gezogen,
 Mijn Broeder en mijn Heer, mijn 's Vaders eerste kracht,
 En wien mijn Moeder eer als my ter Wereld bracht.
 De Eersteling is Gods : gy zijt hem opgedragen,
 En uw verkiesing was sijn wil en welbehagen,
 Degantsche Mass' is sijn , niet een en sal vergaen,
 Van die geteyckent in sijn Boeck ten leven staen,
 Gedenckt doch heden tot wat eynd gy zijt geboren,
 En wat uw' Pond wel heeft gewonnen of verloren.
 En al uw' handeling die gy hier hebt gepleegd,
 Op dat gy van sijn gunstoock loon na daden kreegt.
 De glory van u Heer, zijn wetten en zijn keuren,
 Soeckt gy die met uw' hert, en finnen na te speuren,
 Heer ihc als Souverain met Scepter en met Croon,
 In 't binnenst van uw' hert, heeft Iesus daer sijn Throon,
 Geçierd met edel Goud, en aluw' ingewanden,
 En souden die niet wel geraecken aen het branden
 Van soo een velle vlam, mijn Broeder , sie ick weet,
 Dat gy niet meer en zijt nog koud,nog lauw,maer heet;
 Verkondigt nu de Deugt van hem, die u quam trecken
 Uyt's Duyvels duyster rijck , en van de Dood verwecken,
 Op dat gy r'zijner Eer u leven overgaeft,
 't Geen gy hem hebt beloofd, en met een Eed gestaeft.
 En om nu t' eenemael uw' Ziel gerust te stellen,
 Soo gaet in grooten ernst uw' dagen overtellen,

Addeert uw' weecken, en uw' maenden by malkaer,
 Gy vind de Somme net is Vier-en-twintig Jaer.
 Dit alles is nu wegh, verstreecken en vervlogen,
 Hoe menig Reeckenaer is in sijn hoop bedrogen,
 Een dwaes, die nog een reex van tijd te leven dage,
 Die wort sijn Ziel ontruckt oock in deselve nagt.
 Maer gy mijn Broeder vind uw' Reeckeningen effen,
 En Godts Rechtvaerdigheyd en sal uw' nimmer treffen,
 Dewijl gy hebt verstaen dat nudien trouwen Borg,
 Des Vaders gramschap stilt, en uw stelt buyten sorg.
 Welaen leeft t' sijner eer, hy wil en sal uw' Zeeg'nen,
 Hy laete mildelijck op uwen Schedel reeg'nen,
 Al wat hy oyt of oyt uyt sijne volheyd gaf
 Aen sijne Kinderen: hy zy u stock en staf
 Tot in het duyster Dal: en is 'et sijn behagen,
 Hy voegt noch veele tijd, en dagen by u dagen:
 Tot dat uw' Ravens kruyn mag naer een halve Eeuw,
 Nu swart gelijck een git, dan zijn soo wit als Sneeuw.
 Hy zy uw' deel, uw' lot, uw' Schilt, uw' loon, uw' Wapen,
 Uw' Borstweer en Rondas; hy doe uw' veylig slapen,
 Daer sijn voorſienigheyd voor uw' het bedde spreyt,
 Kan ergens oyt uw' hooft zyn fachter neergeleyt?
 Werpt al uw' sorg op hem, gewis hysal het maecken,
 Hy heeft alleen 't bewint van allerhande saecken,
 Soo hy uw' 't meerder geeft, en weygert u het min,
 Sijn wijsheyd siet voor uw daer iet wes schaedlijcks in.
 Hy zy van nu voortaen en altijd onser beyder,
 En God en hoogste Goed, en Zaligheyd en Leyder,
 Uw' wil is altijd wel, Fonteyn van alle goed,
 Dewijl ons all's tot heyl dog medewercken moet.

Uwe Broeder

P. V. SORGEN.

, 15. Febr. 1675.

Op

41

Op de Verjaer-dagh, *Van mijn* OUDSTE BROEDER,

Tredende op $\frac{5}{15}$ den February 1676. in sijn 25. Jaer.

Er wy dencken om de tijd,
Zijn wy onse Jaren quijt,
En wy klimmen op en of,
Tot wy dalen in het stof,
Elcke telg uyt Adamsstam,
En wat oyt ter werelt quam,
Moeten luyſt'ren na die Wer,
Eenmael na den Vloeck geset,
Datſe moeten in de schoot,
Eynd'lijck ruſten yan de dood.

Die dan met voorsichtigheyd,
Al ſijn ſaecken overleyd,
En ſijn dingen effen maeckt,
Eer den quadēn dagh genaeckt,
Vind ſig nimmermeer verrast,
Van dien yſſelijcken Gaſt,
Want hy had al over lang,
Met dien Macker ommegang,
Lieve Broeder, ſiet ick weet,
Dat gy al uw' Dagen meet,
Dat gy al uw' ſtonden telt,
Die niet zijn te koop om gelt,
Want op heden, als het waer,
Zijt gy Vier-en-twintig Jaer,
Leeft mijn Broeder, leeft voortaeſt,

Blyder {
 Langer Als gy hebt gedaen,
 Beter
 Waft in Goddelijcke deugt,
 In uw' droefheyd denckt om Vreugt.
 Wagt wat God uw geven sal,
 Set hem mate nog getal,
 Leeft ten vollen vergenoeght
 Met het geen hy u toeveeght,
 Laet u sinnen en gemoed,
 Zijn een huys voor 't hoogste goed,
 Leeft en liefst en looft nu God,
 Staet met kracht na sijn genot,
 Tot gy hebt in uw' besit
 't Goet waerom gy nu nog bid.

P. V. SORG N.

V E R J A E R - L I E D,

Aen mijn Oudste Broeder

LEONARD van SORG N ,

Wanneer hy op den ⁵₁₅ February 1677. sijn Vijf-en-twintigste Jaer vervulde.

TOON: *Belle Iris.*

1. **E**Erste twijg van onse tack,
 Die verdeelt is in twee paren,
 Souw'k voor u mijn Penne sparen?
 Neen alwaer ick eens so swack:
 'k Moet en sal dan iet wes schrijven,
 't Zy in proza of in digit,

Dat

Dat van my mag overblijven,
 Als een teecken van mijn pligt.
 2. Heden Vijf-en-twintig Jaer
 Quaemt gy breecken als vry stercker,
 Uyt natuyr haer enge Kercker
 Even als een worstelaer.
 Doen zijt gy ter baen gekomen,
 Op dit groote Schouw-tonneel,
 Daer de boose en de vromen
 Krijgen ongelijck haer deel.
 3. Weenen was u eerste tael,
 En een Echo van uw' krijten,
 Scheen aan *Adam* te verwijten,
 d' Eerste grond van onse quael:
 Ja den Hemel droeg oock forse
 Voor uw' honger en uw' dorst,
 Want uw' Leeftogt was verborgen
 In mijnen uw's Moedersborst.
 4. Godes opsigt heeft uw' Geest
 Soo bewaert in al die tijden,
 Dat wy heden met verblijden
 Vieren uw' Geboorte-feest.
 Laet uw' tong en hert God prijsen,
 Segt nu met een bly geschal,
 Ick ben dwaes, en gy zijt wijs, en
 Ick ben niet en gy zijt 't al.
 5. God en sneet uw' draet niet af,
 In dien Put, soo net gemeten,
 Daer maer was een vinger-breette
 Tusschen uw en tusschen 't Graf:
 Veelerhande Lijfs-gevaren,
 Zijn uw over 't hooft gewaeyt,
 En de dood die had uw garen,
 Nu en dan om verr' gemaeyr.
 6. Maer gy zijt nog in het Land,
 Daer men wandelt door 't Gelooye,

44
Daer de Vroomen zijn verschoooven,
Daermen nog leyd aen den band.
Maerditis geen land van ruste,
Sonde sleept met sig de Dood,
En die nietige wellusten
Schijnen Goud, en zijn maer lood,
7. 'k Wensche dat den Hemel wil,
Jaren tot uw' jaren voegen,
Godes vrees met vergenoegen,
Maeck uw' hert en sinnen stil :
Hy omring uw met sijn Zegen,
En uw' hert sy uytgebreyd,
Wat uw' schijnt, of voor, of tegen,
Maeck uw' noyt die vreughde quijt.
8. Soo uw' schade druck of wee
Onversiens oyt overrompel ,
Dat uw' Ziele sig dan dompel,
In Gods volle liefde Zee:
Want het kruys van dien Beminden
En Geliefden Godes Soon,
Word in 't eynd aen Iesu Vrinden,
Dog verwisselt met een Kroon.
9. Wackert dog met u Talent,
Soeckt de tijd staeg uyt te koopen,
Weest volständig in uw' loopen,
Denckt de Kroon hangt op het end :
Laet uw' niet te ligt verleyen,
Door des werelds valsche schijn,
Want haer lacchen keert in schreyen,
En haer Vreughde word tot pijn.
10. Jaegt niet na veel geld nog goed,
Want een hoog-gebulte Kemel
Quam veel eerder in den Hemel ,
Dan een Rijcken vreeckaert doet.
Denckt ! dien ballast souw my hind'ren
En mijn reys vereyst wel spoed,

'k Laet

'k Laet dit dan voor 's werelds Kind'ren,
Onbewust van beter goed.

11. Laet uw' wandel zijn om hoog,
Boven Son, en Maen , en Wolcken,
Luyfert na Godts trouwe Tolcken,

Heb Jerusalem in 't oog,
Laet uw nimmermeer verveelen,
't Ampt van God uw' opgeleyd,
Christi Leden te bedeelen,
Is voorwaer geen kleynigheyd.

12. 'k Wensch uw, soo het wesen mogt,
't Hooft gekroont met grijse haeren !
Leef nog driewerf soo veel Jaeren
Als gy nu hebt doorgebrogt :
Tot dat gy dan zat van dagen ,
En ten vollen uytgeleest,
Wederom naer Gods behagen ,
Aerd en Hemel t' zijne geeft.

P. V. S.

OP HET VERJAEREN,

Van mijn Neef

PHILPPUS van der VLIET ,

Tredende op den 21. Decemb. N. S. 1675. in sijn 20. Jaer.

MYn Neef, mijn ingewand, mijn hertelijcke Vriend,
Mijn Broeder, eer de Kloot der wereld was geboren,
Soo was een Salig Lot, voor uw en my beschoren,
Een vrye liefde gaef, in waerheyd onverdient,
Maer God is wonderlijck , in zijn manier van doen ,
Hy keert het hoogst' om laeg , het achterste te vooren,
Hy soeckt, hy vind, hy draegt het Schaepje dat verlooren,
Dwaelt

Dwaelt over berg en dal, gelijck een Acker-hoen,
 Ick weet uw Ziel gedenckt, nog dickmael aen dien dag,
 Dien dag, waer op gy eerst uw' dagen leerde tellen,
 Waer op gy kreegt een proef, van d'angsten van der Hellé,
 En waer op dat uw mond, vervult wiert met gelagh,
 Uw Leven was dan maer voorheen een rechte dood,
 Een leven in den vloeck, een leven in de sonden,
 Maer dese ketenen die waren nauw ontbonden,
 Of gy bevond uw selfs, van alle goet ontbloot,
 Doen was het dat uw' romp haer leven eerst begon,
 Hy roerde sig aliencx, en poogde wat te wercken,
 En om te kunnen gaen, quam God uw' beenen stercken,
 En maeckten uw gewent, aen Regen en aen Son,
 Mijn Reeckening die feylt; 't en is geen negentien,
 Maer anderhallif Jaer, dat gy eerst zijt geboore,
 Vraegt het uw' eygen Ziel, sy seyd ick kon te voooren,
 Nog spreken, gaen, nog staen, nog hooren, nog ook sien,
 Maer nu geluckige dag, van my onbenijd,
 Gy juycht, en ick helaes! heb reden om te klagen,
 Om mijnen harden dienst, en al die duyft're dagen,
 O! waer ick van dit jock, gelijck als gy bevrijd:
 Ick wacht, maer te vergeefs, vervulling van mijn strijd,
 Met uytgereckten hals, sookijck ick na de Bergen,
 Of daeroock yemant is, dien ick mocht bystand vergen,
 Soo sal ick blijven staen tot dien bepaelden tijd,
 Die tijd die met een pen van stael of diamant,
 Al aengereeckent was, eer ick my kon verroeren,
 Waer op my God sijn raed, sal geven uyt te voeren,
 En my sijn Kudde sal, doen weyden met verstand.
 Mijn Broeder send om hoogh een onvermoeide stem,
 Ja al die God bemind, voert stormen aen op stormen
 En rust niet tot dat God sijn Wijngaert komt hervormen,
 Want sonder dat gewis her, prejecken heeft geen klem,
 Dien goeder Meester, en dien onvert'saegden Held,
 Die leer uw vingeren en handen dapper strijden,

Hy leer uw Vorst'lijck doen , en Vorstelijcker lijden ,
 Hy maeck sijn Kinderen , behouders van het veld :
 Gaet so van kracht tot kracht , en waist ja word een stam ,
 Op welckers tacken men meer vruchten vind als blad'ren ,
 Hy stoot u in sijn Oogst , en laet u daer vergad'ren ,
 Een volck dat met u volgt het onbevleckte Lam :
 Gaet daer hy u gebied , maer houd u selven stil ,
 Wanneer God niet en spreeckt ; en laystert na geen Men-
 schen ,
 Als *Iesus* yets gebied : het hoogst van al mijn wenschen ,
 Dat is , hy maeck uw wil , vereenigt met sijn wil .

UE. Neef P. V. S.

Aen mijn Neef

PHILIPPUS van der VLIET,

Alshy op den 21. dagh van Winter-maend des Jaers
1676. oock intrad in sijn 21. Jaer.

Toon : *Gavotte a la Fronte.*

Of: *Soet geselschap dat met my , &c.*

1. **B**Roederlijcke Neef , die my ,
Dickmael droevig , selden bly ,
Helpt een eynd van 't Kruyce dragen ,
Door Gods hand my opgeleyd ,
En mijn Geest komt onderschragen ,
Als sy in het voetzant leyt .
2. 't Is nu Twintigh Jaer gele'en ,
Dat de Son u eerst bescheen ,
Siet soo rollen onse Jaren ,
Op de wielen van de tijd ,
Ever als een wel-bevaren
Scheepje door het water glijd .

3. Kin-

3. Kinderen van geenen naem,
 En tot weldoen onbequaem ,
 Als sy platter neer geboogen,
 Seggen *jesus* sal 't voorsien,
 Schenckt hy dickmael Oor en Oogen,
 Om te hooren , en te sien.
4. Hoog-gebooren *van der Vliet*,
 Dit is oock aen u geschiet,
 Doe gy als een Schaep ginght doolein.
 Van Godts wegen onbewust,
 Doe de wereld was u School , en
 d' Ydelheyt uw hoogste lust.
5. Door herstellingh van Godts Beeld ,
 Zijt gy doen op nieuws geteeld ,
 En gelijck een Kind herboren,
 Uyt dat Water en dien Geest ,
 Die ons maeckt een Uytverkoren ,
 En een krancke Ziel geneelt .
6. Heden doet de Sonne-schijn ,
 Ons de grootste schimmen zijn ,
 En de langhste van de nachten ,
 Is'er nu oock al geweest ,
 Mocht eens Zion vol van klachten ,
 Rijcken sien voortaeen Godts Geest .
7. Want sy sit gelijck een Weeuw ,
 Yder Jaer dunckt haer een Eeuw ,
 Tot dien opgang uiter hoogte ,
 Sal verdryven dese nagt ,
 Ach sy siet van dorst en droogte .
 Meest haer Kinderen vermagt .
8. Veele Zielen die vermoeyt ,
 Leggen aen het Vleesch geboeyt ,
 Gapen als gestrande Vissen ,
 Worstelende door het Zand ,
 Om dat sy haer Hooft-stof missen ,
 Die in Zee is , niet op 't Land .

9. O! wat smaeckt u nu wel soet,
 Het genot van 't hoogste goet,
 Dat u voorquam te besitten,
 En u bragt tot rust en stilt,
 Doen gy sonder room, gebit,, en
 Breydel, henen liept in 't wild,
10. Maer die dagen zijn voorby,
 Graeft nu in de vette Wey,
 Rust nu voort in *Iesu* lommer,
 Dat wellustige geboomt',
 Daer Godts Kind'ren, vry van kommer,
 Van hem werden overstroomt.
11. Leeft en sweeft daer sonder end,
 Uwen naem zy steeds bekent,
 Over al op Zions wegen,
 Handelt kloeck in al u doen,
 Dat men uw' geduyrigh Zegen,
 Dat uw' Loof en tack blijv' groen.
12. Ey mijn Broeder kon ick thans,
 Vlechten u ter eer een Krans,
 Van wat aerd'sche Bloem-gewassen,
 Neen, op uw verhemeld Hooft,
 Sal veel beter Kroonen passen
 Weg geleyd, voor die gelooft.
13. Weg geleyd, voor die verkeert,
 Daer Godts Geest u alles leert,
 Leert nu vast die goede Lessen,
 Hoe gy als een Medicijn,
 Tijdig op sult doen de flessen,
 Dan van Oly, dan van Wijn.
14. Word een Man naer Godes hert,
 Heelt veel Zielen van haer smert,
 Weest een Sone van den Donder,
 Voor die in de boosheyd leeft,
 Weest een blije Maer-verkonder,
 Voor een treurige die beeft.

15. Word van bovenen bedouwt,
 Word in liefde nimmer kout,
 Dat den yver u verteere,
 Van Godts ingebogen Huys,
 Dat sijn Geest u daeglijcks leere,
 Op te nemen *Iesus* Kruys.
16. Scheyd het Kooren van het Kaf,
 Schapen van de Bocken af,
 Leertse stellen elck bysonder,
 Word aen Godes Israël,
 Tot een teecken, tot een wonder,
 Word een Roover voor de Hel.
17. *Iesus* 't ongeschapen Ligt,
 Prent in u sijn aengesicht,
 En sijn ongekende klaerheyd,
 Met de lampe van sijn Geest,
 Leid' uw' Ziel in alle waerheyd,
 Tot mensied: hy is geweest.

P. V. SORGEN.

Dum Spiro, spero.

Aen myn bysondersten Vriend,

MYN HEER

JOHAN van der **HAER**,

Wanneer de tijd van sijne vorderingh in de Rechten
 op handen was.

— *Ridentem dicere verum
 Quis vetat?*

O Goud, welspreeckende Metael.
 O Goud! verdoofster van de Reden,
 O Goud!

O Goud ! van yeder aengebeden,
 O Goud ! ô God ! ô altemael !
 Wat maeckt u aengebooren luyster,
 Al menigh Linx sijn oogen duyster.

De Starren moeten zijn gekeert,
 Wy leven weer in goud'ne Eeuwen,
 Het Goud maeckt Ezelen tot Leeuwen,
 Het Goud maeckt domme Luy geleert.
 Geen rover-dranck uyt Circes Beecker,
 Deedyets verwandelen soo seecker.

Men vloecke niet op dood'lijck kruyt,
 Nogh op den Monnick, haren Vinder,
 Het magtigh Goud, dien Al-verslinder,
 Dreef Themis een ster werelt uyt,
 En nog met grayen en mineren,
 Soeckt sy haer Tempel om te keeren.

Voor Goud is alle dingen veyl,
 De grootste Koop-stad, 't nieuwe Romen,
 Verkoopt voor Goud, haar malle droomen,
 O Targus ! staeck uw loop een wijl,
 En laet ick my wat gaen vermeyen,
 In 't grond-sop van uw' gulde keyen.

Het stomme Goud' dat leyt en dinght,
 Het Goud begoochelt Hof en Rolle.
 Het Goud maeckt Arenden tot Mollen,
 En wat het ondermijnt dat springt,
 Daer sijn geen Wetten en geen keuren,
 Die 't Goud niet derft aen stucken scheuren.

Wyleven in een krom geslagt,
 De Waerheyd struyckelt op de straten,
 De Boosheyd toont sigh uytgelaten,
 De Vierschaer word om Goud verpagt,

52
Die Arenden in Beck en klauwen ,
Sien niet meer , als een steert van Pauwen.

Wat spouwt dien ouden Slang al quijl ,
Wat krolt hy hem in snaeckse bogten ,
Hoe word de Waeheyd aengevochten ,
Met woorden vol van toover-stijl ,
Wat smeet en giet hy menig Leugen ,
Die mee voor waer al doorgaen meugen ,

Lycurgus , Draco , Radamanth ,
Zelevucus , die niet wist van buygen ,
Ick neemt u alle tot getuygen ,
Komt doet de ronde Land voor Land ,
En gaet aen al de Rechter-stoelen ,
Die brave Luy haer pulffen voelen .

Gy vind daer Themis wonder kranck ,
En by gebreck van wettige Erven ,
Soo staet haer Stam om uyt te sterven ,
Hier helpt geen Apotheeckers dranck ,
De Ziel sit haer al op de lippen ,
Om stracks weer Hemelwaerts te slippen .

O Ridders van het Gulde Vlies !
(Want sulcken vlies leyt op uw' oogen)
Hebt gy ter deegh wel uytgetoogen .
Den Lijst van Winning en verlies ,
Gaet Kleeffe Regters 't is uschande ,
Laet voor Matroos bepeckte handen .

Ja die is hier een Opper-Man ,
Die om een hand vol gulde Pillen ,
Behendigh knevelen en vallen ;
Soo wel , als Schapen scheeren kan :
En die het valsche van het ware ,
Noyt Schriften in haer Evenaren .

De Vroome zijn soo dun gezaeyt,
 Dat men die in een ringh sou schrijven,
 Die 't Regt in spijt van gulde Schijven,
 Den hals noyt hebben omgedraeyt,
 Daer hoeft geen doeck voor Themis oogen,
 Men kent wel Luyden van vermogen.

Vergeeft my waerden Nieuwelingh,
 Indien mijn schagt soo hevigh dondert,
 De goede blijven uytgesondert,
 En ick besluyt u in haer kringh,
 Want kent men vruchten aen haer bloesem,
 Daer steeckt wat anders in uw boesem.

Ick denck niet sonder kittelingh,
 Aen die verdweenen oogenblicken,
 Haer Schaduw' kan mijn nog verquicken,
 Haer Schaduw' maeckt nog dat ick singh,
 Gelyck de Swanen met haer kelen,
 Al stervend nog een deuntje queelen.

O! kon ick niet een vlugge pen,
 Onst'famen-wooningh af gaen malen,
 O! kon ick yeder een verhalen,
 Het minste dat ick in u ken,
 Maer beter daer van niet te sprecken,
 Als dat ter helft te laten steecken.

Mijn Veder vind sig veel te swack,
 Om u op steyltens na te klimmen,
 Wijlick een Buyrman van de schimmen,
 U gevolgh van verr' op mijn gemack,
 't Past Reusen en geen kleyne dwergen,
 Testeig'ren langhs een trap van bergen.

Den Hemel gunne u veel geluck,
 Hy doe u met uw' groote gaven,
 Het Recht getrouwelijck hand-haven,

En menig helpen uyt den druck,
Uw' naem die werde steeds gepresen,
Van uytgeredde Weeuw en Weesen.

Het Honighseem van Guldemond,
De Tong van Tullius, den Vader
Der Pleyteren, dat die te gader,
U van haer gever zijn gejont,
Wilt oock de Goddelijcke Regten,
Voor wetens nimmermeer bevegten.

Bemind de Vrede, stoocht geen Vier
Van twist, insmeulende geschillen,
Soeckt onrust en gekijf te stillen,

Gebruyckt geen Nagels van een Gier,
Want dit, als oock dat dulle twisten,
Betaemd geen diergekochte Christen.

't Gerigt dat is Godts Dienares,
Houd dat voor hem, en niet voor Menschen,
De Waeheyd laet die noyt verslensēn,

Onthoud dog wel die groote Les,
Verfoeyt bloed-suygen, stroopen, prangen,
En gy sult dubbel Loon ontfangen.

En of de Wereld met uw spot,
En reeckent dat voor enckel dwaesheyd,
Dit steur u niet; want yeder dwaes seyd

In sijn gemoed, daer is geen God:
Een ongekreukt en blanck gewisse,
Wilt voor geen goude Bergen missen.

Den Hemel hoor nog eens mijn bee,
Hy leere u dwinge landen pletten,
Door kragt van welgegronde wetten,

Hy doe u spreecken wel ter snee,
En *Iesus* Gods en's Menschen scheyds-man,
Die zy uw' Voorspraak en uw' Leyds-man.

P. V. SORGEN.

Veritas odium parit?
Ick

Ick soude oock eenigh Elegiaces op U Ed: Promotie U Ed: toegesonden hebben, maer deselve blijven in de pen steecken. Siet hier evenwel een duyts Sapphicum, drie a vier extemporaneum.

MYn ander Ick, mijn uytgelesen Vriend,
Kon nu mijn Pen, den Lof die gy verdiend,
Niet blind van Liefde, maer in waerheyd siend,

Ten vollen meten,

Ick soud u voeren met mijn kleyn gespan,
Soo verr'en hoogh als ick u voeren kan,
Maer wat u toekomt, wis de helft daer van
Bleef wel vergeten:

Ick souw gaen singen op mijn Reestesnaer,
Uw tijdverdrijf van menigh dagh en Jaer,
Waer van ick selfs een oogh-getuyge waer,

In't famen leven,

Maer wijl dat ick ter halver loop-baen swight,
Verlies ick u, eylaes uyt mijn gesicht,
Terwijl dat gy, gelijck een schicht,

Wort voortgedreven:

Gy doelt en treft geluckelijck het Wit,
En gy ontsaegt nogh koude, nog oock hit,
Tot dat gy had ten vollen in 't besit,

Den Stoel der Eeren,

Hier staet gy nu voor alle man ten toon,
En op u Reeckeningh ontfanght gy Loon,
En daer-en-boven nog een Lauwer-kroon,

Voor 't Redeneren.

P.V.S.

TER BRUYLOFT.
Van de Eersame en seer Discreten
GOOSSEN van WIJCK,
 BRUYDEGOM:
En de seer Deugtsame en Eerbare
HAESJE van DOORN,
 BRUYD.

In den Egh versamelt den 2. February Ouden-stijl 1670.

DE Liefde is dien grooten band,
 Die alle dingen houd in stand,
 Indien dat die eens was verkout,
 Men sag geen Dieren in het Wout,
 Men vond geen Visschen in de Zee,
 De Bergen waren bloot van Vee,
 De Wereld moest eer lange zijn,
 Een Kerck-hof of maer een Woestijn,
 Ja elck souw leven fonder hulp
 Gelyck een Oester in sijn schulp,
 Maer door het goed en wijs beleyd,
 Van Godes Mede-dogentheyd,
 Vind yeder Dier, en yeder Mensch,
 Een hulp en Egaē na sijn wensch,
 Ick bid u Bruydegom bedenckt,
 Wat God van daegh nu aen u schenckt:
 Eengoede Vrouw is een Juweel,
 En sulck een krijght gy tot u deel,
 Want in een prijffelijcke saeck,

Gaer voordeel t' samen met vermaeck,
 Uw Huys dat word daer door Gebout,
 En oock versorghet met onderhoud,
 En denckt dat God verheft seer hoogh,
 Die nederigh was in sijn oogh,
 Maer schoon het groote Huwlijcks-Regt,
 U Meester maeckt in plaets van Knecht,
 Erkent sulcks altijd van uw' Vrouw,
 Die u daer toe verkiesen wouw,
 En Gy oock Deugdrijcke Bruyd,
 Trecket nu uw' Weduw Kleeren uyt,
 Want siet gy vind nu weer in 't Bed,
 't Geen d' Eensaemheyd soo wat verset,
 Verheught u vry het magh welzijn,
 Het Houwlijcks bedde dat is reyn,
 En onbevleckt als *Paulus* leert,
 Gy zijt die Ribb' die hem ontbeert,
 De Schepper van dit gantsche Rond,
 Die spaer uw beyde langh gesond,
 Hy Zegen u met Hemelsch goed,
 Hy geef u een gerust gemoed,
 Hy bind u Herten vast aen een,
 Hy maeck u tot een Vleys en Been,
 Hy matige sijn noodigh kruys,
 Hy hael u zat van dagen t' huys,
 Hy geef oock menig Jonge Spruyt.
 Aen onse *Bruydegom en Bruye*,
 Leeflang, ô! soet en deugdzaem Paer,
 Den Hemel maeck mijn wenischen waer,
 Leef vredzaem, verre van verschil,
 En denckt wat God al van u wil,
 Dien Gast, die op het Bruylofs-Feest,
 Van Cana eertijdsis geweeist,
 Diezy oock op dit blijde mael,
 Sijn Geest vervul de Bruylofs-Zael,
 Hy stort sijn Liefde in uw' Hert,

Waer doorgy gantsch verandert wert,
 Op dat het hooghste goed , een God,
 Magh zijn uw' Erf-deel en u Lot,
 Hy sterck u tot de ware deught,
 Hy spaer u in een lange Jeught,
 Hy maecke segh ick tot besluyt,
 Ubeyder Zielen tot sijn Bruyd,

A M E N.

P. V. SORGEN.

Geboort-Vermaningh,

Aen de Eersame Deughrijcke Jonge-Dochter

MAEYKEN van WYCK,

Verjaert den 11. Juny 1667. Oud acht-en-twintigh Jaer.

Ons dagen vlieden weg gelijck een Wevers spoele,
 Ons Jaren gaen daer heen eer dat het yemant voele,
 De tijd , de vluggetijd vlieght snelder dan de wind,
 Die niemant van den mensch op aerden in en biud,
 Het is al even eens gelijck als met de baren,
 Die nimmer stil en staen maer t' aller tijd voortvaren ,
 Want schoon een Mensche staet gelijck een versche
 Blom ,

Noch sal hy haest vergaen van hoogen ouderdom:
 Dan wort hy afgemaeyt , en wort'er een gebooren,
 De tijd seyt hem flucks aen de oudheyt na te spooren,
 En na hy heeft geleeft geeft hy sig op de reys ,
 En gaet dan wederom den wegh van alle vleys :
 Soo gaet het oock met ons , en al des Menschen dingen ,
 Men siet het eerst sijn laest , het laest sijn eerste bringen ,
 Wat is de Mensch eylaes ! wat is des Menschen lof ?

Want

Want dat hy is geweest keert wederom tot stof,
 De Geest keert weer tot God die hem eerst heeft gegeven,
 Endan is het gedaen met ons ellendigh leven,
 Maer siet na 't eynd van die de Heere heeft gevreest ,
 Het eynde van die Man de vrede is geweest ;
 En siet soo vloeyt den tijd veel snelder dan de stroomen,
 By dagh , by Maent, by Jaer, die noyt weerom en komen,
 En nademael dat oock uw leven vast verteert,
 En dat geduyrigh aen uw Jaer- getal vermeert,
 Soo hoop ick nogtans dat u God nog lang wil sparen,
 En Zegenen met nog soo veel en meerder Jaren,
 Want het is Godes Werck die u nog heeft bewaert,
 Tot nu toe , en met Acht-en-twintig Jaer bejaert,
 O Heere ! leeret dog haer hare dagen tellen,
 Geef dat sy uwen lof nog langer mag vertellen,
 In 't midden van u volck; geeft dat sy mag verstaen,
 De wil van uwe Wet , en watter dient gedaen.
 Tot Lof van u ô Heer ! en van u heyl'ge name,
 Maeckt haer daer toe dan oock door uwen Geest bequame,
 Tot dats om Christi wil daer heen de hoop ons send ,
 Hier na altoos geniet het leven sonder end.

P.V.S.

Een Ziel zijnde in 't gevoelen van Godts Liefde.

Op de wijse van den 6. Psalm.
 Of: Al Brandent in den Oven.

I. Ich heb nu eens gebonden /
 Een Walsem voor mijn Wonden /
 Een middel voor mijn smert /
 Godt dooz sijn Soon bewogen /

Die staet op my sijn oogen/
En treft mi in hei hert.

2. Sijn Licht komt my beseijnen/
En doet de nacht verdwijnen/
Hy geest my vollen wensch /
Hy komt om mijn te helpen/
En mijn gantsch overstelpen/
Ja. Godt woont by den Mensch.

3. Ich sie dien hoogh gepresen/
Nu in sijn egen wesen/
Ach! wat een soet vermaecht:
Dewijl ich selfs op heden/
Nu sijn bevaligheden /
En sie / en voel / en smaeck.

4. Den opslag van sijn Oogen
Heeft strack sijn Hert bewoogen /
O Goddelijke strael!
De Son met al haer luyster /
Is by U klaerhept dupster /
Gy schoonder dysentrael.

5. Gy steelt mijn hert en sinnen /
Gy dwinght m' uwo te beminnen /
Gy doet min soet gewelt :
U Oogen zyn als schichten /
Ay mijn! 'k sal moeten swichten /
Van U ter neer geveld.

6. Al wat u kon verbeelden /
Seer wijt van u doch scheelde /
Ten was niet als copp :
Dit kan ons niet ontdecken /
Die overschoone trecken /
Ten hadde daer niet by.

7. Hier boven in de Wolchen /
Hier in de diepe Kolchen /
Sie ich sijn soet Menschijn /
Maer 't moet doch voor hem wijchen /

't En kan naer hem niet lichen/
Haer schoonhept valt te klepn.

8. Ich hoor 't Gebogelt queelen/
Met dupsenden van keelen/
En prysen die haer schiep :
Ich sie in haer sijn goethept/
Sijn uptgestorte soethept /
In haer onepondigh diep.

9. En al wat in der Werden /
Moght sijn van grooter waerden/
Haer kostelijck Metael:
Haer planten/ kruiden/ bloemen/
Hoor ich haer Schepper roemen/
En sprechen in haer tael.

10. Hoe wijs en hoe lanckmoedigh/
Hoe vol/ hoe overbloedigh/
Hoe heerlijch/ hoe volmaecht/
Op heest het mijn bewesen/
Op heest mijn Ziel genesen/
Op heest mijn aengeraecht.

11. Mijn Ziel die wort schier droncken/
Op heest mijn ingeschoncken /
Sijn Wijn en ooch sijn Melch/
't Is Nectar op mijn tongen/
Mijn hert als onbedwongen /
Doept wat een soeter Melch.

12. Ich ben ooch niet bedrogen/
Ich sie hem met myn oogen/
Ich rust nu in sijn schoot/
Ich han myn selfs niet binden/
Ich laet myn maer verslinden/
Dan dese soete doot.

13. Ich han niets meer begeeren /
En niets sal my ontbeeren/
Want tek besit het al /
Dit sal myn niet begeven/

Noch in 't toekomend' leben /
Noch in dit Tranendal.

14. Wie han die Liefde blussen ?
Hyp geest mijn hys op kussen/
't Is Olyp in de blam/
Hyp sagh niet op mijn sonden /
Doen hyp mijn Hert quam wonden /
En daer sijn woon-plaets nam.

15. Ich houd my nu gantsch stille /
Ich brygh my naer sijn wille /
En al wat hem behaeght /
Dewohl ich niets kan wercken /
Ten zy hyp mijn komt stercken /
Dat doet hyp ongebræght.

16. Den Asgront van mijn sonden /
Die had mijn schier verlonden /
Den asgront van sijn mis /
Die trock mijn uyt de poelen /
Nu leef ich by gevoelen /
Hyp trekt mijn tot stgh in.

17. Ich sterf daer / en ich leef daer /
Ich vliegh daer / en ich sweef daer /
O wonderlych playster !
Wie han dit togh bevatten ?
Ja al des Werelts schatten /
Die acht ich niet een sier.

18. Ich han geen woorden vinden /
Mijn Schoone / mijn Beminden /
Hoe soet als Hemels Man /
Ghy waert het die mijn schaechten /
Mijn Duybte / mijn Volmaechten /
Mijn Brugdegom en Man.

19. Ghy kust en ghy om-armt my /
Ghy koestert / en verwarmt my /
Ich magh nu by u zyn /
Ik Ben in u Beelt verborgen /

Ich

Ich rust nu vry van sorgen/
Want Jesus is oock mijnen.

P. V. S O R G E N.

Punt-dichten of Epigrammata.

Bedenckinge over Micha 6: 9. *Hoort de Roe-de, ende wieſe bestelt heeft.*

God heeft tot onser tucht een saghe Roe gekoosen,
Een Roe alleen gemaect, van Lelien en Roosen,
Ey! hoort die dogh, en gaet hem verder niet vertoornen,
Of hy bestelter een van Distelen, en Doornen.

*Petri * Gallicinium, of 't Hane-gekraey
van Petrus.*

* Gallus is een Haen, en een Fransman.

Op't derde Haen-gekraey, bekeert sig Sinte Peter,
En op het honderste wort Utrecht nog niet beter,
Hoe komt dat ja; sijns Heeren oogh dat sagh hem aen,
't Was anders evenveel, of zijn, of onsen Haen.

Bedenckinge over Mathei 6: 28. *De lelien
ſpinnen niet.*

Wilt voor de Lely raed, en watſe moest beginnen,
Op datſe met farſoen quam uyt dees Labyrinth,
Sy moest nu maer een draed als Ariadne spinnen,
Maer fier de Waerheyd ſelfs, feyd datſe niet en ſpint.

Op

*Op de Poorten van Palm, hier over al in de
Stad, Anno 1673.*

Op de Intrede van Sijn HOOGHEYD.

DE kendens der Natuyr, die seggen dat de Palm,
Van alle kant gedrukt dan des te beter waest,
Maer of dit zy, of niet, my lust hier geen getalm,
Altijd haer seggen op d' Oranje Spruyt wel past.

*Aen de HEER
ÆGIDIUS van den BOGAERT.*

MY dunktick sie de Geest, de mond, de tong, herleven;
Van Bogaert, die wel eer soo menig herte stal,
Wiens Naem in menig hert, soo diep nog staet geschreven;
Wiens Naem so lang hier Kerck, so lang oock leuen sal;
Maer die is heen gegaen by *Jesus*, by sijn borge,
Op dat hy daer ontsingh die wegh-geleyde Kroon;
Ey Utrechts Zion! zijt voortaan bevrijd van sorgen,
Want siet des Vaders Goeft rust weder op de Soon.

Op den XXX. PSALM, vers 6.

Want een oogenblick is'er in sijnen Toorn, maer &c.

DEn Hemel wort oock wel eens moe,
Sijn Kinderen de rugh te meten,
Hy sal my doen die sangh vergeten,
Geen Vader past altijd een Roe,
Maerdese Kelck die elck moet mondien,
Die gaet aen Godes disch in't ronde,

Godts

Godts Wijsheyd lagt eens met de Mensch,
En met sijn ydele gedachten,
En met sijn winderigh verwachten,
En met sijn schadelijcke wensch,
Hy stiert het grootste quaet ten besten,
Maer dit Bancquet komt op het leste.

Mijn Ziele schept voortaan gedult,
Ghy krijght wel licht door dese wegen,
Een overwicht en schat en Zegen.

Een maet tot boven toe gevult,
Als dan sal God u droefheyd stillen,
Als ghy sult eenzijn, met sijn wille.

P. V. S.

E E N GESANGH LUTHERI,

Vertaelt uyt het Hoogduyts, in't Nederduyts.
door P. V. S.

1. **V**Erheught u lieve Christen Schaer/
Laet ons van vreughd' opspringen/
Godts troost'lych woort wort heden waer/
Ep laet ons nu eens singen/
Wat wonder hy ons heeft gehrocht/
Door wat een dieren Prijs gekocht.
O! 't zijn seer groote dingen.

2. Als ich in's Duybels netten lach/
En in de doodt verlooren/
De sonde die bleef dagh en nacht/
My by my ingebooren/
Ich sachten alijt dieper in/

Mijn soodanigh hert en boosen sin/
En scheen daer in te smoozen.

3. Mijn goede wercken aen mijn zp/
Die waren gantsch bedorden/
De brpz wil was Gods partp/
En tot het goet verstorben/
Dien anghst my tot verwijff'len dreef /
Doen Doodt / en Hel maer voor my bleef /
My was geen croost verworven.

4. Doen rammelde Godts ingewand/
Wanneer hy my sagh dwalen/
Hy sondt sijn Soon dat dierbaer pand.
Om my weerom te halen/
Hy wendt tot my sijns Vaders hert/
En redt mijn Ziel uyt anghst en smert/
En laet mijn schult betalen.

5. Doen sprach hy tot sijn lieven Soon/
't Is tjd om my t' erbarmen/
Daelt neder uyt uw' s Vaders Throon.
En weest het heyl der Armen/
En helpt haer uyt der sonden noodt/
Verslaet voor haer de bitt're doodt/
En draeght haer in uw' armen.

6. Wanneer de Vader dit geboord/
Sos quam de Soon op aerden/
Hy daelden in Maria's schoot/
Om Vleesch en Bloet t' aenbaerden/
Hy was een Heer van groter macht/
Maer scheen geringh en seer veracht/
Als hem sijn Moeder baerde.

7. Hy sprach tot my houdt my maer vast/
Ich sal u seecher lepden/
Of schoon Dood / en Hel / en Dupbel vast/
Hoo sal ich voor ustryden/
Want ich ben uw' / en gp zit mijn/
En daer ich ben / daer salt gp zjn/

G E S A N G E N.

67

Ons sal geen Dypand scheeden.

8. Men sal mijn tappen af mijn bloed/
Men sal my 't leven rooven/
En dat om uwent wil/ ghp moet
Dit vastelijck gelooven/
Mijn doodt die sal uw' leben zijn/
Mijn onschult maecht u vry van pijn/
U deel dat is hier boven.

9. Ich gaen nu tot mijn Vader heen/
En moet nu van u schepden/
Maer op mijn kind'ren zijt te vre'en/
Wilt maet mijn Geest verbepden/
Die uw' in alles leeren sal/
En troosten in uw' ongeval/
En in mijn waerheyt leiden.

10. Wat ich gedaen heb en geleert/
Dat sult ghp doen en leeren/
Op dat mijn lijcke wert vermeert/
Tot Godes los en eeran/
En wacht u voor des menschen bond/
Want die is los en sonder grond/
Dit is de wil uw's Heeren.

P. V. S.

19. Feb. 1675.

N I E T dan J E S U S.

Op de Wijse:

Dichter die de blinde Werelt.

1. **A**ugustinus ginch eens siften/
En dooz-tasten in den gronde/

- Seneca's vermaerde Schriften/
 Daer hy veel geleerde hept bondt:
 Schoonen Lof van Zede-deughden
 Zeden-troost in groot verdriet/
 Doch ten hond' hem niet verdreughden/
 Want hy bondt'er Jesus niet.
 2. Dat gaf my een groot vermaechen/
 En 't beviel myn Ziel soo soet/
 Dat ich ooch in alle saecken
 Soeck / of Jesus my ontmoet/
 Sonder hem is niets te degen/
 Maer verdriet dat blijft verdriet:
 Selfs is zegen sonder zegen;
 Want men vint'er Jesus niet.
 3. Is'er krankhept / smert en lijden/
 Armoed / hunger dorst en pijn/
 Oorlogh / pest / of diere tijden/
 Of een innigh Ziel-gequyn:
 Jesus han den troost-kroes schincken
 En versachten al 't verdriet/
 Anders moet m'er in versincken;
 Want men vinter Jesus niet.
 4. Heeft men voorspoet / hooge staten/
 Groote eer / en machtigh goet:
 Och ! wat kan dat alles baten/
 En wat geeft dat aen 't gemoet ?
 Mist men Jesus onderwisschen/
 Dorst-na-meer geeft groot verdriet/
 En ten han geen onlust blusschen;
 Want men vinter Jesus niet.
 5. Is'er spel en dertel Lachen/
 Wulpsch getter / en breugh-geschrep/
 Hoort / wat van dat hachelachen
 Eens die wijse Koningh sep:
 Gh / o Lachen ! zijt uptsinnigh/
 Dulhept / en ghp baert verdriet.

Och!

GESANGEN.

69

Och ! het steecht soo hyster binnigh !

Want men vinter Jesus niet.

6. Och ! wat is'er in de Werelt !

Bleesch-lust / oogh-lust / soete waen /

Grootche pracht / vergult / bepeereelt /

En dat lacht den dwassen aen :

Wegh / o Werelt ! laet my rusten /

All u lust is mijn verdriet /

Wat soud' my de Werelt lusten ?

Want men vinter Jesus niet.

7. Schoonhept / sterckhept / frissche Leden /

En gesonhepts grootste schat /

Dat 's wel 't beste hier beneden

Dat opt wereltsch Mensch besat /

Maer is Jesus niet in 't herte /

Soo en stelpt het geen verdriet /

Maer het laet de Ziel in smerten ;

Want men vinter Jesus niet.

8. Groote wijshept / hoogh-geleerthept /

Sneegh beleydt in aerdsch bedrijf /

(Deeltjts wpshept en verkeerthept)

Och wat heeft dat al om 't lijf ?

Want veel wijshept siet veel onlust /

Herte-knagingh / ziel-verdriet /

Och ! die wijshept is vol onrust ;

Want men vinter Jesus niet.

9. Is'er eerlick goet vermaiken /

Treft het al de middel-maet /

Dat en han men niet wel laken ;

Want 't is in sich selfs niet quaet /

Dat han wel natuer verguicken /

En dat tempert aerdsch verdriet /

Maer 't en stelpt geen Ziele-schzichen /

Want men vinter Jesus niet.

10. Leydt in'en een deughzaem Burger-leben /

Matigh / eerhaer / heusch en soet ;

G E E S T E L Y C K E

Houdt men al de weeg-schael eben/
Als een eerlich heyl doen :
En men wil soo't heyl behoomen
Tegen't eeuwigh Delsch verdriet/
Dat zijn soete toober-droomen ;
Maer men vind'er Jesus niet.

11. Is'er noch Godsdienstigh plegen
Na de wijse van het Landt ;
En men loopt verkeerde wegen
In een p' righ mis-verstandt :
En men meent soo't heyl te treffen/
Tot verlossing van't verdriet :
Och ! dat is een dwaes besefsen/
Want men vinter Jesus niet.

12. O ghy Antichristische Scharen !
Die soo wijt van Jesus roemt ;
Ghy wilt over al vergaren
't Heyl / daer't niet van daen en komt/
Apt uwo' wercken / bee-baert / missen/
Aflaet / vagevvers-verdriet/
Singh dat naer u dwaes Vergissen/
Soo was Jesus Jesus niet.

13. En / o ghy ! Socini benden/
Die Godts Bone smaet aendoet/
Want ghy gaet sijn Godheyt schenden
(En de los-prys van sijn bloet)
Ghy verloochent onsen Heere/
Tot der Dromen herts-verdriet ;
Want naer u verbloechte Leere/
Jesus is in Jesus niet.

14. Soo men noch tot rechte blaer heyt/
Van Godts heymenissen komt/
En men treft alsoo de waerheyt/
Dat men valsche Leer verdoemt ;
Is m' in Jesus niet gehelijkt /
Dey sijns Lijdens swaer verdriet :

noch

G E S A N G E N.

71

Ooch die wegh is niet geveylight/
Want men vind' er jesus niet.

15. Woegem'er doch den Godtsdienst neven/
Na de Zalighmakers Wet/
Komt'er by een deughsaem leven/
Na de werelt onbesmet/
Is'er jesus niet van binnen/
't Kan niet troosten in 't verdriet/
Godt en han geen schijn-deught minnen/
Want hy vind' er jesus niet.

16. Meent men ooch op Godt te bouwen/
Op dien onbestweken rotz :
Heeft men al een sterck vertrouwen/
Helen Duybel tot een troeg/
Sonder jesus komt niet nader/
Of die vper-blam baert verdriet/
Niemand komt tot Godt den Vader/
Komt hy'er dooz jesus niet.

17. Och ! wat is'er op der Aerden/
Of in 's Hemels wijt gespan ?
Niets en is van sulche waerden/
Dat mijn ziel vernoegen kan/
Godt alleen is boven allen/
Die han stelpen mijn verdriet/
Maer ooch die sou my ontvalen/
Viel mijn lot op jesus niet.

18. Heet / wat soudt ghy my doch geben ?
Geest my jesus , of ich sterf/
Sonder jesus is geen leben/
Maer een eeuwigh Ziel-verderf/
Wilt mijn Ziel aan jesus voegen/
Dan bespot ich al 't verdriet/
Jesus is mijns Ziels vernoegen/
Buxten jesus wil ich niet.

19. Heere jesus komt doch nader/
Maecht mijn Ziel eens onbedreest/

G E E S T E L Y C K E

Leert my seggen / Abba / Vader/
 Lepdt en troost my doo^r uw Geest/
 Daer u brandt mijn Ziel met lusten/
 Daerom voel ich geen verdriet/
 't Wil in mijnen Jesus rusten/
 Bupten Jesus is'er niet.

N. BARENTSONIUS.

M O R G E N - G E Z A N G H,

Op de Stemme van den 77. Psalm.

1. **H**eer ! hoe sal ich u vergelden ?
 En met los genoeg saem melden/
 't Goede / dat my desen nacht
 Door uw handt is toegebracht/
 Jesu Christe , Heer der Heeren/
 't Sal u prijsen / u vereeren ;
 Want ghp / na uw goedigheyt/
 Mijn rotz / en mijn schuyl-plaets zyt.
2. **G**hp beschermt de Isreliten/
 Die laet ghp uw gunst genieten/
 's Morgens / 's avontgs / en by nacht/
 Houdt ghp over haer de wacht/
 Ghp weet al haer ongeluchen
 Te bevrijden / wechte rukken/
 Apt des Satans loose strick/
 Endes doodts benauide schrick.
3. **G**hp laet over haer niet komen/
 Dat des Werelts Kind-ren schroomen/
 In het doncher zyt ghp haer
 Licht / en als een henkelaer/
 Ghp wilt uwe Eng'len geven/
 Tot haer dienaers in haer leven ;
 Want haer noch de Zaligheyt
 Is beloofst en toegesept,

4. 'k Had my tot de rust begeven/
En ghy zijt my by gebleven/

Ghy hebt over my de wacht

Nauw gehouden in de nacht:

Wmen arm was my een wapen/

Op dat ich gerust sou slapen/

Ghy hebt tot my in die tijdt/

Wmen vleugel uytgebreydt.

5. Ghy waert aen myn rechter zijde/

Als ich my te slapen lepde/

Jesu 's morgens vond ich dy

Onverscheydelych by my/

Ghy droeght over my de sorgen/

In het duyster / in 't verborghen/

Nus sie ich het Morgen-licht/

En met een u aengesicht.

6. Och ! wat sal 't een soet ontwaken

Door my zijn / als al de sacken/

Sullen werden opgerecht/

Als uw Woort ons heest geseght/

Als ich werden sal verzadicht/

En ten vollen begenadicht/

Door uw heerlych aengesicht/

In wiens licht ich sie het licht.

7. Heer Jesu , hoogh gepresen/

'k Sal dan eeuwigh by u wesen/

Dien en u / daer ghy zijt

In volkommen heylighheit/

Ach ! hoe voel ich het verlangen/

Mijne Ziel geduerigh prangen

Na dat schoone Koninchrijch/

Nergens is'er siens gelijck.

8. 'k Moet een kleynen tijd noch wachten

Weynigh dagen/ weynigh nachten/

Ebenwel 't valt my seer langh/

't Valt my bitter / 't valt my bangh;

Nochtans wil ich u na waerde
 Ceren / wylt ich ben op aerde/
 't Werch / dat ghp noch hebt voor my/
 Wil ich doen met 't herte blp.
 9. Een dingh wil ich maer begeeren/
 Wilt mijn Bede niet afweeren/
 Merckt op 't geen ich tot u seggh/
 En niet smeecken voor u legh/
 Laet geen ongerechtigheden
 My verlochen / noch vertreden/
 Doet my mijden alle quaet/
 Dolgen uwen wijsen raedt.
 10. Ghp die zijt seer Goedertieren/
 Wilt my in uw wegen sterren/
 Ghp zijt toch mijn heerlycklot/
 Al mijn heyl is byu Godt/
 Wilt my toch ten besten raden/
 Leyden op uw soete paden/
 Ghp zijt by my voor en na/
 Waer ich sit / of waer ich sta/
 11. Houdt my af van mijne sonden/
 Soo werd ich oretrecht bevonden/
 Maecht my nedrygh ende sacht/
 Na uw voorbeel / door uw kracht/
 Geeft / dat ich in 't licht kan wand'len/
 In oretrechtheit alles hand'len/
 'k Sal dan zyn in u verheught /
 Springen op van enckel vreught/
 12. Als ghp my salt kracht toesenden/
 Sal geen sonde my seer schenden/
 'k Mensch te tressen haren kop/
 Datse nopt weer stonden op /
 'k Vint mijn Ziel doch seet genegen
 Tot uw Wet / en ist uw wegen/
 Dit is by my vast geset/
 Raubt te letten op uw Wet.

13. 'k Wil geven al mijn krachten/
All' mijn woord'en en gedachten/
Tot uw eer / 'k wil op u staen/
Leven n' geduerigh aen/
Geef dit my en al uw kind'ren/
Van de meer d're tot de mind'ren/
Die u vlijtigh roepen aen/
Om in uwe Met te gaen.

M. J. K.

Hier naer volgen noch eenige Geestelijcke Ge-
sangen, door ROBERTUS IMMENS.

Een benaude Ziele, klagende tot Godt, over
haer drie Doodt-vyanden: ende den Heere om hul-
pe en bystant aenroepende tegen de selve.

Op de Wijse: Van den 66. Psalm.

1. **H**oe wert myn Ziel soo seer besprongen
Van myn vyanden voos en quaet?
Ich wort van haer tot sond' gedwongen:
Soo dat het myn aen't herte gaet.

Hoe komt de Duybel dooz zijn lagen
My altijt' t' goede af te raen?
Ach Heer! ich kan sijn list niet dragen;
Noch sijne boosheit tegen staen.

2. Daerom/ o Heer! wilt my verstercken/
En helpen dooz u stercke hant:
Op dat ick tegen 's Duybels wercken
Nach hebben goeden onderstant.

De Werelt vol van vuyligheden/
Komt my doch met haer voos senijn/
Bespringen al mijn swachte led'en:
Op dat ick doch mocht werelts zyn.

3. Sy toont my al haer sot vermaaken;

Of

Of sy my daer toe krijgen mocht/
Dat ich mijn Heere ging' versaken/
En dienen al dat aerdtg gedrocht.

Wilt my / o Heer ! doch krachten geben/
Om haer te kunnen wederstaen :
Op dat ich steets in u mach leben/
En van de losse Werelt gaen.

4. Mijn epgen Bleesch wil oock niet rusten ;
Maer komt my met haer gantsche macht/
Bespringen met veel boose lusten :
Alsoo wort ich tot sond' gehbracht.

Ich heb o Heer ! dooz haer streken
Wel menighmael voor u misdaen ;
En ben by na van u geweken/
En een verkeerden wegh gegaen.

5. Ich ben seer vol van sware wonden/
Maer dooz mijn Ziel lept groote smert :
Dat zijn mijn snoode vuple sonden ;
Die my seer drucken aen het hert.

Maer ich wil mijn tot Christum wenden/
Die my alleen genesen moet :
Hyp ist die al de swaer ellenden
Van onse ziele wijschen doet.

6. Op hem alleen wil ich dan leunen ;
Hyp is mijn burcht en stercke wal.
Hyp sal mijn swachheyt ondersteunen
Hyp is 't die 't al versoenen sal.

O groote Godt ! weest my genadigh ;
Dat ich in Christo nacht en dagh
Mijn eeubwigh Heyl en troost gestadigh/
En al mijn vreughde soeken mach.

7. Wilt my om sijnen wil vergeven
Mijn sonden die ich heb begaen :
Op dat ich mach op nieuw gaen leven/
En altijt u ten dienste staen.

Als dan mijn Ziel van 't bleesch sal scherden/
Neemt

Neemt my och op in uwen Throon :
Op dat ich my daer mach verblijden /
En alsoo eeuwig by u woon.

ROBERTUS IMMENS.

In 's Hertogenbosch ,
den 22. Mey. 1670.

EUCHARISTICUM,

Oste

D A N C K - D I C H T .

Op de Wijse: Van den Leeuwerick.

1. **H**uwel den grooten Godt
Van niemand op der Werde/
(Volgens sijn swaer gebodt)
Geroemt woer na sijn waerde/
Nochtans moet sijnen zegen/
Die hy aen ons betoont/
Hem worden aller wegen/
Met Danchbaerheyt beloont.
2. **M**ijn Ziel ! looft dan den Heer/
Wilt hem doch altyt wesen ;
Prijst hem / en geest hem eer /
En wilt hem danchbaer wesen/
Door alle de welsaden/
Die hy in overvloet/
(Uyt loutere genaden)
Aen u soo goedigh doet.
3. **H**y is dien Godt allepn :
Van wien dat alle dingen/
(Als uyt een blaer Fontepn)
Heer overvloedigh sprungen ;

Daer-

Daerom sal ich hem p̄yſen/
En dancken nacht en dach;
Hem alſt eer bewijſen/
Soo veel als ich vermach.

4. Hy geeft my niet alleen
Hier op der Aerd' het leven;
Maer heeft my ooch met een/
Een Menschen-ziel gegeben/
Daerom sal ich / Ec.

5. Hy heeft my boven dien/
Sijn hennis laten leeren/
En laet mijn daeg'lichs sien/
Hoe dat men hem moet eerzen;
Daerom sal / Ec.

6. O! aldergrootst geluck/
Dat Godt in mijn ellenden/
En mijn seer swaren druck/
Komt een Verlosser senden;
Daerom sal / Ec.

7. O! wat een groot vermaech/
Kan nu mijn ziel geseten;
Nu Godt soo goeden saech/
Op haer komt uyt te gieten.

Daerom sal / Ec.
8. Want daer ich lach versmacht/
In mijne vuple wonden:
Heeft hy aen my gedacht/
En sijnen Soon gesonden.

Daerom sal / Ec.
9. Ich hadde dooz myn doen/
Verdient veel sware slagen/
Maer hy heeft tot verfoen/
Al mijne schult gedragien.

Daerom sal / Ec.
10. Ach! wat een grooten goet/
Ach! wat een rycken segen/
Dat

Dat hy my door sijn bloet/
Versoening' heest gehregen.

Daerom sal / Ec.

11. Hy heeft voor my den strijt/
Dien swaren strijt gestreden;

My van de doodt bevryt
Door my de straf geleden.

Daerom sal / Ec.

12. Hy heeft my dier gehoocht;
Ja met den doodt te sterben/

Op dat hy alsoo mocht/
Mijn eeuwigh heyl verworven.

Daerom sal / Ec.

13. Hy is mijn goeden Heer /
Mijn eeuwigen behoeder/

Die my hemint soo seer/
Hy is mijn Zielen-voeder.

Daerom sal / Ec.

14. Ich sal door sijn gelept/
Ten Hemel zijn verheven/
En daer in eeuwighept/
In hem/ en door hem leven.

Daerom sal / Ec.

Sat Christo dives Amico

Die Christus maer te vriende heeft,
Is rijck genoegh soo langh by leeft.

ROBERTUS IMMENS.

In 's Hertogenbosch ,
den 16. Juny 1670,

AVONT-

GEESTELYCKE
AVONT- GEBEDT.

PSALM 4: 5, 9.

Ick sal in vrede t' samen neder liggen ende slapen, want
ghy o Heere alleen sult my doen seker woonen,

Op de wijze: Van den 116. Psalm.

1. O Groote Godt ! die alles watter leeft/
Door uwe macht en stercke hant behoedet/
En oock seer milt met dranch en spijs voedet/
Ja alle goet naer ziel en lichaem geest.
2. Wp danchen u voor uwe goedigheyt.
Permits dat ghp ons (ontwaerdige) gestadigh/
Door uwe gunst en zegen seer genadigh/
Als Schaepjes in een vette weypde lept.
3. Want ghp / o Heer ! hebt ons nu desen dagh/
Voor ongeluck bewaert / en oock gegeven/
Dat wp te saem in goeden vrede leben/
Soo dat (door u) geen Wpant ons vermagh.
4. Daer wp / in plaets van ware danchbaer hept/
U goede gunst niet sonden steets belonen/
Maer door wp ons gen u ondanchbaer tonen/
En seer vertoornen uwe Majesteyt.
5. Maer treet o Heer ! niet ons in 't gericht/
Wilt niet u Geest doch nimmer van ons scheiden/
Laet die bp daeg' ons in u paden lepden/
En oock des nachts ons zijn een Heyligh licht
6. Wp bidden u / bewaert ons desen nacht/
Door alle quaet / voor ongeluck en schade/
En overdekt ons steets niet ugenade/
Houdt over ons doch altyt goede wacht /
7. Op dat wp dan / als ons de slaep verlaet/
Met alle vlijt weer ons verfriste ledēn/

Cot

GESANGEN.

xx

- Tot losen eer van uwen naem besteden/
Die ons soo milt met alle goet versaeet.
8. Insonderhepi waekt over onse Ziel/
Op dat sy niet / door list van haer vanden/
Gebrachte wert in des Satans felle banden/
Of in der sonden grondeloose wotel.
9. Weest ghp / o Heer ! de laetst in onsen sin.
Op dat wy nu in goeden vrede rusten/
En onse Ziel in uwe gunst verlusten/
En komt daer morgen weder in/
10. Soo sullen wy in alle ware deught/
U Heiligh Woort / en uwen Name vreesen/
Laet dit o Heer ! ons hooghste vreugde wesen/
Als onse Ziel haer in u heyl verheught.
11. Siet ons / o Godt ! in Christo Jesu aen/
En wilt ons doch voor pdelheyt bewaren/
Op dat wy hier soo eenenschat vergaren/
Die met ons mach tot u ten Hemel gaen.

ROBERTUS IMMENS.

In 's Hertogenbosch ,
den 7. Aug. 1670.

F

Ziels-

Ziels-worsteling ende overwinninge,

Na het genieten des

H. AVONTMAELS,

Siende op eenige woorden van de Bruyt en Bruy-degom, Cantic. 3. en 5.

P S A L M 18: 5, 6, 7.

Banden des doots hadden my omvangen, ende beken Belials verschrikken my,

Banden der Hellen omringden my, stricken des doodts bejegen-den my,

Als my bangewas, aenriep ick den Heere, ende riep tot mijnen Godt, by hoorde myne stemme uyt sijn Paleys, ende mijn geroep voor sijn aengesichte quam in sijne ooren.

Op de Wijse: O Kersnacht, &c.

1. E Plaeg/ wat ramp/ ach! wat ellende/
Waer ick my keer/ waer ick my wende/

't Is niet als droefheit en verdriet/

Mijn Dypant heest mijn doodt geswozen/

Nu moet mijn arme Ziel versmozen/

Om dat mijn lieffste van mijn bltet.

2. Waer sal ick my na toe begeven/

Ich kan doch sonder hem niet leben/

Nu's Hemels spijse van my wijcht/

Sal ick van dorst en honger sterben/

Want moet nu alle bystant der ben/

W my / mijn droede ziel bestijcht.

3. Want sel geveest ben van de gasten/

Die oock al in de schotel tasten/

G E S A N G E N.

83

En dylnchen van den soeten Wijn /
Doch sonder repne Bruplofs-kleeren /
Haer tot des Konings Maeltijt keeren /
Maer moet nu uytgeworpen zijn.

4. Den Koning sond wel syne Boden /
Die my ter Bruplost quamen noden /
En seyden my mijn plichten aen /
Ich meynde dat wel na te komen.
Met my voort die tijd in te tomen
En dan den ouden gangh te gaen.

5. Ich sal nu Hemels spijs verwerven /
Sprach ich / maer wou geen werelt derven /
Die lagh my al te seer aen 't hert ;
Ich wilde wel Godts zegen smaken /
Maer 't was eplaes ! het aerdis vermaaken /
Dat van my meest gehoestert wert.

6. Ich had my in myn eygen oogen /
Wel opgeschicht na myn Vermogen /
En oock myn plicht seer wel volbracht /
Maar ach ! daar waren troetel-sonden /
Die meest myn lieve Ziele wonden /
Daar had ich niet op gedacht.

7. De Tafel droop van heyl en zegen /
Myndocht ich had Godts gunst gekregen /
Maar hoorde doe dit naar gelugt /
Kom hier Gast laet u herte breeken /
Daar u bemind'e sonden steken /
Die moeten niet de wortel uyt.

8. Ich was hier doort in dupsent breezen /
Het dacht my al te hart te wesen /
Myndoor desen strengen vant /
Van 's werelts breeughde in te toomen /
't kost in myn ydel hert niet komen /
Te missen soo een waerde pant.

9. Ich wilde dan soo nauw niet letten /
Maer ging my sluchs ter Tafel setten /

G E E S T E L Y C K E

En dooz myn ongewassen mont
Die soete Zielen-spijs genieten/
En oly op myn herte gieten/
Dat ongevoeligh was gewont.

10. Den Bruydegom was genegen/
Mijn steenigh herte te bewegen/
En sprach / wilt nu doch voor u sien/
Sult ghy de swijnen van u jagen/

En sult ghy niet haer drecke upt vagen/
Doo sal ich moeten van u blien.
11. Hy sprach noch eens / kom doet my open/
Maer/ neen/ ich liet hem henen lopen/
Nu is hy wech / eplaes ! wat raet/
Ich wilde nu wel na hem hoorzen/

Maer al mijn hoop is nu verlooren/
Ach/ ach ! wat desolaten staet.
12. Waer dat ich kom 't gaet alles bluchten/
Een peder sluyt nu voor myn suchten
Sijn oozentoe / en stiert my heen/
Ich hoor al roepen wech met desen/

Sou die in ons geselschap wesen/
Hy mach de aerdenet betreuen.

13. Maer ach ! het swaerste noch van allen/
Godis gramischap is op my gevallen/
Die gantsch geen mensche dragen kan/
De Satan komt nu vreeslich tieren/
En om myn arme ziele zwieren/
Waer sal ich hulpe halen dan.

14. Sou God noch niet genadigh wesen/
Och ! ja/ ich heb het wel gelezen
Doe Petrus soo gesondighe had/
Hoe hy des Heeren gunst en zegen/
Door tranen heeft weerom gehregen/
Wanneer dat hy soo krachtigh had/

15. Ach ! kost ich ook eens bitter weenen/
En upt den gront myns herten steenen/

Want 't is een recht verbijselt hert /
Waer dooz des Heeren ingewanden/
Van teere Menschen-liefde branden/
En sijne gunst verkregen wert.

16. Doe Jesus liet sijn oogen vallen/
Op Petrus, zijn de stercke wallen/
Van sijn verharde hert geveld/
Men sach doe uyt sijn oogen komen
En grooten vloet van tranen stromen/
Ghy was gelijck als ps dat smelt.

17. Wou my die Son oock eens beschijnen/
Hoe sou dien dicken dijk verdwijnen/
Die sch dooz mijn onachtsaemhept /
En dooz 't verachten van Godts gaven/
Heb om mijn swache ziel gegraben/
Ja tusschen my en Godt gelept.

18. Hoe sou mijn harde hart dan weecken/
Wat sonden daer al water-beeken/
Apybltetet ó! dat Tranen-broot,
Sou nu mijn rechte spijse wesen/
Dat sou mijn siecke ziel genesen/
En helpen uyt den swaren noot.

19. Dat ich nu oock (als David dede)
Met tranen mocht mijn Leger-stede
Pat maecken / dan sou dooz dien vloet/
Mijn ziel (gelijck op lichte baren)
Tot haren Crooster henen baren/
En tot haer hepl / en hooghste goet.

20. Wech werelt / ich wil u verlaten/
U breughde kan mijn gantsch niet baten/
Nu ich mijn liefste missen moet/
't Is uwé schult / ó! ydelheden/
Dat ich soo droevigh moet gaen treden/
Ghy hebt mijn al dit quaet gebroet.

21. Ich wil by u niet langer blijven/
Mijn koude ziel sou voorts verstyven/

G E E S T E L Y C K E

Ach! ich moet na de warmte toe/
Ich wil mijn lieftste weer gaan soeken/
In alle straten ende hoecken/
Ich ben dit pdel leben moe.

22. Mijn lieftste ach! mijn welbeminden/
Wanneer sal ta u eens weer binden?

Hiet doch mijn armen aer'd'-wurm aen/
Dat ich u eens mocht weder hrygen/
Ich sou niet na de wereldt hijgen/
O foock u soo niet laten gaen.

23. Wien sie ich daar in dese wijcke /
Het is mijn lief/ ach! ich bewijck/
En moet van flaute sijgen neer/
Sou hy mijn noch met troost versaden/
Daar ich hem ging soo stout versmaden/
Neen/ neen/ ich hrygh syn gunst niet weer.

24. Daer komt hy aen/ ach hoozt hem spreken/
Wel hoe mijn lief/ waerom besweken/
Kom staet doch op/ ich seg u kom/
U sal geen straf maer gunst gebeuren/
Waerom wile doch niet langer treuren/
Kom hyst mijn uwen Bruydegom.

25. Ich wil den doot niet der sondaren/
Maer wilse dooz mijn doot bewaren/
En wissen al haer sonden upt/
Ich heb gehoozt haer droebigh hermen/
Waerom kom iek met open ermen
Om ut' omheisen als mijn Bruyt.

26. O! Bruydegom, o! mijn beminde/
O! Bruydegom, die mijn bestinde/
Komt ghy hier upto u heyligdom/
Om mijn misdaet niet heyl te lonen/
Hoe kost ghy mijn meer liefde tonen?

O! alderlieftste Bruydegom.
27. Ach! dat ich nu had hondert tongen/
Die uwen Lof te samen songen/

- Du ghp mijn ziele soo versaeet/
 Du ghp mijn hort soo vrolich maken/
 Hoe laet ghp mijn u liefde smaken/
 Mijn Bruydegom, mijn toeberlaet.
28. Ach! Lieste/ had ich tranen-plassen/
 Om daer u Voeten med' te wassen /
 Die door mijn sonden zijn gewont/
 Hoe wort mijn ziel daar door bewogen /
 Ich souse niet mijn hazz asdrogen /
 En kussen oock niet mynen mont.
29. Laet doch de stroomen der genaden/
 Waer med' mijn ziel is overladen /
 Ep! laet die soete Hemels-breugh/
 Doch binnen in mijn herte trecken
 Om steets mijn ziel daer op te wecken /
 Tot uwe liefd' / en alle deught.
30. Nu ghp mijn hert heb ingenomen /
 Ach! later nu geen werelt komen /
 Die my soud' trecken van u af /
 O! Jesu, maeck al mijn vanden /
 Mijn Zelen-moordenaers te schanden /
 U Geest bewaer my tot in't graf.
31. Ich smaeck nu rechte Hemels-spijsen /
 Die my een soete breugh bewijzen /
 Nu is my 's werelts vrucht te las /
 Het is een pil met gout bestreken /
 Waer alsser dat is van geweken /
 Soo isser niet als swijnen-draf.
32. Ich wil dan Hemels spijsen minnen /
 Dat 's gout van bupten en van binnen /
 Dat is dien wijn en soeten most /
 Waer van men voedsel kan verwachten /
 Want hier door kryggt de ziele krachten /
 Hoe liefchik is die Hemels kost.
33. Mijn Lies/ ach! wilt mijn steets aenkleben /
 Want sonder u kan ich niet leben /

G E E S T E L Y C K E

Soo niet u Geest steets in mijn leest/
 Soud' ich mijn nieulve kleet beslijcken/
 Ja al mijn krafft soud' van my wijchen/
 Als remant die geen hooft en heeft.

34. Gunt my / mijn Lief / dees' laetste bede/
 Neemt over al mijn herte mede/

Bewaert het tot den laetsten dagh /
 Op dat ich by Godts lievelingen/

(Als sy verheught en vrolyck singen)

Ooch desen Lof-sangh brengen magh.

35. O! Heiligh / Heiligh / Heiligh Heere/
 U zy alleen den los en eere/

O! driemael groote Majesteit/
 Dat ich hier met die reyne Scharen/

Mach uwe Heerlijchheit verklaren/

O! Heiligh / in der ewigheyt. Amen

P S A L M 34:5.

Ick hebbe den Heere gesocht , ende hy heeft my ge-
 antwoort , ende my uyt alle mijn vreesc gereddet.

ROBERTUS IMMENS.

In 's Hertogenbosch ,
 den 11. Nov. 1670.

De

De lieffelijcke Vreughde

Van een verfekerde Ziele, smakende de soetigheyt van de liefde Christi.

Luc. 1:46. Ende Maria seyde :

Mijn Ziel maeckt groot den Heere : ende mijnen Geest verheught hem in Godt mijnen Zalighmaker , om dat hy de nedrigheyt sijner Dienstmaeght heeft aengesien.

Op de Wijse : Van den 38. en 61. Psalm.

1. **O** Mijn Ziel / wat soete tijden/
Tot verblijden/

Om in Godt te zijn verheught/

Nu mijn hert wilt doch opspringen

Ich sal singen/

Want ich swem in 's Hemels vreugde.

2. Niet in sotte pdelheden/

Daer niet reden/

Droome zielen t' aller tijt/

All des Satans boose wercken/

In bemercken/

En hoe dat hy haer benijdt.

3. Hy komt nu al weder loeren/

Om te voeren/

Mijne ziele vandt pat/

En my uyt de hant te bringen/

Dese dingen/

Die my zijn soo wearden schat.

4. Hy soekt nu met al sijn rasen/

Uyt te blasen/

Dit mijn helder Hemels licht/

En met vele loose bonden/

G E E S T E L Y C K E

- t' Aller stonden/
Wech te nemen myn gesiche.
5. Om in den strick te vatten/
Toont hy schatten/
Seer bedrieghelyk toegestelt/
Maer wanneer Gods Geest komt schijnen
Soo verdwijnen
Hy gelijck als was dat smelt.
6. Wech van Satan / u genuchten
Doen my suchten/
Wech oock werelt 's Duybels strick/
Wech mijn vleesch / u vwose lusten
Moeten rusten/
Al u vreugt is my een schrick.
7. 't Is my al (door Godts Genade)
Drech en schade/
Wat niet na den Hemel smaeche/
Nu dat ich des Heeren zegen/
Heb verhregen/
Isser niet dat my vermaecht.
8. 't Zijn alleen de Liefde-panden/
Die noch branden/
In mijn ziel en bly gemoecht/
Jesus is 't die my verheughde/
Soete vreughde/
Jesus is mijn hoogste goet.
9. Die Fonteyne der genaden/
Van versaden/
En verquicken zielen-dorst/
En met hare repne plassen/
Ooch afwassen/
Sullen dooz de sond' bemoest.
10. Hier upc heest myn ziel behomen/
Soete stroomen/
Die soo deerlijck was verdort/
Maer nu weer begin te bloejen/

- En te groepen /
 Soo dat sp weer lebent woxt.
 11. Mijn Verlosser groot van waerde/
 Heeft op aerde/
 Steets geleden druck en pijn/
 Op den gever aller krachten/
 Most verスマchten/
 Op dat ich mocht vrolijch zijn.
 12. Ich ellendigh en onaerdigh/
 Bent niet waerdigh/
 Dese gunst is al te groot/
 Jesus, die my eens sal geben/
 Eeuwig leben/
 Roestert my hier in syn schoot.
 13. Jesum wil ich eer bewijzen
 Ende prijsen/
 Jesus is mijn zielen-rust/
 Op hem staet al mijn vertrouwen/
 In 't benouwen/
 Jesus is mijns herten lust.
 14. Jesus is een Vorst des lebens/
 Daer bemedens/
 Is hy oock die klare Son/
 Die my komt in 't herte dalen/
 Met sijn stralen/
 Jesus is mijn vreugde bron.
 15. Ach in desen welbeminden/
 Is te vinden/
 Al wat tot mijn leven dient/
 Soud' ich nu dan droevigh wesen/
 Oste breezen/
 Deen hy is mijn liefste vrient.
 16. Ich wil dan op Jesum steunen/
 Ende leuen/
 Want hy dooz sijn stercke hant/
 My sal van de vocken scheypden/

En gelepyden/
In myn lieve Vaderlant.

P S A L M 34: 9.

Smaeckt, ende siet dat de Heere goet is.

ROBERTUS IMMENS.

In's Hertogenbosch,
den 16. Dec. 1670.

Klachte ende Gebedt tot Jesum, in't naderen tot sijne Heylige Tafel.

Op de Wijse:

Van den 138. Psalm. Of / O Saligh Heyliche Bethlehem.

1. **M**ijn waerde ziel hoe dus onestelt/
Wilt doch niet langer blijven treuren/
Dien sonden-last die u nu quelt/
Sal immers Jesus van u scheuren.
2. Al zijn u epgen krachten smack/
Wilt uwen noot aan Jesum klagen/
Beswoicht ghy onder 't sonden pack/
Vertrou op hem / hy sal het dragen.
3. Hy noodigheit u nu aan sijn Dis/
Waerom dan soo een rou bedreven/
Steunt maer op hem / hy sal gewis/
U doch wel voordier krachten geben.
4. Met rechte myn ziel zyt ghy bebzeest/
Tot dese Heiligheyt te naken/
Laet vry u sonden / minst en meest/
U droevigh en bekommert maken.
5. Maer laet geen droefheyt meester zyn/
Went u tot Godts harinhertigheden/

Wat

Wat seght der zielen medecijn/
Hoorzt doch sijn woort en soete reden.

6. Hy roeptse niet die zijn gesont/
Maer wil een siecken herder wesen/
Heeft u de sonde dan gewont/
Dien Jesus sal u weer genesen.

7. O Jesus 's herten-troost en vreughe/
Hoocht ghp de zielen vol gebreken/
Op dat ghp soo de siecken meucht/
Dooz u bloet wassen en opqueken.

8. Al is mijn ziel dan seer bernozt/
Noch wil ich ewentwel niet schromen/
Tot u o! lieve Drede-bocht/
Tot u / mijn Heplant / toe te komen.

9. Ghp hebt / o Heer / u liefd' en stacht/
In u vernederingh bewesen
Als peder / die men tot u bracht/
Dooz uw handen wierd' genesen.

10. Wilt oock alsoo mijn siecke ziel.
Met allerley ellend' beladen/
Op trecken uyt dien modder-wiel/
En in u bloet / o Jesu , baden.

11. O Jesu , Christi , Davids Soon/
Ich soo een arme blint geboren/
Burgh my dooz u genaden-troon/
Laet mijn u stem / wort stende/ hoozen.

12. Tot 't goede ben ich doof en en stom/
Ach ! wilt u over my ontfermen/
Mijn hert is hout / o Jesu ! kom
Wilt my dooz uwen Geest verwermen.

13. Ick ben oock kreupel/ swack en lam/
Om petis tot uwer eer te werchen/
Och ! of u kracht van boven quam/
Om mijne swackheit te verstercken.

14. Was ich alleen maer krank en swach/
Maer vrees' dat ich ben doot in sonden/

Doch

G E E S T E L Y C K E

Doch Jesus, die 's doods prichel brack/
Mijn Heplant / heelt oock sulche wonderen.

15. Doe Lazarus begraben lagh/
Quaemt ghp hem Jesum weer verwecken/
Wilt oock alsoo mijn ziele ach !
Nu uyt het graft der sonden trecken.

16. Doch was de gantsche werelt doot/
Cer ghp haer quaemt in liefd' aenschouwen/
Sou dan mijn ziel in desen noot/
Op u mijn Heplant / niet vertrouwen.

17. Tot wien sou ich doch heeren gaen/
Wp u alleen / by u is 't leven/
U soete Jesu kleef ich aen/
Aen u wil ich my gantschelick geben.

18. Ich steun op u / o stercken Heldt/
Die Doot en Dypbel hebt verwonnen/
Ja al de Heiliche macht geveldt/
Ghp sult my doode 't leven sonnen.

19. Ich ga dan na u Breugde-seest/
Maer / ach ! daer zijn noch felle troepen/
Die all' haer krachten / onbevreesd
Om my te stupten / t' samen roepen.

20. Mijn epgen vleesch / soo vol bedrogħ/
Kom my aen alle zÿden quellen
Waer by stgh oock de werelt noch
Vervoeght niet 't boos gedrocht der Hellen.

21. Al is 't dat sy niet gansch mijn hert.
Van u / mijn Herder / konnen trecken/
Sy konnen echter sware smert/
En ongeneught daer in verwecken.

22. En weten door een lossen schijn/
Mijn sinnen seer in warre te brennen/
Om dan alsoo haer boos fenijn/
Dooz all' mijn leden te vermengen.

23. O ! trouwen Herder staet mijn bp/
Ach wilt u over my ontfermen/

En voor die wreede wolven my/
Door uwe stercke handt beschermen.

24. Ich heb geen kracht/ noch weet geen raet/
Hoe ich haer tegen-weer sou bidden/

Ghp zijt mijn troost / mijn toeverlaet/
In uwe armen kom ich vleden.

25. Mijn kracht is niet als pde haf/
Gen riet/ waer op men niet kan steunen/

Ghp zijt mijn stercken stock en staf/
Op u mijn Heplant / wil ich leunen.

26. O! Jesu , het gekrookte riet/
Wilt ghp doch immers niet verbreken/

Het roockend' lemmet sult ghp niet
Apt blussen/ maer veel meer onsteken.

27. Mijn 's herten lamp is sonder blam/
Wilt doch dien oly / daer in gieren/

Die / uyt u egen herte / quam
Van 't Hout des Kruyses tot ons blieten/

28. O! eeuwigh Licht / o! klare Son/
Wilt doch mijn herte nu bestralen/

Laet uwe stromen / vreughde-bron.
Doch binnen in mijn ziele dalen.

29. Ich armen worm kom dan / met u/
Tot u / o! soete Jesu , kruppen/

En neven 's vrant's leger nu/
Aen uwe Liefde-tasel sluppen.

40. Mijnen trouwen Heplant / laet my ach !
Maer onder uwe tafel wesen/

Op dat ich daer de brockjes mach/
Gelyck de hondekens / oplesen.

31. Ich gae dan heen / mijn Heplante / kom
Wilt my met uwe vlercken decken/

Ich gae / maer wilt mijn Bruydegom,
Met uwe liefde-hoorden trecken.

32. O! Jesu , grijpt my by de hande/
Doch mijn herte graetigh open/

G E E S T E L Y C K E

Op dat soo / sonder tegenstandt)
A baiffsem in myn ziel mach lopen.
33. Ach ! geest nu doch een wormke kracht/
Laet uwe macht in swachheyt blijcken/
Komt in myn ziel / die op u wacht/
En wilt daer nimmermeer upt wijcken.

Amen , Amen.

ROBERTUS IMMENS.

In 's Hertogenbosch ,
den 1. Aug. 1671.

Een Ademhalende Ziele,

Uyt het midden van haer , soo lichamelijcke
als geestelijcke besoeckingen tot God
vliedende , ende op haren Vader
lieffelijck leunende.

Op de Wyse : Van den 62. Psalm.

1. **W**at is 't myn Ziel / hoe dus ontstelt/
Wat onheyl isser dat u quelt ?
Wat druck doet u soo innig suchten ?
Wat anghst / wat smert heest u omringht ?
Wat is 't voor droefheyt die u dringht ?
Waer heen myn Ziel / waer wolt ghy bluchten ?
2. Wat vreeslichs doch is 't dat u jaeght ?
Macrom myn Ziel nu soo vertzaeght ?
Is Godt dan niet u trouwen Vader /
Wat u dan quelt / en wat ghy mist /
Of wat ghy soeckt / myn ziel hier ist /
Hier is die volle heyls spring-ader .
3. Zijn niet Godts wegen u bekent /

¶ ! ja

O ! ja mijn ziel / ghy zijt gewent/
 Wie nauwe paden te treden /
 Heeft met die groote Majesteyt /
 U nu al menigmael gelept /
 In bitterheyt en tegenheden.

4. En heest ooch niet sijn stercke hand' /
 U alijt goede onderstand' /
 Oock midden in den druck gegeven /
 Was niet het eynde alijt goet /
 En heest u al den tegenspoet
 Niet nader tot u Godt gedreven ?

5. Of isset nu een swaerder smert /
 Een ongeval / dat nu het hert
 Meer als voor henen komt benouwen
 Of zijt ghy nu soo niet verlicht /
 Om in dien druck Godts aengesicht /
 Met troost en blijdschap te aenschouwen ?

6. Staet op mijn Ziel / houdt echter moede /
 Oock desen storm en tegenspoet /
 Komt uit uws Vaders ingewanden
 Die (hoe 't ooch sp in u gewoel /
 Al waert ghy selve lauw en koel)
 In teere liefde tot u branden.

7. Ghy sult noch sien met soete vzeugd' /
 Schoon nu die sware ongeneugd' /
 Doet uwe heete tranen blieten /
 Hoe Godt na ongemeyne smert /
 Oock ongemeyne troost in 't hert
 Van sijne kinderen wil gieten.

8. Godt is doch immers uwen Godt /
 U heyl / u troost / u deel / u lot /
 U hoog-vertrech / u vast vertrouwen /
 U stercke rotz / u baste borght /
 U Vader die steets voor u sorgh /
 O Ziel ! soud' ghy dan noch verflouwen.

9. O trouwe God ! 'k beken myn schult /

Vergeest my dog myn ongedult/
 Ach wilt myn swack gelooche stercken/
 Op dat ich / hoe dat ghy 't oock voeght/
 In uwen wil steets zy berhoecht/
 En altyt p̄ijse uwe wercken.

10. Ich legh myn hand' dan op de mond/
 Ghy zyt het die my heft gewondt/
 A doen / myn Dader / is rechbeerdigh/
 Doet maer myn God wat u behaeght/
 Ich weet dat uwe hand my draeght/
 En niet en straft na ich ben weerdigh.

11. Ich sit dan neer en ben gerust/
 Want als 't maer u myn Dader lust
 My up't de droeffenis te trecken /
 'k Weet dat u macht is onbepaelt/
 En dat oock aen u kracht niet faelt/
 Ghy kond en sult weer vreugd verwecken.

12. Maer oock myn Dader is 't u wil /
 Doch niet te redden / ich swijgh stil/
 Ich weet ghy zyt myn wijsen Dader /
 En dat ich dooz dien druck en pijn/
 Als dooz een hemels medichijn/
 Mijn vaster troost en vreugd' vergader.

13. Wilt ghy myn God / u aengesicht/
 Mijn ziel en troost / myn eenigh licht/
 Oock voor een tijdt niet laten schijnen /
 Maecht maer myn Dader dat altyt /
 Die onvernoegde tegen-strijt/
 Doch vere' mach up't myn ziel verdwijnen.

14. Op dat ich soo al meerder leer/
 Dooz dese middel u myn Heer/
 Niet om u gaben slechts besinnen /
 Maer (hoe ghy 't Heer oock met my maecht/
 't Zy dat myn hert het p̄ijst oflaecht)
 Dat ich mach u om u beminnen.

15. Als ich dat held're licht dan mis/

GESANGE NI

51

Leert my maer in de duysternis /
Van evenwel op u nog hooppen

Op dat ich 't zp niet vreugd of smere
Noch echter niet mijn gantsche hert /
Tot u mijn Vader / heen mag loopen.

16. Hoe 't dan op aerden my staet /
Of 't na of tegen wenschen gaet /
Leert my dat alles lustig dragen /
Seght ghy maer tot myn ziel / weest stil
Mijn Kindt / want dit is soo myn wil /
Dit is uws Vaders wel-behagen.

17. Op dat ich soo met meerder kracht /
Steeds na mijns Leylands komste wacht /
Om na mijn Vaderland te varen /
Daer ich dan van de sond bevrijdt /
Ja oock van alle moept en strijd /
Sal eeuwiglich u roem verklaren.

Psalm. 62: 6, 7.

ROBERTUS IMMENS.

In 's Hertogenbosch,
den 24. Jan. 1673.

LIEFLICKE ZIEL-DWANCK, Of innige Hertstochten tot J E S U S.

Overde woorden 2 Cor. 5: 14. De liefde Christi dringt ons.

Op de Wijze :

Hoe schoon licht ons de Morgen-ster.

1. O Jesu ! wat is 't dat u dringht ?
O lieve Jesu ! dat u dwinght ?
Een woestijn soó te minne /

¶ liefste Jesu door wat macht /
 Wort soo u teere ziel verkracht /
 Om my my te besinne /
 Soudt zyn // dat myn /
 Leyne ziele // u bewiele /
 En tot liefde /
 Soo u lievend' hert doorgriefde.

2. ¶ Jesu ! neen / Genade-son /
 ¶ Soete Jesu ! Liefde-bzon /
 't Is enkel uwe goethept /
 ¶ soetste Jesu die u dringht /
 ¶ liefste Jesu die u dwinght /
 't Is enkel liefd' en soethept /
 Hoe goet // hoe soet /
 Hoe doordringend' // hoe ziel dwingend' /
 Ach ! hoe heerlick /
 ¶ Is u liefo' / s' is ongrondeerlick.

3. Een breedte sonder eynd' of maet /
 Een lengte die veel verder gaet /
 Als Hemel ende Aerde /
 Een diepte sonder pepl of gront /
 Een hoogte / die noch oog noch mont /
 Bereykt of roemt na waerde /
 Ach 't is // gewig /
 Soo een goethept // soo een soethept /
 Daer niet lusten /
 Van myn ziele soet in rusten.

4. ¶ liefde ! liefde overgroot /
 Mijn arme ziel was lebend' doot
 Doe Jesus my quam trecken /
 Ja sig geheel ten besten gaf /
 Sijn leben selfs om myn uyt 't graf
 Der sonden op te wecken /
 Hy riep // ich sliep /
 'k Sloot myn ooren / 'k wou niet hoorzen /
Maer

Maer hy drongh my /
Door mijn hert : sijn liefde dwong my.

5. Proest doch/ mijn ziele/ wat een goet/
Smaecht ziele / wat u Jesus doet /
't Is Jesus , ziel / u Heplandt /
't Is Jesus , die 't u alles geeft /
Die niets voor u te kostelijck heeft /
U hulp/ u troost / u bystandt /
Proest doch // soekht noch /
Meer hoe heerlyck // en begeerlyck /
Dien beminden /
Jesus is / ghy sult het binden,

6. Maer ach mijn Heplandt / waerom ist /
Dat nog mijn ziel soo verre mist ?
In u met al mijn sinnen /
En over al en t' aller tijt /
Gelyck ghy 't Heere weerdig zijt /
Soo innigh te beminnen /
Daer ghy 't // doch zijt /
Die my 't leven // hebt gegeben /
Ghy alleene /
Soete Jesu , anders geene,

7. Ach ziel ! hoe soo verkeert en blint /
Dat ghy niet meer dien Jesus mint /
Dien Heplandt / o dien Broeder !
Ach wat mach 't zyn ? of weet gy niet
Dat uwen Broeder Jesus niet ?
En is u / trouwen Hoeder /
Hoe dan // soo van /
Sulck een Hoeder // soo een Broeder /
Afgeweken /
Doelt doch / ziele / ach wilt niet breken,

8. Ich voel / ich voel / mijn herte brant:
Ich voel / u Jesus ! 'k voel u hant /

G E E S T E L Y C K E

Mijn ziele ganisch door-griseben/
O soete Jesu, ach! hoe soet/
O lieve Jesu, ach! hoe goet/
 Hoe soet is 't u te lieven/
 Komt ghp // steelt vry /
 Gansch mijn herte // dat met smerte /.
 Noch blijft hangen /
 Aen mijn vleesch daer 't sit gebangen.

9. Neemt ghp mijn Hert / het komt u toe /
 Het is der vreemden Heeren moe /
 Jesu, mijn Heer / mijn Koningh /
 Komt doch mijn Heylandt / komter in:
 Gebiet en stieret na u sijn /
 Als in u epgen wooningh /
 Ach Heer // hoe seer /
 Perst en dringt my // ach hoe dwingt my
 Uwe teere
 Liefs en goetheyt. Ach! mijn Heere!

10. Daer is mijn hert geheel en al /
 Of 't wil of 't kan / het moet en 't sal /
 't Moet u mijn Heylandt minnen /
 U lieve Jesu, u alleen /
 U soete Jesu, anders geen /
 En wist niet / dringter binnen /
 Dringt 'et // dwingt 'et /
 Doet 'et swichten // door u schicheen /
 Al soudt schuren /
 Dringter deur / ten sal niet treuren

11. 't Is liefde dwang / 't is soet gewelt /
 Die niet en deert / dat niet en quelt /
 Houdt ghp het maet gebonden /
 't En breeft niet voor die slaverny /
 Want uwe banden makent vry /
 Dant 't harde joch der sonden :
 Ware van // 't niet kon /

Orphept hrygen // of't moet hÿgen
En verlangen /
Om van u te zijn gebangen.

12. Daer dan mijn Heyplant / grijpt'et aen /
En doet'et in de boepen gaen /
't Moet u gebange wesen /
Daer soete Jesu , 't vreest geen dwang /
Hoe hard gp't perst ten is niet bang :
U wonderen is genesen /
Grijpt'et // nijpt'et
Doch soo innig // vry wat vinnig /
O die nepen /
Zijn soo soet / 't sijn liefde-grepen.

13. Daer dan mijn Heer/daer is mijn hert/
Daer is mijn ziel / die dooz u wert
Om u / tot u gedrongen /
Al seyd ghy houdt voor u een deel :
Ich sou niet honnen / 't wert geheel /
Dooz u / tot u gedwongen /
U drang // u dwang /
Is soo iteslych // schoonse dieflich
Steelt mijn herte /
Ja vermoort'et sonder smerte.

14. Ten vreest noch list / noch oock gewelt /
Of gp het steelt / of nederwelt /
Het wil u niet ontloopen
Al voert gp't weg / al slaet ghy 't doot /
Of't leeft / of sterft / 't is in u schoot /
't Sal in de doot noch hoopen /
Geen noot // dien doot /
Sal het geben // 't rechte leven /
Want hierom / och !
Koept'et steets / o Jesu ! komt doch .

15. Wanneer/mijn Heyplant/ach mijn Heer !

O soete Jesu , ach wanneer !
 Sal ich u eens hter boven /
 Bedrydt van al dien vremde-dwang /
 Die my hter valt soo hart en bang
 Met uwे kinderen loben /
 O daer // sal maer /
 Eeuwigh schat'ren // helder blat'ren /
 Liefde dwingt ons /
 O de liefde Christi dringt ons !

Sat Christo dives amico.

ROBERTUS IMMENS.

Dergoes den 17.

Junij 1674.

EENSAEM GEPEINS.

Stemme : Van den 16. Psalm.

1. **H**eer Jesu Leven , Licht , ja eenig Al ,
 Is dan Uw Hert voor my gantsch toegesloten ?
 Mijn Ziel doolt om / en doet vast val op val /
 Ik leef als van Uw aengesicht verstoeten ;
 Mochtans zyt gy alleen mijn Heil , en Viede ,
 O Bron van troost , en Zee van saligheden .

2. **M**ijn Jesus kom / ei kom doorsoek mijn Hert /
 Terwijl 'k alleen hier sit in't groene lommier
 Dan 't dicht geboomt / bry / eensaem / niet verbvert
 Voor eigen sorg / die 't Hert beset niet hommer :
 De sachte koelt' locht U met 't liefslyk supsen /
 Den storm van 's scheepsels drift doet U verhupsen .

3. **O**ntledig dog / ontledig dog 't gemoet
 Van al wat my belet eens recht te sterven

Amen

Aen egen kracht / en wijsheit / die my doet
Uw supver licht / bestupy / en sterke derven/
Op dat ik nu ook niet en kom te krenken
Mijn swache Ziel / dooz sonder Geest te denken.

4. Gy , die gehrookte rietjes niet verbreekt/
Maer ondersteunt op dat sp niet beswijchen/

Die 't sogend' Lammeken steets draegt / en queekly
En aen een Wees doet Uw ontferming blijcken/
Die 't roockend' blaswiek nimmer uyt sult blussen/
d' Amechtige sterkt Gy met liefde-kussen.

5. Kom goede Herder , wiens beproefde sorg
Derdient dat mensig U geheel vertrouwe/

Gy set Uw Woort , Uw Eedt , Uw Hert tot borg/
Neem / neem my Jesu , 't sal my nooit berouwen;
Mijn Son , mijn Schilt , mijn Koning , kom verpletten
't Geen over my U wll't gebiet heletten.

6. Het rommelen van 's Daders ingewant
En hielt niet op sig over t' erberimen/

Die tegens al 'tbermanen aengehant/
Ontbluchte 's Daders Huys / en liden ermen :
Ontleer mijn Ziel dog eens dit droevig dwalen /
Ah! Jesu kom / kom / kom my wederhalen.

7. Hebt Gy van eeuwigheit op my gesien/
Op my gesien met 't oog van vrye liefde ?
Belet my dan steets van U af te bliuen/
Mijn Jesus , die de herdstre rotzen hliesde/
Gy die versachten kunt de steene herten /
Die uw geduchte Hoogheit derven tertent.

8. Hebt Gy nooit Zegel op mijn Hert gedrukt ?
En zijn daer nooit geen lett'ren in geschreven

Dooz uwe Handt ? en is 't my nooit gelukt
Aen uw Verbondt mijn woort / en hert te geben ?
Al was't dan als een blinde / die verdupstert
Verlangt naer 't licht door onmacht als gekluyptert.

9. Die neder van uw Hoog verheven Throon
Omilden gever van Uw goede gaben ;

Mijn kracht verteert / 'k ben uwen Naam tot hoon/
 Ah! wilt mijn doxe Ziele dog eens laben/
 Verquit mijn Geest / en laet my niet vermachten
 In 't ongeloof maer op U blijven wachten.

10. Gy ziet dog enkel goedigheit groote God,
 Fontein van liefde , afgrent van genade.

Door hen dien Gy het geest op Uw gebod
 Sig in Uw volheit Heer te komen baden :
 Gy overwint 't hertnechig wederstreben /
 En doet het Hert in vreed' en vruchtelijcheit leven.

11. Mijn Algenoegsaem , Groot en Heylig Heer
 Almachtig , Heerlijck , Eeuwig , vol van waerheit
 Alwetend' , Wijs , Rechtveerdig , die uw eer
 En Majesteit in onbesmette klaerheit
 Volstandig lieft , uw Hoogheit komt de Wetten
 Als d' Opper macht aen al uw schepsels settēn.

12. Hebt Gy behagen om een sondig niet
 Een maed' een worm uit grondloos mededogen
 Ut onderwerpen ? Hebt Gy geen verdriet
 In 't saligen ? en wert Gy niet bewogen
 Door iets in 't schepsel ? Ja die sig ontrechen
 Door ongeloof / Uw grimmigheit verwecken.

13. Wel aen dan Liefde sonder eind' , en maet ,
 Verhef uw glory , hebt gy lust tot wond'ren
 Hier ben ich Heer / volbreng U vryen Raet ,
 Dertoon Uw kracht in voor U af te sonderen
 Mijn gantsche Hert / trech / trech my dognaer hoven /
 Doe my U kennen / vreesen / lieben / loben.

14. Geluckig volk dat sig Jehova hiest
 Tot Sijn besitting/ ewiglyk verslonden
 Ind'Oceaan der Liefde , daer verliest
 Sig ieder hert dat Jesus komt doorwonden /
 Daer leest de Ziel / gesupbert / en bevredige
 Door 't Bloet des Lam , en van haer selfs ontledigt
 15. Ah ! scheits-muer / droev'ge scheits-muer die
 my scheit

G E S A N G E N.

107

Dan Jesus af / mijn God ah ! kom dog nader /
Maect my eenboudig / teer in al 't beleit
Des Herte / mijn verstrooide Ziel vergader /
Dat 't soo uw Macht , en goetheit eens beklijde /
Op dit gemoet / dat ik steets by u blijve.

16. Ah ! schepsel / schepsel dooz een pd'le waen
Hebt gy myn Ziel al lang genoeg bedrogen /
Gy hebt myn al te schandelyk verrae :
Weg Satan / weg bedrieger / 't is gelogen
Wl wat gy inblaest / ah ! wie sal my setten
Opesse baen / en dopen upt u netten

17. Ah ! eigen ik / ah ! sin / en lust /
Ah ! eigen wijsheit / sterkte / werk / en leven /
Ah ! eigen eer / en agting / snoode rust
In 't eigen / ah ! wat hebt gy my gedreven
In myn verderf / ik hoop het sal u roulwe
Door d' overwinning van het zaet der Vrouwe .

18. Mijn grub'lyk / naer / en dupster ongeloof /
't Heb lang genoeg geseten in uw hoepen /
Ah ! waer ik voor uw Helsche reden doof
Hoe soud' myn Ziel door kracht van waerheit groepen /
Hoe soud' ik Jesu dierbaerheit erkennen /
Hem nemen aen / en steets aen Hem gewennen .

19. Ah ! Jesu lief / 't is by my hupten raet /
Maer Gy hebt dierb're valssem in uw Wonden ,
Doorsoek / en sie het innigst' van myn quaet /
Ah ! kom myn Hert / en nieren dog doorgonden /
Verbreek / bouw op / verwont / en heel my weder
Gy zijt alleen bequaem , getrouw , en teder .

20. Almachtig Koning , grijp my by de hant /
En maech een eind' van al myn dwazen wandel
Door eigen geest / en dempt aen allen hant
Mijn eigen leven / op dat al myn handel /
In waerheit zy / in lyesde / in geloobe /
Ontsonkt voor 't heimisch buyz / verlicht van hoven .

21. Verneder my / verneder my 't gemoet /

En

En leer my als een kindje aen U kleben/
 Sachtmoedig/ stil / seer blygsaem / bleijn/ en goet/
 Dat sig aen Uw beleit wil overgeven/
 Dat sig wil dragen naer sijn kleine krachten /
 En d'po'le eer blpmoedig kan verachten.

22. Op dat ich Jesu hange aen Uw Borst,
 En dooz Uw kracht voorspoedig op mag wassen/
 Gy zijt mijn wortel , soep my dat ik dorst
 U mijn Fontein verlaten / doe my passen
 Op Uw geleid' , en 't wenken van Uw oogen,
 Daer Uwen raet , en wil , alleen gebogen.

23. Op dat een Ziel die't alles heeft verbeurt/
 Soo trouwloos/ dwaeg/ soo schuldig/ en onmachtig/
 Die 't lieslyk joh onbandig heeft verscheurt/
 Dog werd' in u , en uwe sterke krachtig,
 Om als een Heldt al jupchend' t padt te loopen/
 Gy geeft haer nieuwe kracht die op U hoopen.

24. Ah ! Heer de schaemt' bedekt mijn aengesicht/
 Ik monster / ik onsaal'ge / soud' ik komen
 Tot Gods gemeinschap , onbedachtsaem wicht
 Soud' u / u / u Gods liefde overstromen /
 En sal ik sien in wien ik heb gesteken ,
 En wilt Gy Heer dooz liefd' mijn Hert verbreken.

25. Verheve Koning doe soo 't U behaegt :
 Wilt Gy een armen worm dan overstelpen
 Met vrpe gunst / daer Gy niets in hem saegt
 't Geen U o Heer bewoog om hem te helpen !
 En hebt gp lust Uw schepsel te beschamen
 O God der liefde ! Halelujah ! Amen,

F. V. B.

WEE-

W E E - K L A G T E N

Van

S I O N S L I E F H E B B E R S ,

Beantwoort door

S I O N S B R U Y D E G O M ,

*Uytgeboesemt ter gelegentheit van de Doodt van den
Eerwaerden HEER*

JASPER vander HAER,

Salighlijk overleden in 's Gravenhage, den
15. December, 1678.Kan werden gesongen, als: *Mijn ziel maect groot den Heer.*Jef. 64: v. 6,7. Deutern. 32: v. 35, 36, 39, 43. Jef. 59:
en 60. Ezech. 37. Prov. 10: v. 7. en 14: v. 32. Jef. 57:
v. 1,2. Apoc. 14: v. 13.

S I O N S L I E F H E B B E R S .

1. **I**EHOVA Sions Son,
En schilt, onpeilbare bron
Van goetheit / hoe bemin'lijk

Ig uwen weg ? te hoog
En diep voor 's menschen oog :
Wat is uw doen niet sin-rijk ?

2. **E**en onvernuftig volk /
Benebelt dooy een wolk
Van reden sonder klaerheit /
Komt settet sig ter neer
Aen uwe voeten, Heer ,
O Leven, weg, en waerheit.

G E E S T E L Y C K E

3. Om't heilsaem onderwijs
 Dat dwasen wonder wijs
 Van maken / en den slechten
 Doen komen tot verstant,
 Die ulven raet , en hant
 Goetgunstig op wil rechten.

4. Gy werkt , en wy helaag
 Bevinden ons te dwaas
 Van hert om te besessen
 Uw doen vol Majestieit,
 Vol glansch / en heerlijkheit ,
 Voor eeuwig te verheffen.

5. Is't dan ons droevig lot /
 t' Ontheren't soet genot
 Uw's heils ? is't vast besloten ?
 Dat gy (hoe lang sal 't zijn ?)
 Verbergt uw schoon aenschiijn ,
 Als woud' gp ons verstoeten.

6. Uw duyf die quijnt Heer / want
 Uw Geest ons onderpant ,
 Dat leven van ons leven
 Wijkt weg , en wy ontbloot .
 Die schijnen dor , en doot ,
 Als had hy ons begeven.

7. Gy geest vast slag op slag/
 't Woest duyster op den dag ,
 Gy ruikt uw lieve kind'ren
 Te middien han ons uyt /

Dus schijnt het uw besluyt
 Ons dag ljr te vermind'ren :

8. Wat noot waer 't wisten wy
 Uw' opper-heerschapp /
 En wijs beleit t' erkennen ;
 En wyl uw hant dus slaet ,
 Vermoeit door eigen raet
 Ons aen u te gewinnen :

GESANGEN.

III

9. Of van't verlies seer drukt/
Als 't vander HAER gelukt
Bevijt van smert / en sonden
Ten Hemel in te tressen/
Daer was min' scha' geleen
Soo wyl hem nasten honden :

10. En door een waer geloof
Door 's vleeschес wijsheyt doof
Uw Heilig doen bemerken,
En vergenoegt , en stil ,
In Godes goede wil
Ons herte gaen versterken.

S I O N S B R U Y D E G O M.

I. R U S T E.

11. Tree toe verblinde schaer /
Al zijn uw klachten naer /
Kom set u aan mijn voeten
In diep' ootmoedigkeit ,
'k Wil door mijn goedigheit
Uw zielen nog ontmoeten.

12. Ah ! opent uwen mont
Mijn schaepkens , 'k wil terstont
Met mijn goede vervullen :
Sy werden noyt beschaemt ,
Maer tot mijn dienst bequaeme
Die op my wagten sullen.

13. 'k Staet met mijn liefde ree /
Als met een volle Zee
Van allerly genade /
Door die als arm , en naakt
Aen mijnen drempel waekt ,
Met schult / en smet beladen.

14. Wijr volk gy zint te rijk ,
En in een dicken slyk
Van eigen werk gesonken :

Op

G E E S T E L Y C K

Gy staet op eisgen gront /
Gy dzaegt u als gesont ,
Van eigen wijsheit dzonken.

15. Ah ! waert gy moed' / en mat /
Eens al uw woelen sat
Ten rechten uytgeledigt !

Hoe quam mijn liefd' u voor ?
Hoe wierd' gy door en doos
Gesupvert / en bevredigd ?

16. Maer wagt / ik baen de weg.
(Die selfs de gront - slag leg
Van Sions heyl en luyster)
Om 't volk ontbloot en arm
Te reddien dooz mijn arm ;
Mijn ligt breekt dooz in 't duyster.

17. Als ik de wegen al
Door n betuynen sal
Met doornen die u steken /
En gy geen hans sult sien
Om 't ongeval t' onvlien /
Of ergens dooz te breeken.

18. Van sult gy niet meer van
Uw waerd' en eerste Man
Stoutmoedig af gaen wijcken ,
Om in een donk're staet
Naer boelen hulp en raat
Gedurig om te hijcken.

I I . R U S T E.

19. 't Is waer 'k geef slag op slag /
't Wort duystet op den dag ,
En 'k ruk mijn liebe kind'ren
Te middien van u uyt /
En 't Is mijn vast besluyt
U daeg'lyc te vermind'ren :
20. Mijn Souberein bestel
Beschickt het alles wel ;

mijn

Mijn grondeloose reden
Is regel van mijn doen/
t Geen g̃ niet kunt bevroen
Moet werden aengebeden.

21. Maer hebt g̃ uyt mijn woort
Onkund'ge nooit gehoocht
Dat als de hant der vromen
Sal wesen weg gegaen,
En 't schijnt geheel gedaen/
Dat dan mijn heyl sal komen?
22. Als Sion sonder hoop
Sal meinen dat den loop
Van mijn getrouw'en zegen
Door haer is opgestopt/
Van rampspoet overkropt
En alleinstjs verlegen.

23. Als sp seer dunne wert
Van kind'ren, en de smert
Door haer schijnt ongeneeslijk,
En dat de vyandt woet
Als in haer herten-bloet/
Door list en wraeklust vreeslijkt.

24. Van sal ih alsoen Helt
Ontwaeken, en 't gewelt
Door Geest en kragt verdrijven/
En aen een ted're Wees,
Onmachtig / vol van vrees
Mijn hulpe doen behlijven.

24. Ich sal 't verstrooide volk
(Getrocken uyt den holt/
En afgrott der ellenden)
Versamelen tot een,
En voegen been by been,
En haer mijn Geest toesenden.

26. Verquick u Christenschaer/
Scheyp moet / mijn woort is waer/

G E E S T E L Y C K E

In stilheyt, en vertrouwen
 Sal Sions sterckte zijn:
Gedult versacht de pijn/
En op mijn naem te bouwen.

I I I. R U S T E.

27. En of te deser stont
 U drukt de versche wont/
Met sterben van uw broeder/
En gp hem dooz de doot
Gerukt siet uyt den schoot
Dan Sion uwe Moeder.
28. Kom stel u leersaem aen/
 Laet baren eigen waen /
 Ik sal u onderwijsen;
Dit bitter sal uw stoff
Verschaffen tot mijn loff/
Gp sult mijn goetheit prijsen.
29. Als gp te veel verwagt
 Van 't scheepsel / 't geen u dagt
 De man te sullen wesen
Waer dooz 'k wat groots sal doen/
Soo wagt u dooz mijn roen,
Ik wil uw quael genesen;
30. En nemen 't wel eens weg /
 Om al uw overleg/
En hoop om verr' te blasen /
En in uw agtingen/
En uw verwagtingen
U gantschijkt te verdwesen.
31. Gp hoopte dese plant
 Van mijne rechterhant
Soud' als een Ceder groeyen,
Maer 't was mijn wijs beleit
Hem in de eeuwigheit
Door eenwig te doen bloepen.
32. Verhef uw hert / naerh op

GESANGEN

57

In hem ten hoogen top
Mijn vrye liefde steig'ren/
Die 't haen geen ziel vervult
Met armoe , smet en schult/
Maer rijcken wel sal weig'ren/
33. Leer hoe hy ondersteunt
Heeft op mijn Naem geleunt ,
Als alles scheen geweken ;
En hoe mijn sout verbont
Hem was een vaste gront /
Mijn trouwe noit bestweken.

34. Hy leefde door geloof ,
Door Satans leug'nen doof /
Mijn woort , mijn sup're waerheit
Stont vaster als een rots
Op hem / de Hel tentrots :
Hier had sijn ziele klaerheit.

35. Siet ook der sonden quaet /
Vergeven , dog gehaet
Hier vaderlijk gewroken ,
Wanneer sijn ziel die plag
Verquikt te sijn daar lag
Als in het graf gedoken.

36. Sijn nederige deugt
Klaegt gy / heeft ons verheugt /
Hoe was hy tot een zegen ,
't Geen veel nu suchten doet ?
Het bleech dat 't teer gemoet
Tot weldoen was genegen :

37. Sijn mannelijcke hert /
Niet licht dooz anxt / of smert
Gebogen bleef standvastigh
In Gods saeck ; 's wereits list
Heeft haer in hem vergist /
Haer strelen viel hem lastigh ?
38. Lust tot gerechtigheyt

G E E S T E L Y C K E

Was in hem uytgebreyt,
 Het kon sijn ziel verwonde
 Als hy een peder mensch
 Niet wist naer 's herten wensch
 Te richten t' allen stonde.

39. Gy segt sijn kloeck vernust
 Bestupyde die versuft
 Door kommer raet versochten/
 Men sag hoe veel Gods beelt
 In Jesu saet herteelt
 Op sijn gemoet vermochte.

40. Bescheyden ommegangh
 Met peder na sijn rang
 Heest in hem uytgeblonken;
 Gods Hoogheyt was sijn schrick
 Gods opper al beschick
 Was op sijn hert gesonken.

41. Hoe was hy wel verbult
 Met Heylig ongedult
 Manneer hy in den afgront
 Van sijn gebreken sag?
 Het was sijn naer gehlag
 Dat hy van God berr' affont.

42. Het wercken sonder Geest
 Wat is het hem geweest
 Tot stof van bitterheden;
 Als hy sijn selven vont
 Het baerde hem terstont
 Tot droefheyt nieuwe reden.

43. Hoe sag hy menigwerf
 Ter neder op 't verderf
 Indie sig Christ'nen noemen,
 En van Gods Geest ontsiet/
 Op 't huytenst' van de Wet,
 En op de letter roemen:

44. Hy sag (sijn ziel tot krups)

G E S A N G E N.

117

Hoe God was uyt sijn huys
Geweken : hoe men trachte

Het jammerlijkh gestel
Te decken , en 't geswel
Op 't ligt te heelen dachte.

45. Maer zielen ah ! bedaer !
En deeg' uw klachten spaer /
't Was in een vat van aerde
Dat hy die dierb're schat
Door vrye gunst besat ;
Mijn heyl gaf hem sijn waerde.

46. Wat Beeksken van mijn goet
Quam uyt de boile bloet
Van mijn genade stromen /
Wilt gp uw lust vers'a'en
Komt tot den Oceaen /
Nu 't beerlk' u wert benomen.

47. Afgodisch Menschen kint
Hoe zijt ghy steets gesint
U van my af te keeren ,
En tegens mijn bevel /
Mijn goeden Geest ten quel
Met 't schepsel te hoereren ,

I V R U S T E .

48. Maer treur'ge Christen schaer
't Is tijt om van der HAER
Bevrydt uyt ai 't benouwoen
Es volgen Hemelwaerts /
Om hem verlost van 't aerts
Aendagtig te beschouwen.

49. Leer van hem uwen kroon
Te werpen voor mijn throon ;
En dooz mijn liefd' verlonden
Te galmen overluyt
De Halelujahs uyt /
Help hem mijn lof verkonden.

G E E S T E L Y C K E

50. Ah! zielen wiſtet ḡp
 Hoe vergenoegt dat h̄p
Sig eeuwiglijk fal baden
 In 's levens sup̄re stroom,
 En aen des levens boom
Sijn sterke lust versaden.

51. Ḡp schreeuwde naer die dag/
 Ḡp maekte steets gewag
 Van't heil dat Sion nadert/
 Als 't volk in 's Vaders naem
 Bewaert voorz eeuwig t' saem
Sal wesen opgegadert.

52. Tree toe verblinde schaar/
 Als scheen uwo klacht seer naer
 Dus kunt ḡ uwo druk versoeten/
 Doorz mijne goedigheit/
 Als ḡ in ootmoedigheit
 Uneerset aen mijn voeten.

S I O N S L I E F H E B B E R S.

53. Ah! Jesu komt ons voor,
 Ah! schenck een open oor/
 En doe ons tweemael hooren
 Uw Goddelijke stem
 Ah! geef u woorden klemt
 Op 't hert / of 't is verlooren.

54. Doe ons dog Sions Heyl
 Ter herten gaen / dewijl
 W' uw Koninglijke gangen.
 Niet sien in 't Heyligdom,
 Doe ons amechtig om
 Den Bruidegom verlangen.

55. Gelukkig Stonijt
 Dien u de droebe tijt
 Gebruykt om steets te wagten
 Op hem / wiens komst verhaast,

G E S A N G E N.

115

Schoon Wel / en Werelt raest ,
En Babel spilt sijn krachten.

Cant. 8:
v. 14.

56. Dog wert het ons gegunt
(Daer 't al dog op gemunt
Is) vry van onse banden ,
En boejen 's Hemels hyst
Den saal'ger zielen rust
Seluckig te belanden.

57. 't Is goet hoe 't u belieft /
Heer Jesu : ah ! doorgriest
Ons hert met liefde schichtien ;
Trek trek ons naer u toe ;
Maek ons de Werelt moe ;
Doe 't schepsel voor u swichten.

58. Op dat w' als van der HAER
(Vry , onbeblekt / en klaer /
Met lange reyne kleeren
Gewit in Jesu bloet)
Eens settent onsen voet
In 't schoon Paleys des Heeren.

59. Ah ! ah ! die daer eens quam /
Daer volgt men steets het Lam ,
Daer soekt men noopt sijn eygen ,
Daer 's 't ongeloof te niet /
Geen sonde daer verdriet /
Daer moet versoeking swijgen.

60. Kom , kom , kom haestelick
Heer ; want elk oogenblik
Doen w' niet als 't bederven :
Ah ! Jesu mag het zyn /
Dat dese Nagt verdwyn !
Of doet ons met hem sterven.

Apoc. 22:
v. 20.

F. V. B.

*Het Overgeven van een
G E L O O V I G E Z I E L,
aen J E S U S.*

Toon: Courante Monsieur.

Of: Geluckig Bruylofts Feest, &c.

1. **A**lleen Alweerdigh Godt,
All kind'ren deel en lot!

Die om een sondigh Nier, en boos gedroogt/
Hebt soo een Heyl bestelt en uitgewroogt:
Dat Aerd' en Hemel moet verwondert staen/
Wanneer s' uwo' Wijsheyt daer in merchen aen:
A. Voesterling te laten 's Mennelsch throon/
Om 's Menschen wil te worden 's Menschen Soon.

2. Ach! dat mijn domme Ziel,

Dan nu eens neder viel
Door uw' throon en Heyl'ge Majesteyt,
En henden 't Heyl datter in Jesus leeft!
Ja datter eens een strael van boven quam/
Die 't oog / en hert / en ziel geheel in-nam/
Op dat ich hennen mocht uw' Heerlickheyt,
En sien mijn walgelijcke sondigheyt.

3. O Jesu! als Propheet

Leert my dan / dat ich weet/
Wat 't zy te dienen sulch een Heyligheyt.
Als Priester schenkt my uw' gerechtigheyt/
Op dat wanneer 't voor Godt verschijn/
Door Jesu bloet eerst mach gehepligt zyn.
Als Koninck neemt mijn hert geheelijck in,
En buygt / regeert / en stiert dat na u sin.

4. Drie-een'ge Heyligheyt!

En Heyl'ge Drie-eenigheyt!

G E S A N G E N.

121.

Door wien het Hemelsch heyz en d' Eng'len schaer
 U Heerlijckheydt uytroepeu vooy en naer.
 Ja daer de Heylige vooy uwen thzoon
 U loben Vader , Heyl'ge Geest , en Soon ;
 Haer Croonen werpende vooy u ter neer /
 En singen Heylig , Heylig , Heylig Heer.

5. Ach dat nu oock een schigt
 Quam van u aengesigt !
 En daelde rot in 't binnest' van mijn hert /
 Ja dat mijn Ziel daer dooy getroffen wert :
 Op dat ick in mijn Nierigheyt verdwijn /
 En 't schepsel Niet , maer Gy het Al moogt zyn :
 Dat by my alle eygen zy vermyt /
 En ick u dien om dat gy 't weerdig zijt.

6. Geev' Jesu dat ick dan
 Alles versaecken kan /
 Hoe lieff' en soet vooy 't vleesch oock wesen mogt :
 Want ick ben uw' en Gy hebt my gekoogt.
 Laet ick alleen maer doen u Wijsse Will' ,
 En zyn onder uw' handelinge still'.
 O Jesu lieff ! toont dat gy Koninck zijt ;
 En dood' in my al 't geen u Rijck hemijt.

7. O Koninck ! op u kracht
 Ick dan alleen maar wacht ;
 Gebied gy dan ick ben u onderdaen /
 En moet / ja sal U nu ten dienste staen .
 Geen vreemder Heeren dienst my nu meer lust ;
 Want die is door uw' lieffd' geheel geblust /
 Gy , Gy mijn soete Jesu , Gy Alleen
 Zijt al mijn lust en Koninck , anders geen.

8. Ich treed' dan in den vloech /
 Dat 'k u Alleen maer soek :
 En my geheel sooaen u over geeb' /
 Dat 'k nu vooy my niet meer / maer vooy U leeb' :
 O Koninck Jesu ! komt dan in mijn hert /
 Op dat het nu niet weer verrukt en wert

Van eyge-lieffd', ofschepsels ydelhept /
Maer ich u zp en dien in eeuwighept.

H. N.

ZIELS-VERLANGEN,

Om 't genieten van J E S U S.

Stem: Vanden 100. Psalm. **O**f: Het Avont-gebedt,

1. **O** lieve Jesu ! Ziele vndt /
O soetste die mijn ziele mindt /
Emanuel o eeuwig God!

Ep weest mijn eeuwig deel en lode.

2. **O** lieve Jesu Bruydegom /
Ep lievejesu, kom ep kom /
O lieve Jesu, Jesu soet /
Ep komst in een onrepn gemoet.

3. **O** lieve Jesu, Heer van Al /
Ep slet eens op mijn Ziele-val /
Ep Jesu, Jesu, Jesu soet /
Weest gy mijn Heyl / mijn eeuwig goet.

4. **O** lieve Jesu, Heer en Hoost /
Ep doet het geen gy hebt beloost /
O Jesu, Jesu rijken Heer /
Ep doet doch eens mijn ziels begeer.

5. **E**p lieve Jesu, salig Heer /
Weest gy mijn rijkdom/ schat/ eneer /
O Jesu! vol van goedighept /
Schendt my doch uw Zalighept.

6. **O** lieve Jesu, regne Heer /
Ep daelt in mijne ziele neer /
Ep lieve lieve Jesu kom
Zech! Heere Jesu siet eens om /

G E S A N G E N.

223

7. O soete Jesu, vol genae /
Immers kom ich noch niet te spaer /
Na u / na u is't dat ich schrep /
En om u liefde / dat ich vry.

8. Ach ! isser noch een open oor /
En voor een Sondaer noch gehoor /
Op soete Jesu, hoorst my doch /
Op helpt my doch och ! och ! och !

9. O Jesu, Jesu, Hepligh Heer /
Ich bin sel ootmoedigh voor u neer /
Op Jesu, Jesu, weest mijn ligt /
Toont my u vriendelijkh aengesigt.

10. O Jesu, Jesu, wijse Heer /
Roept tot mijn ziele / heer / ap heer /
Op lieve Jesu, Jacobs ster /
Op Jesu roept mijn ziel van ver.

11. O Jesu, Jesu, lebens Bron /
O Jesu, salige Ziele Son /
O Jesu, Jesu, groot van macht.
Ach ! ach ! hebt op mijn Ziele aght.

12. O Jesu, hoog-verheven Vorst.
Ach ! komt en woont in dese borst /
Ach Heere Jesu ! Davids Soon /
Op hoor / op hoor mijn nare toon.

13. Ach ! was ich eens van u gekust /
Dan wag mijn droede Ziel gerust /
Op Jesu, Jesu, sprent u bloedt /
Op een onreyn / en vuyl gemoedt.

14. Waer blijft mijn lief / waer blijft mijn vriend ?
Ach ! hoor het schrepen van u Hart /
't Geslachte Lam / 't geslachte Lam /
Ach ! dat gy quam / ach ! dat gy quam.

15. 't Moet Jesus, Jesus, Jesus zijn /
Sal ich verlost zijn van mijn pijn /
Mijn Ziel beswijk / op sygt daer neer /
Na u / na u / o Heer ! o Heer !

16.

16. Olieve Jesu, Jesu goet/
 O Jesu! Jesu! Jesu soet!
 Ep / ep / gebie / gebie / gebie /
 Dat maer u wil / u wil geschie.

J. S.

EEN ANTWOORT

Van een

K I N D T G O D T S,

Op de Woorden, als *Proverb. 23:26.*

Op de Wyse:

Hoe schoon licht ons de Morgen-ster.

1. Ik hoor een stem uyt 's Hemels throon/
 Die roept/ geef my u Hert myn Soon/
 En wilt niet langer toeven:
 Maar laat de Wereld henen gaen/
 En kleest my ulven Vader aen/
 Ik sal u laeten proeven/
 Hoe goet // hoe soet/
 Hoe gants heerlijch// hoe begeerlijch/
 Zy te agten/
 Wijne liefd' / en wonder-magten.

2. O Jesu! waer komt dit van daan/
 Dat gy my spreecht soo vriendlijch aan/
 Hoe sou myn Ziel niet tragten/
 Om u myn God te kleven aan/
 En steeds tot ulven dienst te staan?
 Wild gy my maar beklagten/
 Dan sal // ik al/
 Uw' genaden // en weldaden/

Stedeb

G E S A N G E N.

125

Hetedes roemen/
En vol u mijn Vader noemen.

3. Ik kom hier met mijn Herte Heer/
En leg het voo^r u Woeten neer/
Het moet dog by u wesen/
Al is het niet soo't wesen moet /
Neem gp't maar aan / o Heere goet/
En wilt het ook genesen:
U Geest // zy meest/
O mijn Koning // in sijn woning/
Dat mijn Ziele
U / o Jesu , dog beviele !

4. Ik brengh u Heer een Hert seer hout/
't Is onbeweegt gelijk een hout ;
Ten han u heyl niet voelen:
U goethept / Heer / die gp't aenbiet/
Nog uwe liefde dingen 't niet/
't Blijft angstig liggen woelen !
O Heer // soo seer/
Is gedwongen // en gedrongen/
Dat 't moet quijnen/
En van anxt by na verdwijnen !

5. Daarom / o Jesu , wepgert niet/
Maer neem het aan / oft nog soo siet
Besoetelt doo^r de sonden !
Als gp het maar opraapt / en weer
Doo^r uwen Geest vernieut / o Heer/
En wast in uwe wonden/
O dan sal 't van/
All' sijn smetten // die 't beletten/
Zijn genesen/
En tot uwen dienst steeds wesen.

6. Wilt gp't los maken gants en gaar
Uyt's vband's frieliken en gebaar/

Waaet

GEESTELYCKE

Waer in het legt gebonden:
Want andersints / mijn Herte / Heer.
Kan niets voortbrengen tot u eer /
Soo person't al sijn sonden /
Wrekk strik // dat ik /
Van de smerten // mijnes herten
Zind' ontslagen /
Mynen Heer weer mag behagen !

7. Mijn Hert o Jesu is bedeest /
't Heest in der vreemden dienst geweest /
Soo dat het aller wegen
Heer deerlijk is mishandelt / Heer /
Men trok mijn herte gint's en weer /
Gelyk de dieven plegen:
O Heer / stel 't weer
In uw' vryheyt // en die blvheyt /
Die 't ontnommen
Is / wilt laten weer bekomen !

8. Want sonder u weet het geen raat /
Maar 't henen loopt / of waar het gaat:
Het is u Geestes wooning /
Daarom sal 't meder tot u gaan /
En kleven u gestadig aan /
Ahomt het toe mijn Koning:
Geef my // (roept gy
Apt u Throone) // o mijn Zone /
Gants en gader
U Hert. Siet hier is 't mijn Vader.

9. Scheurt Hemel / scheurt dat neder daalt
Mijn Vader / en mijn Hert weg haalt /
Dan al 't gewoel der aarden /
Ja scheurt o Hemel / scheurt in twee /
Op dat mijn Hert mag vliegen mee
Tot God / die 't houdt in waarden !

Daar

Daar sal // 't voorzal
 Sig verbreugen // en verheugen
 In u eere/
 En u naam steeds loben / Heere.

In 's Hertogenbosch,
 den 24. Aug. 1675.

A. V. V.

Over de Woorden, als *Ezech. 16: 5, 6.*

Op de Wijse: O Kersnacht.

1. **H**oe wonderbaar zijn u genaden!
 Hoe onbegrijpelijk u weldaden!

Die gy bewijst u kind'ren / Heer!
 Wiens mond of tong sal ooit uitspreken
 U liefde groot sonder gebreken?

Niemand's voorwaar sal immermeer.

2. Op dat ik nog maar stille swijge
 Van 't goed' (soud ik na u niet hingen)

Dat gy my na 't lighaam bewijst?
 G' hebt my gekleert / en kost gegeben/
 En in u goetheyt laten leven;

Mijn Ziel den Heer doo looft en prijst.

3. Ik lag seer jammerlyk vertreden/
 In mijnen bloede daer beneden/

Niemand en sag ik doe o Heer /
 Waar ik my heerd' of henen wenden/
 Die my hond' hulp of heyl toesenden/

O dit bedroefde my nog meer.

4. 't Was al vol ramp en vol ellende/
 Daer heen dat sig mijn oogen wenden/

Als ik doe sool lag in mijn bloet/
 Sepd' gy: leest / leest / gy sult niet sterben/

Maar

Maar weder heyl en bregd verwerven;
Doelt Ziele wat de Heer u doet.

5. Ik sta versteld / o groote wonder/
Dat my de Heere soo besonder/

Door sijnen Geest getrokken heeft:
My / my een nietig stof en aarde/
Ja minder / nog soo houdt in waarde/
Dat hy my sijnen Jesus geeft.

6. Wat heeft / o Koning / u bewogen/
Dat gy met my had mededogen/
Soud' zyn om dat ik beier doigt

Als anderen? of om het goede
Dat g' in my saagt / Heer / wil verhoeden/
Dat ik dog suicks niet denken mogt.

7. 't Is maar alleen u welbehagen
En goethept / die my heeft ontslagen/
En van dien vreemden dienst verlost/
Die ik niet sonder groote schaden/
Van mijne Ziele seer beladen

Oott dienen sou / of dienen kost!
8. Wonderlijk is u lankmoedighept/
Seer onnaspeurlijk u goedighept :

Doorwaer een kostelijke saak :
Gy had / o Heer / in mijne sonden/
My smoren konnen als de Honden;
Dog hier in had gy geen vermaak.
9. Wilt my / o Heer nog meer verligten/
Op dat ik ook mag and'ren stigten/

En dat alsoo u los / en eer
Mijn mond en tonge mag verhonden:
Want ich ben steeds aan u verbonden:
Hier toe geef dog u Geest / o Heer!

A. V. V.

EEN SUGT TOT JESUM.

Stemme: Van den 79. Psalm.

1. O Soete Jesu, wanneer sal het wesen/
 Dat gp mijn krankie Ziele sult genesen ?
 Onder 't bedroefde pack der sonden sinoren ?
 O Jesu, sal die gp hebt upverhozen /
 Sal Heer, mijn eysig hert
 Dogh langer soo verwert /
 In dese wildernissen /
 Sonder beweget te zijn
 In ongevoel' ge pijn
 U liefschijk aanschijn missen
2. O soete Jesu ! hebben dan u wonden
 Haer kragt verlozen / datse niet mijn sonden
 Aftwassen konnen / of hebt gp besloten
 My voor altyt up't uwe gunst te stooten
 Ah ! Jesu, ah ! mijn Ziel
 Schijnt in een tijmel-wiel
 Te wesen heel verdronken :
 Och roept s' in grooten nood :
 Ik leg geheelijk dood
 In dijn singen verzonken.
3. Wel soete Jesu , heeft u Geest sijn kragten
 Verlooren / die my te verquilkhen plagten ?
 Of heeft u gunst / die gp my lset behomen
 Haar woonplaats up't mijn Ziele weg-genomen ?
 Wat is het dan / o Heer /
 Dat nog mijn Ziel soo seer
 Wert van u weg gedreven ?
 Of is dit u beslupt ?
 Of is u goethept up't ?
 Of hebt gp my begeven ?

4. O neen / die Ziel-verquichende Fonteyne /
Uw' wondens kragt sal nimmermeer verdwijnen /
Nog u besluyst / o Jesu , sal niet falen ;
Of schoon u Schaaphenkens quamen af te dwalen :

Schoon dat het aardsche dal
Verandert wierd / en al
Wierden de bergen kragtig
Met groter magt beroert /
En in het hert gevoert
Der Zeën / o Heer Almachtig !

5. Maar 't is 't gedrogt / en tovermagt der Hellen
Dat t' samen spand om my ter neer te vellen /
Daarom / o Jesu , laat uw' ingewanden
Door uwe teere liefde tot my branden :

Want sonder uwe kragt
Kan ik die groote magt.
Dan alle mijn vanden
In 't minst niet tegenstaan /
Soo hevig komens aan /
Noch al haar wreede tanden !

6. Op/op mijn Ziel/ waar toe dit droebig klagen :
Waar toe in klagt versleten gantsche dagen :
Siet hier / siet hier u Heylands ermen open /
Tragt maar (al konje niet) daar in te loopen :
Maar toe soo lang gedraalt :

U schult is al betaalt :
U Heyland heeft geleden /
Neem aan wat Jesus geest :
't Is liefslijkh wat hy heeft :
Hy heeft voor u gebeden.

7. O Jesu lief / wanneer sal ik hier boven
Met dupsend Eng'len u gestadig loben ;
Als my in steed' van dit mijn droebig schrepen /
Dat eeuwig Halelujah sal verblpen !

Ach Jesu , Jesu lief /
Komt heymlijkh als een dies :

G E S A N G E N.

731

Steelt gij bryp heel myn herte !
 't Komt u o Jesu toe /
 't Is nu van 't heppen moe /
 Ontbint gij 't van sijn smerte.

In's Hertogenbosch,
 den 21. Oct. 1675.

A. V. V.

Hertstogtige Wenschingen,
 Om van de Wereld en sijn eygen verdur-
 venheyt te mogen verlost , en met
 J E S U S vereenigt te worden.

Op de Wyse : Nadien de Godlijckheyd,

1. **H**oe woert mijn herte Heer
 Van alle hand soo seer
 Door soo veel list besprongen :
 Hoe komt die Helsche slang
 Op my aangedrongen /
 En maakt mijn Ziel soo bang ?

2. En mijn gants snoede hert /
 Hoe maakt het my verbvert /
 Dat ik niet dooz kan breeken
 Waer dat is sit of sta /
 Ah ! hoe veel gebreken
 Sleepen my agter na !

3. Ooh bid de Wereld my /
 Dat ik dog hares zy /
 Van komt dien Ziel-verleper
 Met listen op my aan /

Op dat hy my wepder
Mogt in sijn net doen gaan.

4. Ach Jesu! ô mijn Heer /
Moet ik dan nog soo seer
Van u zyn afgedreven?
Sal in die wreede mage
Mijn Ziel langer leven/
Dit nu is sonder kragt.

5. A bid ik / ô mijn Heer /
Laet my dog nimmermeer
Van uwē wegen wijken /
Wijf my dog altyt by:
Want ik moet beswijken
Als ik niet by u zy.

6. Kom woont dog in mijn hert/
Eer dat het sterft van smert/
A met u Geest alleene
Soekt het; ja't is u deel /
U deel / anders geene:
Neemt gy het dog geheel !

7. O Jesu, kom dog aan/
Doet gy het tot u gaan /
Jaagt gy die vreemde Heeren
Met al haar magt daar upt /
Doet het tot u keeren /
Dit is dog u beslupt !

8. O Wereld / snoode vlees /
Waer toe dog al u vrees /
Dat ik u sal begeven?
Hebt gy dan niet beschouwt
Wat Jesus most geven
Eer hy my heeft getrouw?

9. Heeft het u wel een traan
Doen upt u oogen gaan /

G E S A N G E N.

133

Kostend' u soo veel sugten/
(Op dat ik wederom
Sou den doot ontblugten /)
Als mijnen Bruydegom ?

10. Wat wilje my geheel
Nog hebben tot u deel ?
Zyt gp soo rijk als jesus ?
Gp bent een bedelaar /
Als gp staet by jesus,
Meg dan niet u gebaar !

11. Of denkje datje hier
Door al u loos getter /
En door u slimme treken /
My sult bewegen nog /
En tot u dienst preken
Door al u slim bedrog ?

12. Denkje dat ik niet ken
En soo vergetig ben
Hoeje my had gebonden ?
Dat heest te veel gekost
Eer ik van mijn sonden
Ben door veel bloet verlost,

13. Jesus u Heylig Hert
Heest het te seer gesmert /
En 't heest u boven maten
In uwe Ziel geraakt /
God most u verlaten /
Eer ik wierd byg gemaakt.

14. Meent gp d' Wereld nu /
Dat'ec nog iet voor u
Oberig is gebleben ?
Neen / die voor my geheel
Sig gink overgeven /
Die kies ik tot myn deel !

I 3

15. Weest

G E E S T E L Y C K E

15. Weest my dog niet meer aan
Om u ten dienst te staan :

Want dog : wat sal 't u baten /
Soo ik een kleynen tijt /
Die u moet verlaten ;
Was tot u dienst berept ?

16. Hebt gy dan dienst van doen /
Laat het u and'ren doen /
Die hier u vreugt genieten :
Op zijt haar Hoofd gestelt
't Kan haar niet verdrieten /
Hoe gyse vind en quelt.

17. Ik heb een ander God
Verkregen tot mijn lod /
Die kan ik niet verlaten :
Die wil voor u niet meer
Over in my laten :
Alles is voor dien Heer.

18. O Jesu kleef ik aan /
Laet my niet van u gaan :
Uw dienst is regte vryheyt :
Wat slaafschchen dienst ooit gaf /
Acht ik by u bllyheit
Niet meer als enkel draf.

19. O Koning / gy alleen
Op Jesu , anders geen ;
Op zijt al myn begeeren :
Als ik u maar eerlang /
Sal het my niet deeren /
Of het my valt wat bang.

20. Als ik u Geestes gloet
Dog soo wat missen moet /
En in myn Ziel niet smaken /
O / Jelus blijf ik by

Wilt my los maken:
En weest versoent met my.

21. Agt gy my dan niet weert/
Dat gy mijn saak aanveert/
Doet het dan om die liefsde
Die uw teere Ziel
Soo kragtig doorgriefde /
Om uyt dien tijmel wiel

22. Waar in ik soo vermoort
Lag doorz mijn bloet gesmoort /
My weder op te heffen
(O liefsde obergroot!
Wie kan u beseffen !)
Doorz sulken bitt'ren doot.

23. O mijnen Bruydegom
Siet gy dog na my om/
O mijnen lieven Koning/
Hoe kan ik van u gaan ?
Mijn Hert is u wooning/
't Moet voor u open staan ?

24. Daar wel o snoode blees /
Gy oorsaak van mijn vrees /
Dat 's voor u wreed verkrachten :
Siet niet meer na my om :
Wat ik ga betrachten
Is voor mijn Bruydegom.

25. Daar Jesu , daar 's mijn Hert
Dat soo geheelijch wert
Om u / tot u gedreven /
O Jesu ! daar is 't heel /
Gy deed 't weder leven /
U htest het tot sijn deel.

26. Daar is het heel end' al /
Nu het u dienen sal /

Laat het geen vreemde Heeren;
Op hebt het dier gehoogt:
Laat het nooit van u keeren/
't Is u mage gebrogt!

A. V. V.

In Deventer, den
18. Febr. 1676.

E E N L I E D T,

Op de Wyse:

O Heylig Salig Bethlehem.

1. **G**od / voor wien der Eng'len schaar
Moet Heylig/ Heylig/ Heylig singen/
In wteng gesigt en zijn niet klaar
Den Hemel nog de reynste dingen.
2. **I**b / Heer/ die steeds d'onreynste hen/
Moet nogtans voor u gaen verschijnen,
Ah! soo ik u ten regten hen/
SOU niet mijn Ziel voor u verdwijnen.
3. Want op zijt een verterend bier/
En ik een gantz verdroogden stoppel /
Die voor u sou versmelten schier/
Gelyk het bier verslint den droppel.
4. Nogtans ik bid door veel gehlag/
Door weenen en dooz angstig fugten
Ootmoediglyk den gantzen dag:
Doeet dog mijn sondens bergen vingten.
5. **W**p my / o God! ts al de schult /
Ich heb met u verkeert gehandelt;
Maar op onfermer hebt gedult/
Ah! had ik u steeds na gewandelt.
6. **D**og / Jesu, is het nu op bent
In eer en heerlijkhedt verheven/
Dat op ook nog een Laz'rug kent;

Soude

Soudt gy hem wel een kruymken geben ?

7. Soo hy quam kloppen aen u Zaal /
En van gebrek by na verfmachte :

En soo hy van u Abondmaal
Na't minste deeltjen maar en wagte.

8. Ik g'loost / dog heb seer langen tyt
Den rijkdom van al u genade

Niet hoog genoeg geagt / dies zijt
Gy Heer te prijzen in u daden.

9. Soo gy u vriendelijc aanschijn nooit
Weer over my wilt laten ligten ;

Maar my niet laten ligten onvoltooit /
Gy waart regtveerdig in u rigten.

10. Ik moet 't o Heer bekennen wel
En nogtans ook op hoop toedringen ;

En want het Heer is u bevel /
Den Hemel met gewelt gaan dwingen.

11. Laat dog mijn klagt en naar gesugt /
Mijn bidden en mijn droevig smeken

U komen voor / en door de luge
Laat dog mijn stem niet kragt doorbreken.

12. Laat ik dog nu woerden gewaar /
O ryke Jesu , u genade /

Al is het 't minste kruymken maar /
Dan sal ik wesen vroeg en spade.

13. Tot prijs en los van uwe deugt /
En van u kostelijcke daden /

En sal voortaan niet lust en vreugt
Gaan loopen in des lebens paden.

14. Laat dog mijn Ziel tot aller tydt
Door ulven glantz zijn ingenomen /

O heerlijck dierbaar Majesteyt /
Wilt met u Geest dog in my komen.

15. Och bind my door u liefde-band /
Onvaderstandelijcken Koning /

Macht dat myn Ziel in iher hand /

G E E S T E L Y C K E

En van mijn hert u repne wooning.

16. O toont my u beminlichhept /
Soo dat ik 't Schepsel gantz veragte /
En alle epgensinlichhept
Versaakt / en maar u Wet betrachte.

17. O Koning / maakt my dog verciert
Met uwe kostelyke deugden /

O dat gy nu mijn Heyleland wiert !
Dat ik my steeds in u verheugde !

18. O gp die gantz begeerlyk zijt /
O glantz / waar by des Werelds luypter /
En soo genaamde Heerlkhheit !
Maar is een nare / dijke dypster !

19. Och overtuigt dog mijn hert
Door uwe kostelijcke Wijshept /
Die niemand ooit deelagtig wert /
Dan die van sig sijn Eygen wijs lept.

20. O maakt my blind op dat ik sie /
Wilt my door uwe kragt bewerken /
Op dat ik eens regt henne / wie
Op zijt / en u schoonhept bemerke.

21. Toont my u algenoegsaamhept /
Wanneer mijn Ziel is seer verlegen /
Lept my door uwe werkzaamhept
Op al u voorgescreerde wegen !

22. O geef / dat ik in uwen wil /
En in u kostelijcke daden /

My alijt nedrig houde stil :
Want Goetheyt , Waarheyt sijn u paden.

23. Geest dat mijn Ziel eens regt bevat /
Hoe kostelijk daar zy te agten
U overschoonhept / en dien schat
Van uwe Liefd en wondermagten.

23. Ei neemt mijn hert' geheelijk in
Door uwe weerdighept / o Heere /
Maakt gp in my dog uwen sin

Om u met Lijf en Ziel te eeran.

25. Heplighept en geregtighept/
Dat ik niets bumpten u bedinge /

O dat met u d'opregtighept
Mijn Ziel van nu voortaan bedinge.

26. Dat ik wat lieslyk is voorz't oog/
En al wat in de Wereld schoon is

Niet agten mag / maar steeds om hoog
Mijn Ziel begeef / al waar Gods Soon is.

27. Dat ik o Jesu u bemin /
Niet bumpten u begeer ik heden ;

O Konink / komt dog spoedig in
Op z' woort van u waarhept gereden !

28. Gy Wereld staat nu aan een zy /
Met al u id'le beuselingen ;

En wilst nooit weer beletten my
Dat ik mijn Konink Heilig singe.

29. Ja driemaal Heilig dag en nacht
Met al sijn Engelen te samen /

Als ik sal by hem zyn gebragt.
Komt haast'lyk Heere Jesu, Amen!

A.V.V.

In Deventer, den
4. Julij 1676.

A F - S C H E Y T, Van 't Geselschap van Gods Kinderen.

Stem: Amo te benigne Jesu.

1. E Euwig / Heilig Hemels Koning/
Die door u groot belept /
Schiept den Hemel tot u woning /

EII

G E E S T E L Y C K E

- En al u Scheeps'len lept.
 Gy regeert in't Wardsche dal
 Door u Wijsheyt over al:
 Heplighept / Heplighept /
 Al ons sugg en wens gp zijt.
2. Hw' Wijsheyt voegt ons hier t' same
 En ons uwijshen schept;
 Soo dat wonder is u Name /
 En wonder u belept.
 Al wat uwewijshen doet /
 Zp dog in ons oogen goet :
 Heplighept / Heplighept /
 Al ons sugg en wens gp zijt.
3. Als wyp met ons Lighaan schepden /
 Schept Heere nimmer gp :
 Wilt ons door u Geest geleiden /
 Blijft ons dog altijt by.
 Send u Engel voor ons heen /
 Dat ons quaat aantreffe geen :
 Heplighept / Heplighept /
 Al ons sugg en wens gp zijt.
4. Of wyp blijben / of wyp schepden /
 Gy Jesu zijt ons heyl /
 Hier in wyp ons steeds verblijden /
 Want wyp zijin in u beyl :
 Maar dat gp ons lighaan voert /
 In u zijin wyp onberoert /
 Heplighept / Heplighept /
 Al ons sugg en wens gp zijt.
5. Jesu , blijft met u genade
 U Liebelingen by /
 Laatse in u broeg en spade
 Dog altijt wesen bly :
 Leert haer dat is Majesteyt
 Al u doen en Heerlichept :
 Heplighept / Heplighept /

Rep.

Rep.

Rep.

Rep.

Rep.

Rep.

Rep.

Rep.

Rep.

all

G E S Á N G E N.

141

- Al ons sugt en wens gp zjt /
6. Jesus, wilt gp voor haar sozgen /
Woont alijt in haar hert /
Laatse in u zjn verborzen /
Dat haar geen breeg benert :
Jesus, grijpt haar Zielen aan /
Doets in brand van liefde staan /
Heplighept / Heplighept /
Al ons sugt en wens gp zjt.
7. Jesus soo de Hel haar kaken /
Tegens haar sperde op /
Doet haer dog in iwer blaken /
Vertreed den Slang den kop :
Jesus maakt (gelijk gp pleegt
Al u Kind'ren onbeweegt)
Heplighept / Heplighept /
Al ons sugt en wens gp zjt.
8. Brengt ons in die Stadt hier boven /
En in u Hepligdom /
Daar wp steeds u sullen loben /
Prijzen / en leven / om
Iuychende den los en eer /
Toe te schryven u / o Heer /
Heplighept / Heplighept /
Al ons sugt en wens gp zjt.
9. Want wp zjn hier vreemdelingen /
Dog boven is ons Hups /
Hier alijt verschobelingen /
Hier namaals sonder kruys /
Hier bespot / beschimpt / gehoont /
Maar hier namaals meer gekroont !
Heplighept / Heplighept /
Al ons sugt en wens gp zjt.
10. Hier onnut / dog nauwo aan Jesus,
En hier gantz veragt /
Hier verjaagt en dat om Jesus ;

Kep.

Kep.
Kep.

Kep.
Kep.

Kep.
Kep.

Kep.
Kep.

Hier na in eer gebragt/
Jesus is ons eer / ons bragt /
Jesus is ons stercke magt !
Heplighept / Heplighept /
Als ons suggt en wens gp zyt.

Hepl.
Hepl.

A. V. V.

In Deventer, den
12. Aug. 1676.

E E N
G E B E D T t o t J E S U S,
Van een suckelende Z I E L.

Stemme : Helaes mijn suchten zijn om niet.

1. **A**ch my ! dat ich soo langen tÿdt /
Een doode Ziel moet in mijn boesem dragen !
En soo verfijten al mijn dagen ,
In donckerhept en ongevoelighépt !
Waeer blijft ghy nu mijn eenig al /
Mijn Burgt in dit mijn droevigh ongeval
Met uwe hulp ? of heeft in sugh en klagen
U hert vermaech /
Kan 't u behagen /
Dat ich van u raech ?
2. Mijn Jesus , ach ! mijn heyl / mijn rots /
Mijn eer / mijn schilt / mijn hoog vertrek / mijn Koning !
Wenschout doch van 't hups uwer woning /
Hoe dat mijn ziele van de vrant trots /
Gejaeght / gepijnicht wort / en hoe
Mijn Ziele hijcht en is 't door drijven moe !
Dooyt drijven van de wreede Tygers dieren /

Die

G E S A N G E N.

143

Die gins en weer/
Mijn Ziel doen swieren/
En benaeubwen seer.

3. Hoort doch u Dups die in de kloof
Der Rotze sit / haer nood en droevig suchten/
Doet al haer drijvers heenen vlachten/
En laet u Dups niet blijven in de groef.

○ ! Koningh voert haer Ziele uyt/
Wilt haer de heerschers geven nopt ten hupt/
Maer jaeght / verslantse doch / en doerte swichten/
Doot al haer macht /

En laet haer schichten
Wesen sonder kracht !

4. Menschout o Jesu ! haer gewelt /
Ontwaecht o Heil in uwe mogentheden !
Trecht sterckte aen en wist vertreden /
Trechtheerdigh Godt die u beminde queic !
Laet doch 't geroep / 't geveen / 't gesugt /
In droevigheden schetteren dooz de luchi /
Van die u minnen / en haer nood en pijnen

Dooz uwien Troon
Genmael verschijnen /

○ Godts epgen Soon !

5. En laet mijn Ziel in stillichept /
En in u al het al genoegsaem rusten !
Endemp myn togheten / driften / lusten /
Dooz het gewis van uwe wiilichept !

En segt myn Ziel ich heb geen wil /
In Jesus wil en wijschept ben ich stil i
Endenk wat Jesus doet hy is u Koning /

A hert sijn hups /

A Ziel sijn woningh /

Dan is soet sijn krups

6. Is Jesus dan myn al in al /
En wat ick wensch is Jesus myn begeeren /

Mijn rotz / mijn hoop / wat kan myn deeren /

Daer

Vaer wel / vaer wel / vaer wel van Schepsels al.

Waer toe dan noch mijn vrees mijn sorgh ?

Waer toe niet stil te zijn in soo een borgh ?

Waer toe in noot soo wankelbaer 't vertrouwen

Op hoop gestelt /

Op zant te bouwen /

En strachs neergeveld ?

7. Is Jesus d' algenoegsaemhept

Niet groot genoegh ? o Ziel ! om in te sincken /

En al u droefhept te doen flincken /

In hem / in hem mijn schat verborgen lept /

Hij is wat my opt lust voortzaen /

O dat na hem mijn sught en togheten gaen !

Na hem by wien de volle volhept is / en

Die nimmer endt :

Hij kan niet misschen /

Die sich tot hem wendt .

8. Soo vlied ick dan mijn heyl tot u /

En dorst en hijgh naer die genade-stromen :

Laet myt u volhept tot my komen

De minste blich van uw gunste nu !

O Koningh ! geef dat ick niet agh /

Dan u alleen mijn Hoest / mijn Geest / mijn kraght !

Laet Schepsels min nopt in mijn hert vernachte /

Toet uw en wil /

Mijn steeds betrachte !

Of mijn wil is stil .

E Y N D E

DE

VOLMAAKTE JESUS,

In zijne Lievelingen volmakende, 't gunst
in haar ontbreekt.

Stemme:

Psal. 146. Of/ Philis quam Philander tegen, &c.

1. Zoete Jesu zuib're zoetheid/
Deel my van uw zoetheid mee;
Mengt een dropje/ door uw goetheid/
In mijn bitt're ziele wee;
Zaldaar meed' haar doode wond'/
My gegeven dooz de zond'.
2. Heill'ge Jesu, enkel Heilig/
Heill'gt my dooz uw Geest en Woord/
Op dat ik mijn leven heilig/
En gernst/ voltrek nu voort;
Dek met uw Heylighed
Mijne naakt' elendigheid.
3. Ach beminnelijke Jesu,
Wisse Liefde / Liefde-bron/
O dat ik dog eens in dees uw
Well'/ mijn ziel-dorst lesschen kon;
En dat eens haar vloeming hitel
In mijn' uitgedroogde ziel.

4. Waarde Jesu, dierbaar' Heiland,
Die ik hoger hand' en schatt'
Van al's Werdrijks Bouw- en Meyland/
En al's Wereldsch Gout en Schat;

- Op bekroon myn nietigheid
Met uw dierbare waardigheid.
5. O Volmaakte Jesu ! gunt my /
Die gebrekken mismaakt
Men / te worden (want dat kunt gy)
Daag'lix meer en meer volmaakt ;
Tot ik ben gestegen op
Der volmaaktheids hoogste top.
6. Sterke Jesu , Held in 't strijden/
Judaas Leeuw / die overwint
Alle die u tegenstrijden /
Ik ben teerder als een kind ;
Maak my met uw Sterkte sterk/
Dat 'k myngeest'lyk werk vol werk.
7. Rijke Jesu slae uw' oogen
Op my arme Bedelaar/
Wiens gebrek en onvermogen/
H bekent en openbaar
Zijn ; werpt my dog ietwat toe
In myngeest'lyk arremoe.
8. Goede Jesu goetheid zelbe /
Laat nu Goetheid in mijn hert
Dien verdozen grond doordelen /
Die vol quaad bevonden wert :
En verdelg dat dood'lyk quaad/
't Welk u Goetheid tegen staat.
9. Vriendelijke Jesu Christe ,
Die de Zondaars vriend'lyk noont /
Trek my (die my baak vergiste
In't bedrijf van sonden snoed)
Door uw zoete vriend'lykheid /
Hit der zonden dienstbaarheid.

A. G.

DEN

DEN

ALLES VERMOGENDE

Door't Gelooye.

D An als Gods Geest mijn ziel bewerkt /

Die duiz'lig leit daar heenen ; En met zijn

kracht haar zwakheid sterkt / Ja recht we'er

op de beenen ; Dan acht ik quelling/leet/verdriet/

Of een'ge wanspoed min als niet.

2. Al schiet den Satan tegens my
Zijn doodelykste slitsen ;
En komt de Helsche Gaserny
En 's Wereldsch op my aanhitzen ;
Hoe sel en binnig datze wo'en
Ja lachg' met al hunn' razend doen.

3. De Naam mijns Gods is my een Borcht /
Zijn' bleug'len my bedekken/
Waar heen ik tydig/ onbezorcht /
In tyd van nood/ vertrekke/

Daar blijv' ik wijs en heilig staan/
Tot dat de stormen overgaan/

4. 't Gelooft' / het wapen van mijn ziel/
Dat neem' ik dan ter handen;
Schoon al de Wereld op my viel/
Ik maak haar macht te schanden;
Ik bell' en breng het al ten val/
Want door 't Gelooft' vermag ik 't al.

5. Gebeurt het dat der Slangen zaat
My priskhelt in de hielen;
Dat uiterlyke leet en quaad
Doet voordeel aan mijn ziele.
Ja 't argste dat my v'riand doet
Bevordert my het grootste goed.

6. Indien men my mijn goed ontneemt/
Mijn Huiszen en mijn Erven/
En (met een woord) van all's vervreemt;
Ja doet m' als Balling zwerfen/
Ik kreun' des niet; ik weet wel dat
My God behwaart een Eeuw'ge schat.

7. Ontroost men my mijn Naam en Eer/
En word my faam bezwadert
Door lastering / 't quelt my niet zeer /
Hoe vuil men my besladdert/
Neen / want mijn roem / mijn losen Eer
En zoek ik niet als by den Heer.

8. Of zoo 't geweld nog hoger klimt /
En doel-oogt na mijn leven
Zoo dat het schijmbekit / brult en grimt /
En bars komt tegenstreven;
Wat 's dat? wanneer zp 't Lichaam knoe
Dan voert het mijne ziel by God.

9. Zp neemi van my het Tijd'lyk af /
Om 't Eeuwig my te geven;
Haar strengheid valt my zwaar nog straf;
Ik wil daar niet tegenstreven;

GESANGEN

149

Zp ruht mijn ziel uit al haar noodd/
En doet my Leben dooz de Dood.

10. O God in mij de kracht verwekt
Van uwe Geestes werking;
Mijn Ziel tot dees aanmerking trecht
In mijn Geloofs versterking/
Op dat ik / wat my hier ontmoet/
Doodit flauw: maar houde lust en moedt.

A. G.

D E N

GELUK'ZALIGEN HOVELING.

Stemme:

Psal. 146. Of / Rozemond die lag gedoken , &c.

1. O Pgeblaze Hobelingen/
Vol van dampen wind en waan;
Die malkanderen verdriingen
Om 't dicht' by uwi Prins te staan/
Die derhalven dooz de Ryd
By-na heel verslonden zijt.

2. Die uw hoozen / die uw zeggen
Tijd en blijt / uw list en kunst/
Dag en nacht zoect aan te leggen
Om een hand vol menschen gunst ;
Dat u dikhwils dan nog mist
Als gy daar het meest op gist.

3. Maar een woordje / maar een daadje /
Maakt u haat'lijk by u Vorst.
Oseen Oore witer haatje /
Die uw naam en eer bemorst/
In uw af-zijn / by uw Heer/

G E E S T E L Y C K E

Daar mee leit uwo hoop ter ne'er/

4. Na veel woelen / na veel hopen/
Na den dienst van menig jaar/
Gaat men uwo Herts-timmer slopen
Dat zoo hoog gerezen waer ;
Daat' lijk van de lucht verzwind
Van uwo Hoogmoeds blaas vol wind.

5. d' Oogen / 't ooz / 't hert van den Koning /
Word u onderhoeds ontzeit ;
Hij zijn hoog verheven woning
Word op smaad' lijk weg gelet.
Ziet eens sterff' lijk menschen Zoon /
Dit is vaak der Prinçen loon.

6. Maar die in het Hof verkeeren /
En dat Heilig heerlijk Huis /
Dat den Opper Heer der Heeren
Heeft getimmert op zijn Kruis.
Die daar is een Hobeling
Wort nooit geen Verschobeling.

7. Ja al wie ten dienst wil komen
By dien Vorst wie dat hy zp /
Word genadig aangenomen /
En die blijft voor eeuwig by
Zijnen Koningh ; geen gedal
Hem ooit daar van scheiden zal.

8. Feilt daar ymard in zijn plichten /
d' Heere ziet zijn zwakheid aan /
Ja zijn zwakste dienst verrichten
Houd hy al voor veel gedaan.
Dalt daar ymard plomp en grof /
Hy recht hem weer op uit 't stof.

9. Gp behoeft geen mensch te vrezen /
In dat Heerlijk Hof-gezin /
Dat hy u mocht schaad' lijk wezen /
Men is eens van ziel en zin ;
Niemand daar zijn vrengd belaagt /

Want de Ryd daar niemand knaagt.

10. d' Een zorgt daar zoo zeer voor d' ander
Als elk voor zichzelven doet;
Op zijn vrolyck met malkander/
Om malkanders heil en spoet;
Niemand is voor zich alleen/
Maar elk arbeid voor 't gemeen.

11. Niemand vindt zich hier bedrogen
In het einde van zijn dienst;
Maar hy zal zich zien verhoogen
(Ait gena'e / niet door verdienst)
Tot een Koninklijke Staat,
Die in Eeuwigheid bestaat.

12. Hemelsch Koningh, die uw Dzinden
Met onwelk' re Kronen kroont/
Laat my by u gunste binden
Mijn onwaardigheid verschoont/
Op dat ik / in d' Heemel zaal
Hier na / ook als Koning praal.

A. G.

VOLMAAKTE EEDELDOM.

Stemme:

O Mazarin voicy triste Nouvelle, &c.

1. **I**lk loob' en danke God/ zeld eeng een Heiden/
Dat hy my reed' lijk mensch geschapen heeft;
Een Wijsgaer van't gering Grauw afgescheiden/
En dat hy / door Geboort' my 't recht nog geest
Van't dferbaer Borger-recht
Der Stad Areen.
Trohdaer uit d' Heiden slecht
Zoo grote re'en// Tot dankbaarhe'en.

152 G E E S T E L Y C K E

2. Wat voorzaak heb ik dan mijn God te loben/
 Die my geen Heiden maar een Christen schep;
 Die uit duisternis nog daar en boven
 Tot 't heerlijk licht zijn's Evangelys riep/
 En die my door zijn Woord
 En Geest verlicht;
 Ja sterkt nog voort en voort/
 Mijn ziels gezicht // Met hemelsch licht?
 3. Met Wijsheid komt hy mijn verstant bestralen/
 Die niet slechts Wereldsch maar recht Hemelsch is/
 En laat my voedzel voort die Wijsheid halen/
 Uit zijn Ziel-lichtende Getuigenis;
 Terwyl Wijsgeer moest
 En wroet in d' Aard';
 En naspeurt / zoekt en voorschiet
 Der dingen aart // Van klein een waard'.
 4. Nog doet hy door 't Geloo' my sien op huisden/
 Dat ik van een plaats niet slechts Geboorling,, ben/
 Voort-teelder van Geleerd' en Groote Luiden:
 Maar dat ik tot die Stad Behoozing // ben
 Van Gode zelfs gebouwt;
 Daar straat en trans/
 Zijn overkleed met gout
 En alleghands // Met Paarlen glans.
 5. Ik ben een Huis-genoot in 't Huis des Heeren/
 Een Mede-borger van het Sion Gods
 (Al schoon ik hier moet sukh'len en verkeeren)
 Daar op zoo ben ik moedig groots en trots.
 O! daar op draag' ik roem/
 En acht' gering
 Al't Wereldsch: want ik noem
 My zonderling // Een Hemeling.
 6. Hoe lang / o Heilg God / en Hemelsch Koning!
 Zal ik nog Dreeindeling in Mézech zijn?
 Wanneer zult gy my in uw zaal'ge Woning
 Ens stellen vry van alle ramp en pijn/
Dat

Dat my hſer drukt op Aard' ?
 Wilt / Vader / my
 Op-nemen Hemelwaart/
 Op dat ik by // U Eeuwig zp.

A. G:

LIEFDE-DRIFT.

Stemme :

- I. Mousquettier. Of/ Wat voert de Lieve Morgen-
 stont , &c. D. Lodest. I. Lied.

1. H^Oe driftig is der Liefde gloed/
 Wie weet wat wonderen hy doet/
 Als die eens plaats grijpt in 't gemoed ;
 Hy laat nooit hert nog ziel in rust /
 Maar noopt ons aangesteken lust/
 Zoo lang / tot die word uitgebluscht.

2. Ist dan wel wonder dat ik my/
 Door dese zoete herts-tocht by/
 Benart vind ; en dat 'k / hoe ik ly' /
 Niet kan of wil genezen zijn/
 Als dooz een schit'rend' ooge-schijn /
 Van Hem , om wien ik leev' in pijn ?

3. O Godd'lyk voorwerp mijner Liefde !
 Gy weet hoe my die Lyding grieft ;
 En lieft my weer zoo 't u belieft.
 Ontsteek niet ulwe Weder-min
 De Liefde daar ik ziel en zin
 Verwert en ingewikkelt vin'.

4. O Herte-lief / mijn's Ziele Vriend !
 Hoe toont gy u dus ongezint
 Tot my / die u zoo heftig mint ?
 Hoe houd't gy dus wijden verd' /

Dan haar / die u met ziel en hert/

Hoe lang hoe meerder lievend' werd'?

5. De Zeen/ of Vlo'en / zoo vrâl als zoet/

Die kunnen d' aangesteken gloed /

Niet lesschen binnen mijn gemoed.

De Liefd' uw's Hups mp gansch verteert ;

Gp weet hoe zeer mijn' ziel begeert

Ce zijn met uwe Liefd' bereert ;

6. Wel aan dan zoete Jesu kom/

At kom / mijn Lief / mijn Bruidgom /

Ik lieb' u / lieft mp wederom.

Kom Heere Christe daal tot mp /

En haal / in liefd' / mijn ziel tot dp /

Op dat ik Eeuwig by u zp.

7. Ik zal dog niet laten gaan /

Maar wil u hangen achter aan /

Ta houden u zoo lange staan /

Tot dat gp mp uw Zegen jont /

En met de kusjens uw mond

Mijn Min-zieh hertje maakt gezont.

A. G.

's MENSCH YDEL GEWOEL.

Stemme :

Anacreon , Anacreon de Dichter , &c.

1. **H**oe woelt den Mensch om goed by goed te schrapen /

Wat blijt / wat moestt' en arbeid bangt hy aan ?

Hy geeft zich zelvs des nachts geen rust tot slapen /

Nog 's daags tot rust ; nooit heeft hy eens gedaan.

Geen moep'lykheid / hoe lastig en hoe smerte'lyk /

Hoe vol gevaar

Ontzest

Ontziet hy / als hy maar
Met al zijn ommeslag/
Een weinig winnen mag.

2. Wat is de winst van al zijn rust'loos pogen?
Hy wint wat wind / dat Goed hett by den mensch?
Goed / dat zijn hert / zoo weinig als zijn oogen/
Verbullen kan; vermits zijn grage wensch
Althd na meer en meer is happig ziende;
Hoe meer hy heeft/
Hoe min vernoeght hy leeft/
Om dat hy zoekt dat meer
Te meerd'ren meer en meer.
3. Dus doet dien Mensch niet als gedurig wroeten/
En kruppt gelijken een blinde Mol in d' Aard';
Hy poogt zijn Aardsche lust niet 't Aardsch te voeten/
En onderwijlen hy nooit Hemelwaart
Zijn herte heft ; de plaats der wisse Goed'ren.

- Zijn oogen staag/
Zien nergens als om laag ;
Dies kan zijn loon niet zijn
Dan smert en ziele pijn.
4. Na lang verloop van 's Tjds gelegenheden/
Door hem besteed 't in't nutt'loos Aardsch gewoel /
Zoo leit de ziel daar vol behoeff'lijkheden/
Ontbloot van Deucht / van kennis en gevoell'
Van Gods genaad / en Geest / en van Gelooch' / en
Van raad en daad/
In die beroemde Staat ;
Al denk eens wat dan 't Goed
Dien mensch voor nutte doet.
5. 't Verlicht niet / maar 't veroordeelt zijn bezitter/
Hy vind het heil daar in niet dat hy zocht ;
De zoete voorsmaak valt hem wraang en bitter /
De winsten die hy deed / hem schaade wrogt
Hoe moet de ziel verauwt zijn en verslagen /
In 's Woods gevaar /

Dan als de goed'ren / daar
 Zijn hert stond op gezet/
 Verzwinden van zijn Bed.

A. G.

Eliezer door Aarts Vader Abraham uitgezonden om een Huisvrouw voor zijn Zonne Isaak. Deszelfs reize, wedervaren, handeling en uitkomst. Genesis Cap. 24.

Stemme: Sarbande van D. Dekker.

Doe Sara lebens zat / Haar loop vol
 Geruikt was door de dood / Die heid haar
 lopen had / En uit de armen van haar
 oogen sloot / Toen hy bp't Lijck zijn rouw be
 weenen quam; Waar op zp wierd in Ephrongs
 Lijk-spelon--ke / Op zijn bevel / daer toe bereid/
 gezon--ken.

2. Ja

G E S A N G E N.

157

2. Na dat in hem den rouw/
Van zijn beminde vrouwe
Versleet / en d' Ouderdom hem overdiel
Gedacht hy aan zijn Zoon /
Die hy voor d' eere-loon
Van zijn Gelooft / uit Godes handen hiel.
Vermits hy wist dat hy alleene die was /
Uit welkens Heup zou spruiten den Messias.
3. Dat uit hem naderhand
Deel volx / waar hy het zand
Der Zee / hoe groot van tal / niet komt te pas /
Doorkomen zou / na't woord /
Uit Gods mond zelfs gehoort.
En dat dien Zoon in stant gekomen was /
Om hem ten Houw'lijk aan een Maagd te geben /
Waar meed hy mocht in Trouw en liefde leven.
4. Een zaak die Abraham
Gansch zeer ter herten nam /
Dies sprak hy tot zijn trouw' en vrome knecht /
Kom stel u hand daar ne'er /
Onder deez' heup ; en zwoer
My nu by God / voor weten 't mijnen wegen recht' /
Dat op mijn Zoon / mijn Isaak , niet zult trouwen /
Van een van deze Cananeesche vrouwen.
5. 'k Wil dit van u / al schoon
Ik in haar Landschap woon' :
Maar gy zult trekken na mijn Vaderland ;
Om uit mijn Mageschap
Het puik der Jofferschap /
Godvruchtig / minn'lijk en van kloek verstant /
Te nemen voor mijn Isaak ; zwoer my heilig /
Soo staet ik op uw woord gerust en heilig.
6. Maar / zep daar op den knecht /
My Heer ik bid u zecht /
My eens / wat raad / zoo d' Tonkvrouwe niet en wil
My volgen ; zoud ik dan

H.W.

Uw Zoon mee verwaarts an
 Met my vervoeren / en daar blijven sijl/
 Tot dat hy met de Maagd zich heest versproken/
 En zyne Trouw-ring aan haar hand gestoken?
 7. Neen / zey doe Abrahām / neen
 Mijn Zoon moet daar niet heen.
 Maar luister toe / de Heer der Hemelen God/
 Die my eens zey verhuis
 Flux uit uw's Vaders Huis/
 Die doemaals krahtig sprak / al zwerend / tot
 My zeggend / ziet dit Land zal ik uw Zade
 Gaan geven / en haar daar vol op verzaden.

8. Zal door zijn Lucht-gezant
 U stieren daar te Land';
 En zal u ook de Drijster wijzen an
 Die gy met uw'e re'en
 Bewegen zult te tre'en
 Met uw / en hare vrienden af te gaan.
 Maar zoo 't de Jonckvrouw niet wil wagen;
 Ziet daar / dan zijt gy van uw' Ged ontslagen.

9. Op die toezegging deed
 De knecht een dieren Ged/
 Dat hy zich daar in trouw'lyk dragen zou /
 En nam zyn assched. Doe
 Flux rusten hy sich toe
 En reisde met gelade Hemels / goud
 Tot hy Mesopotanien in 't oog kreeg/
 Ook Nahors Stad / daat hy zyn hert om hoog steeg.

10. Hy gaf last aan zyn Uf'en /
 De Hemels alle tien
 t' Ontladen / voor het duifken van de Zon/
 Wicht by een water-put
 Alwaar hy haar te nutt'
 Door 't reizen afgemat / ververschen kon ;
 Mitpdaar de Hoeders daag'lix haar begaven/
 Om 't dorstig Dee te drenken en te laben.

11. Daar

G E S A N G E N.

159

11. Daar hoog hy zich ter ne'er /

En zei (al smekend) Heer

Gp Gods mijns trouwe Meesters Abraham /

Die my tot hier behoed't

Hebt / geef dat 'k hier ontmoet /

De Maagd om d' welk' ik deze reiz' aan nam.

Wilt die weldadigheid mijn Heer vergunnen /

Dat zal hem tot in 't Graf verheugen kunnen.

12. Ik ben hier niet gewent /

En gantsch' lijk onbekent /

En hebbe zoo een zwaar last op de hand.

Ik sta hier aan de Bron /

Ach dat het wesen kon

Dat 't puik der Harderinnen van dit Land /

Die na gewoonten hier haar beesten drenken /

Mp willig water uit haar Krust wouw schenken.

13. Dat zy / op mijn verzoek /

Haar onbeschreukt verkloek

Mp water aan te ht'en en aan mijn Dee.

Dat die / o Heere / zy

De Maagde-paarl die gp

Door Isaak voorgeschikt hebt / dat 's mijn Be'e ;

Op dat ik daar door mag verzekert wezen

Dan 't goed' dat gp mijn Heere hebt bewezen.

14. Voorz't einde van 't Gebed

Quam met een fluxe tred

Rebecca met een Krust op 't lijf gela'en ;

Die Maagd / der Maagden Kroon /

Zeer hutsch / uitmuntend schoon /

En sielden 't daar recht op de Bron-put aan /

En putte verdig water in haar knieke /

Voorz't Dee ; en 't gunt men moest in hys gebruiken.

15. Dst zag Eliezer

En quam gezwint van herr'

De Maagd ontmoeten / zoo zy t' hyswaarts ging /

En sprak ; Zoet Melsjen neemt

't Dyr

't Dypostig' doen niet vreemt
 Van een uitlanding: reizend / Vreemdeling/
 Die moed van reizen / en van dorst benauwt is;
 Gunt hem een dronkjen eer hy gansch verfaulwt is.

16. Maar op dat zy terftont

Sprak, met een heusche mond /
 Ziet daar / mijn Heer / drink / en verkoel uw vorst:
 Daar staat myn Kruis / ontziet
 Hy / nog myn' arbeid niet/
 Doldoe uw drinkens lust en grage dorst;
 En als gy hebt gedronken / wii ih mede/
 Met u / en uw Hemels Bron-waarts treden.

17. Daar zal ik voort dat Dee

Ook putten / dat ze mee
 Verhoeling nutten; Zoo gezeit / gedaan.
 Hy staat verbaast en zwijgt/
 En met gedagten stijgt

Hy Hemelwaarts / en spant zijn geesten aan.
 In 't overdenken of God doort die zaken/
 Zijn last / en reize wouto voorspoedig maken.

18. 't Gehulpe Dee versfricht

En hunne dorst geslist
 Ontgespten hy zijn Maal / en toog daar uit
 Een Voorhoofd ctersel / groot
 En schoon / die hy haar bood/
 Mits hy haar koos voor Vader Isaacs Bruid/
 Daar nebeng twee kostelykh arrem-ringen/
 Die hy haar wiist zoet-smekend' op te dringen.

19. Hy sprak tot haar / zoo zoet/

Ey / pronk der Doght'ren / doet
 My dog de vriendschap dat gy my verblaart
 Wiens Dochter dat gy zyt;
 Op dat ik metter blijd/

Aw' Ouders mag gaen groeten. Openbaart
 Hy / of er plaats is t' uwent om vernachten/
 Ia en myn Dee / 'k zou my gelukkig achten.

20. Maar

G E S A N G E N.

168

20. Waar op zy hem beleest
 Dees vriend'lyk antwoord geeft /
 Bethuels Dochter / ben ik Milcaas Zoon /
 Die zy by d' Oude Man
 Nahor , wel eer gewan.
 En wat ons huis belangt daar is zeer schoon
 Gertief van bedding / stallung / stro en voeder /
 En wel licht gunst by Vader / Moeder / Broeder.
21. Doe boog hy zich ter ne'er.
 En knielden voor den Heer ;
 Los zy den God myns Heeren Abrahams /
 Die zijn goeddadigheid
 Hem niet en heeft ontzeit :
 En die my op de Neig by d'hand als nam /
 En my geleit heeft / als een trouwe Hoeder /
 In 't Land en Huiszinc van myns Heeren Broeder.
22. Terwijlen liep de Maagd
 Na huiswaard / en gebwaagd
 Van haar vrouw-moeder 't gunt haar is ontmoet.
 Met als zult wierd gehoorzt /
 Liep haar bro'er Laban voort
 Ter Stad uit / en heeft Abrahams knecht ontmoet.
 Want hy 't verhaal zijs zusters had vernomen /
 En op 't verhaal Geschenk nauw acht genomen.
23. Die sprak hem aldus aan ;
 Wat blijft gy buiten staan /
 Mijn vriend / gy die de Heer gezegent heest /
 G' hebt hier te lang gebeid't /
 Ik hebb' ons huis bereid
 Voor u / en plaats voor al u Dee ; begeeft
 U met my derwaarts heen / om te rusten /
 En u met ons blphertig te verlusten.
24. De Huisvoogd op die re'en
 Ging voort met Laban heen /
 En quamien met al zijn gebolg na 't huis ;
 Daar pver een terstont

Hem flux ten dienste stont/
En bragten overvloedig / by de ruis/
Hoop / haber / strooi ten oorbaar van de Beesten/
Els woelde daar / de minsten en de meesten.

25. In deze bezigheid

Wierd ook den Disch bereid/
En daad'lyk wiert hem t' eeten voorgezet ;
En hy zulx ziende strak

Met ernst / doch minn'lyk / sprak
Dat spij's nog drank my in mijn' dienst belet ;
'k Hebb' zaken van belang niet u te spreken/
Dat moet geschi' en eer ik kom brood te breken.

26. Doe heest hy voorts gezegd;

Ik ben Abrahams knecht/
Die op 't bevel zijns Gods zijn Land verliet;
Schoon hy als Vreemdeling

Nu woont / met alle ding
Gezegent is / daar gy een staal van ziet ;
Doe groot en klein / gout / zilver / goed en haben/
Knechts / Maagden veelderley zoo Dyp als Slaven.

27. Zijn Sara , lief en waard/

Heest hem een Zoon gebaart/
Dyp buiten tijds in hoog een Ouderdom/
Een Zoon / een eenig kind

Die hy zoo zeer bemint
En die hy al zijn wettig Eigendom
Geschoncken heest. Om diens will' heest mijn Heere
My duur' en ongemeenen Ted doen zweren.

28. Te weten dat ik zou

Door hem zien na een Drouw/
Niet by de Docht'ren van 't Land Canaan:

En spoedig trekken naar
Zijn Vader-Land / om daar
Een Maagd te zoeken en te kiezen / van
Zelfs zijn Geslacht / om die zijn Zoon te geven.
'k Hebb' my / op die voorwaard' / op reis begeven.

G E S A N G E N

263

29. Als ik nu deze Stad
Genadert was / ik had
Tot God om licht in deze duist're zaak;
Ook dat hy my de vrouwe
Dog zelfs aan wijzen wouw/
By hem voorschickt ; hy hoor'd mijn Bede-spraak/
En brengt Rebecca tot my / op die wijze
Als ik hem bad / de Maagd my aan te wijze.

30. Nu dan / zoo 't u belieft
Men gy mijn Heere lieft/
Ent' zamen hem goetgunstig zijt; vergune
Dat spoediglijk Rebek,
Met my / van hier vertrek.
Maar zoo gy hier toe niet verstaan en kunt/
Gebe' my dog sulx / dat bid ik u / te kennen/
Zoo zal ik / dog bedroeft / weer t' huiswaard rennen;

31. Doe spraken Betuel
En Laban, wijs en wel ;
Wy zien dat dese zaak is van de Heer/
Verhalben kunnen wy
U niet ontzeggen ; zy

Die gy berzoekt staan wy u toe/ en meer.
Zy zy u los Heeren Zoon ten Echte Vrouwe/
Den Hemel bindze t' zaam door liefd' en trouwe.

32. Hier op den Knecht zicht boog/
En sloeg't gezicht om Hoog/
En dankte God voor't goet aan hem vergunt/
Hy bragt ook menig E'el

En kostelyk Juweel/
Gout zilver / zoo gemunt als ongemunt
Te voorschijn / die hy aan de Vrouwe vereerde/
Die zy met vrienden wil / en raad / aanbeerde/

33. Daar nevens ging hy heen/
En schonk veel kost'lijkheden
Van Milca en aan Laban ; zulx gedaan
Werd pver in de Zaal

Geleest ten Abondraal ;
 Den Huis - voogt en die met hem zijn gegaan.
 Daar at en dronk men van de beste Spijze /
 En Drank / met vreugd / na's Lands gebruik en wijze.

34. Daar na / in d' Ochtenstond /

Elk uit zijn bedd' opstont /

Doe sprak de Knecht 's Bruid's Bro'er en Moeder aan /
 En zei / laat toe dat ik

Mij tot het reizen schik /

Hoe zeiden zy / daar op / alreeds te gaan ?

Laat toe dat 't Meisjen hier acht of tien dagen

Verblijv' / en afscheid neem' van Dzend en Magen.

35. Hy we'er ik bid het u

Laat mij dog trekken nu /

Dewijl de Heer mijn weg kroont met geluk.

Och zeg ik u dit by /

Mijn Heer verlangt na mij /

Maar 't dan wel re'en dat ik hier lang vertuk ?

Dies laat mij spoedig trekken met de Joffer /

Op dat ik haar aan hare Bruigom offer.

36. Zy weer / wyl 't u behaagt /

Kom roepen wy de Maagd

Om te hooren uit haar eigen mond /

Wat zy mag zijn gezint /

Of zy wel met de Drind /

Op zijn verzoek / vertrekken wil terstond.

Men roept haar en men vraagt haar / hoor Rebekka ,

Wilt gy wel aanstonds voorz ? zy weer / 'k vertrek / ja .

37. 't Besluit was kost en goet /

Doe lietmen metter spoet /

Rebekka reizen met Aarts-vaders Knecht ,

En spraken biddend' daar

Den zegen over haar /

Onze Zuster , wierd niet ernst gezeigt /

Den Hemel doe u groeyen , bloeyen , groenen .

Zoo dat gy word tot duysent Milioenen .

38. OP

38. Op dat u Zaat nu voort

Bezit zijn' Haters poort.

Rebekka heeft haar strax ter reis' bereist /

En heeft haar Maagden stoet /

Bevolen metter spoet /

Haar voort te reppen ; die met veerdigheid

Zijn met haar vrouw ter Hemels opgestegen /

En reden voort / na wensch van hell en zegen.

39. De reis was ongestoort /

En gingen spoedig voort /

Tot dat zp quamen by het Zuiderland /

Daar Isaak woning hield.

En op die tjd gebiel't /

Op 't ballen van den dag / dat hy zig vand /

In 't Heid om God te bidden en te smeken ;

Gat hy heeft / by geval / eens op gekeken.

40. Na weinig oog gester /

Verneemt hy dat van verr'

Ten bende Hemels komen. En zijn Bruid /

Beek derwaarts heen / en strak

Verneemt z' haar Vriend Isak,

Zp springt van 't Beest / en roept / verschrokken / uit ;

Wie is die man die daar van verre wandelt ?

't Is hy / voor wijsen / ik met u heb gehandelt.

41. Mijn Heer is 't / zeid hy kom

Treed tot uw Bruidegom /

Ach zet z' hoe klopt mijn hart-aer nu 'k hem zie !

Met heeft dat Herders Wicht

Bedeikt haar aangezicht /

Entrok haar sluper over d'oogen / die

Zp schaam-root niet derft op slaan op haar Dyper /

Doch wierd allenx bedaart / gerust en blper.

42. Den vroumen Isaak doe

Liep vrolyk tot haar toe /

Na dat de knecht zijn reis hem had vertelt ;

En heeft zyn gang gewend

Na zijn vrouw Moeders Tent/
Daar sy Rebekka heeft ter ne'er gestelt/
En heeft haar doe gehuwt in liefd' en trouwe
En trooste zich met zijn beminde vrouwe.

A. G.

U I T.

D E
F R A N S C H E M O D E.

Stemme :

Sarabande des Menuets.

Del Land weelig en dertel ; Nu helaas/
jammerlyk Land, Dat zoo zuur uw wulsch en
lichtbeerdig gespertel ; 't Hans behlaagt : mits
Godes hard geest'lende hand.

2. Ach hoe vaak heest u den Heere/
Door zijn knecht's 't oordeel gedreigt/
Zoo gy u niet woud van uw zonden beheeren ;
Daar gy hebt daar d' oogen nog 't hert toe genestgt.
3. Duijv-

3. Wulpsche Jeuchd / die in uw zeden/
In gelaat / in uw gebaard /
In uwo dracht / en in uw Modense kleeden /
Anders niet voont als een lichtveerdigen aart.

4. Inde plaats van Gods Geboden /
En zijn Will' u voorgestelt /
Was het richtsnoer van uw doen de Fransche Moden ,
Vaart gy aan besteed hebt uw tjd en uw geld.

5. Kom voldoe uw begeerten /
Nu de Heer heden u zend
Benden van Franschen t' huis met hum' gebeerten /
Met een sleep van jammer / verdriet en elend.

6. Kom en leer / Franschen gezinden ,
Zoo 't u lust Fransch zijn althans ;
Leer het een' quaad vry aan het andere binden ;
Leer haar zang / haar gang en haar vertel gedans .

7. Want zy zijn huiden gekommen
Met een Heir machtig en groot /
Op u aan / met Schepen / Musquetten en Bonnen /
Met Geschut ; met Barren vol kruit en vol loot.

8. Doch niet om u hier te leeren /
Frankrijks Nieuw - moden en snof ;
Maar om u dat nieuw / op zyn Fransch af te leeren /
En te doen gevoelen de strengheid van 't Hof.

9. Merk en let hoe zy het maken /
Zoo op 't Land als in de Ste'en ;
Hoe zy 't al weg plond'ren verbranden en blaken /
En 't verderf na slepen waar heenen zy tre'en.

10. Dit 's haar doen ; dit 's nu de Moden ,
Zacht gehoed / brooddronken Land.
Land verderven / Luiden verobben en dosden /
Drouwen schenden / Maagden onteeren / o schand !

11. Van Gods Naam lasterlijkh sprekien /
Speelend' met Ceerling en Haart ;
Na zyn eer met bittere woorden te steken /
Hem verlooch'nen in 't minst dat hen wederbaart.

12. Waren mijn oogen nu kranen,
En mijn hoofd een water-welch/
Zou dan dag en nachten niet bittere tranen/
Uw verdere beschrepen/ o weelderigh volk.

1673.

A. G.

GOETS-MOEDS ONDERWERP.

Stemme:

Le Baron de Langerak.

1. **H**oe duf en dromig legt gy daar
Mijn Ziel / wat zijn de reden/
Dat ik staag met d' hand in 't hair
Zit en maak een groot misbaar// Op heden/ op heden/
op heden?

2. **O**ch d' oorzaak is my wel bekent/
Welaas! het zijn mijn zonden/
Daar gy van gevoeltg bent /
Die my houden zonder end' // Gebonden :::: ::::

3. **G**rijp moed / mijn ziel / beur op uw hoofd/
En wilt uwo hulp verwachten /
Van der Zielen Opperhoofd /
Die de zonden heeft veroost // Van brachten :::: ::::

4. **G**y hoeft (hoe zeer de zonde woed)
Op hem niet veel te passen ;
Zijn geweld leeft onder voet /
En gy zyt door Christi bloet // Gewassen :::: ::::

5. **G**y is een gifsteloze Slang ;
Een Hond / die tand en klauwen
Heeft verloren overlang :

Daarom zoud u zijn geprang // Benauwen :::: ::::

6. **W**yl gy een vry-gelaten zyt
Door Christum , zoud gy treuren /

En ne'er-flagtig zijn althd /
 Zoud gp nooit het hoofd verbljd // **O**pbeuren? ://: ://:
 7. Mijn ziel/ neen dat waar t' onbeleest;
 Maar in een vrolyk wezen /
 Gode dank en eere geeft/
 ▲ **D**ieu van Krankheid heeft// **G**enezen. ://: ://:

A. G.

U I T.

't VOORWERP der Ware VREUGD

Stemme:

Qu'il est doux ma belle Clémene.

1. **A**ch hoe zoet hoe troost'lyk / hoe heerlyk /
Ach hoe zoet // Is 't als Christi bloet/
 Rejnigt en Heiligt ons zondig gemoed /
 Wat is dat wensch'lyk / behaag'lyk / begeerlyk !
 Ach / ach / ach ! maar wat is het deerlyk
 Als men dat missen moet ?

2. Christen ziel / Benart en verslagen /
 Christen ziel Indien het gebiel /
 Dat u de lasten van 't zondig gekriekel
 Schenen te moep'lyk en lastig te dragen /
 Ach / ach / ach ! haar buppen en blagen
 Kunnen niets op u ziel !

3. Haar geweld en han u niet deeren /
 Haar geweld leid neder geveld ;
 Jesus dien grooten en machtigen Held /
 Zal al haar woedend' getier van u heeren.
 Ach / ach / ach ! de blijdschap des Heere
 Van tot uwo sterke stelt.

U I T

A. G.

L 5

ZAG

GEESTELYCKE
ZAMEN-ZANG,
VAN
J E S U S,
En een nog
WERELD-GESINT CHRISTEN.

Stemme :

De Mey die komt ons by, &c.

Jesus.

1. **M**et re'en begaafde Dier,, Hoor hier
Waar blucht en plt gp zoo anxtvallig heen?
Wat is het dat u dwingt // En dringt/
Hoe zyt gp dus onthloot van Geest en re'en?
Kent gp uwo Herder niet // Dat gp dus hoorz myn vliedt/
Heb ik u niet (mijn Schaaphen teer)
Van songs op gevoerd't
En krachtig gehoed't?
Wat wilje doch meer?

Christen.

2. 't Is zoo; maar Jesus / ach! Wat mag
't My baten dat gp op-zicht op my neemt?
Ik word van elk gesmaad // Gehaat
En uit de gunst van vder een verbzeemt.
Ik zie dat Ampt op Ampt// Verby my heenen schampt/
Ik ben in aenzien/ staat/ nog eer/
Ela kijkt van ter zp'
En schimp-lacht op my/
Dat smert my te zeer.

Jesus

GESANGEN.

174

Jesus.

3. Om dat u elk veracht? Verwacht
 Gp van de Wereld meer heil als van my?
 Is't daarom dat gp vlied? Och ziet
 Dog wat gp doet; bedaat u zielven vry.
 Die d' Wereld voor my verkiest // De Wereld en my ver-
 lieft;
 Die ietwat / wat het zp op Ward'
 Staat / Hoogheid / Vrouw / Kind /
 Meer als my bemint/
 Is mijnder niet waard.

Christen.

4. Men ziet uw' Schapen Hoop // Ten proop
 Gestelt / voor' s Wolfs- en Wilde Zwijn-gebroed;
 Zp schudden bars den kop // Daar op
 En hijken't aan met een vergrunde moed.
 Haar Herders worden lauw // Lashertig / loom en
 flauw/
 Haar' wakend' Honden staan verstomt/
 Verlegen / verzuft /
 Het Wild haar verblust
 Dat los op haar komt.
 5. Wie is't die daar houd stal // Doar't al
 Vermicht word? immers elk die plaats verlaat;
 Daar't rykend' wreed gediert // Omzwiert
 En dat de muil daar tegen sparren gaat?
 Die daar in blyvend' is // Genaakt' t verderf gewigt;
 Ik zoech veel liever heil en rust;
 't Aanstaande gebaar
 Omvlied' ik; want daar
 In heb ik geen lust.

Jesus.

6. Is dan mijn Arm verhoft? Hoe word

Duis.

- Dus aan mijn macht gewijffelt rechte voort ?
 Wel meent g̃ dat ik slaap // Mijn Schaap /
 En niet en weet wat my te doen behoort ?
 Ik zal eens met mijn Staf // Wraakzuchtig komen af/
 Dan als de Wolf en 't rjttende Dee,
 Het minst my verwagt /
 Maar luyer en zacht /
 In dertelle Drie.
7. Mijn lieve Schaapje vſted // Dan niet /
 Weest nacht'ren / waakt / zijt blijftig in 't gebed.
 Ik houd' een toom en band // Ter hand /
 Daar ik die Beesten vast houw' in bezet /
 Zy kunnen niet meer quaat // Als ik haar toe en laat /
 Alzijnze vinnig / snel en blug /
 Dan als z' op u gaan /
 En vallen u aan /
 Ik rukze te rugg'.
8. Wel aan dan grijpt dog moed // G̃ moet
 Niet blugten; neen / 't is nu geen bluchtens tjd ;
 Maar stel u sterke weer // 't Geweer
 Van uw Geloob' ter hand neemt; valt den strijd
 Wij lastig/ hard en zwaar // Ik zal u / in 't gevaar /
 Bewaren door mijn kracht; al 't woen /
 Van 't razend' Gediert /
 Zal u / hoe het tvert /
 Geen hinder aandoen.

A. G.

U I T

WEER-

WEERGADELOOZE LIEFDE.

Stemme :

Mon Confesseur est rude , &c.

1. **R** Aar voorwerp van myn Liefde /
 Mijn waarde Sulamith ,
 Mijn Bloet-schat / mijn Geliefde /
 Die mijne Ziel bezit ;
 Hoe / wilt gp voorz myn zuchten /
 En smeken altijd vluchten /
 Ach Ziel-lief / hoe is dit ?
2. Hoe / wierd gp nooit bewogen /
 Doorz 't geen ik heb gele'en /
 Tot Liefd' / en mededogen /
 Daar 'k leed om u alleen /
 Zint myn Moeder baarde /
 Tot dat ik van der Warde
 Moest scheiden / met gesteen .
3. Kom zie dog reng te rugge /
 Hoe ik het vinnig slaan /
 Der Beuls / op hoofd en rugge /
 Om u heb / uitgestaan ;
 En hoe de qualster-kladden /
 Mijn droevig aanzicht hadden /
 Bedekt en overla'en .
4. Gp waart als doen vol schulden /
 Die 'k voorz u heb geboet /
 Dog heb ik moeten dulden
 Dat myn dierbaar bloet
 Wierd afgetapt ; mijn leven
 Heb ik voorz u gegeben ;
 Maakt zulk niet uw gemoed ?
5. Kom gaan wop met ons bepen /

G E E S T E L Y C K E

Op 't kneeklig Galgen-veld ;
 Laat daar uwo' oogen wepen /
 Ziet daar een Kruis gestelt /
 Waar aan der Beulen vuisten /
 My / uwerthalben / kruisten /
 Met een verwoed geweld.
 6. Daar wierd ik op gebonden /
 Genagelt en gehecht.
 (Ik v'z nog voor die wonderen !)
 En zoo om hooggerecht /
 In 't oog van groote Scharen /
 Van Volk'ren die daar waren
 Beschouwers van dat Recht.
 7. Die heb ik moeten lijden /
 Eer ik voor u voldeed ;
 En eer ik u bevrijden
 Kon van 't aanstaande leet /
 Dat gy ten eeuw ge dagen /
 Zond hebben moeten dragen ;
 Toont dat gy zulx wel meet.
 8. En wilt u Lief bedaren /
 Gun' my uwo' liefde / daar
 Ik u om smeeke ; waren /
 U Zinnen mywaarts. Maar
 Wilt gy my nog versmaden /
 Ziet dat mijn ongenaden /
 Nu ook niet wedervaar'.

A. G.

U I T

S U L A.

SULAMITS ANTWOORD.

Stemme:

Mijn Liefste gy zijt ongestadig, &c.

1. **G**phebt my Heer tot staan bewogen/
Dooz uwo aantrekkelijke taal;
Dat ik ben van u weg gevlogen
Was om dat 's Wereldsch pracht en praal /
Glorie / Hoogheid / Staat en Eere
'Woorwerp was van mijn begeeren;
Dat alleen was 't dat mijn ziel
Van u Heer te rugge hiel.
2. **G**p hebt my dooz uwo zelss verkregen/
En uit des Duibels klawo verlost;
Mijn Heil was 't voorwerp van uw Zeege;
Maar 't heeft uwo dierbaar bloet gekost.
Zouw ik u met ziel en zinnen/
Dan niet lieven en beminnen
'k Was de snoodste van der Ward /
En de Hel voor Eeuwig waard.
3. **I**k wil mijn hert dan los gaan maken
Van 's Wereldsch blinkend ydel niet ;
Ik wil mijn Eigen zelss verzaeken/
En leven onder uw gebied,
'k wil u stem alleentig hoorzen/
Geen ding kan my meer behozen/
Want ik zie en merke dog/
's Wereldsch leugen en bedrog.
4. **D**at komt gp voor mijn oeg t' ontdekken ;
Tus zie ik meerder als ik plag.
Wilt my nu vorder tot u trekken/
Op dat ik u nabolgen mag ;
Stuur mijn hert / mijn ziel en zinnen /

G E E S T E L Y C K E

Doet my anders niet beminnen/
Hier op Aard' als u / o Heer !
Dat is't al dat ik begeer.

5. Ik bid u kom dan zoete Jesu ,
Kom maak uw' woning binnen my ;
Geef' my de zekerheid / dooz dees u
Genade / dat ik uw' zn.
Herte Vriend / mijns ziels beminde
Wilt my zoo aan u verbinden /
Dat ik nooit van uw' gelep /
Liefd' en toezicht / wijk nog scheep.

A. G.

U I T.

NEDERLANDS BAN.

O

Wraah valdadig Nederland / Ont-
Ziet hoe Gods uitgestrekte hand heeft

luijks uw' sluim'rend oogen ;
't wraah-zwaard uitgetoogen Om u met een
gansch zware slag / Hard te treffen / Ne'erland/
ach ! Merk op eer dien dag vol wraah // U genaah.

2. Onbandig en Hoorn-zieke Hoe /

Die

Die 't joch u gaat ontwoelen/
Op past op siag van zweep nog roe'/
Die d' Hemel u doet voelen.
Het raakt uw houde kle'er en niet
Dat uw Vader toornig ziet/
Hoe hy waarschouwt/dreigt en slaat// 't Doet geen baat.

3. Een wisse tegen menig werf/
Van Landen en van Steden
Hun' onvermijdelijk verderf;
Dat met gezwijnde schreden/
Tot u aan stappen komt / o Land!
Vertel / vol van zond' en schand;
Die geen ding min lyden meucht // Als de Druydt.

4. Hoe pff lijk een grubbel zp
Het word in u gebonden;
Bedrog / gebeinstheid / huich'larp /
Zijn uw geringste zonden;
De Hoogmoed / trotsheid / nijd en haat /
Zijn den band van peders Staat;
Die zich daar me'e redd'en kan // Dat 's een Man.

5. Een Gods-dienst zonder God en Geest/
Die maar hervormt genoemt // word /
Die prijst men schoon die allermeeest /
Ind' heill'ge Bla'en gedoemt // word,
De Heilighed en geest'lijkhed/
Maubo-om-en voorzichtighed/
Noemt mendwaling / Ketterp // Quakerp.

6. Die een vzoom Christen t' hans wil zijn/
Moet Borgerlijk maar leven;
Dat hy zich maar een weinig pijn'
Geen argernis te geben.
Hy die maar zoo voorzichtig leeft/
Dat hy pder 't zyne geeft/
En voorts doet als pder doet // Die is vroed.

7. Die Leeraers die de Christ'lijkhed/
Uit alle banden slachten /

Die van der Christ'nen Dypigheid/
Een toom'loos leven maken;
Die trachten zoo veel pder mag/
D' Heill' ging van des Heeren Dag
Af te breken/ o die Mans / Dienen t' hans.
8. Waer wyl dit heenen / zinloos Land?
Zoo Godt leeft / zou hy dulden
In u zoo een verdorre stant/
In einddelooze schulden?
O ja / hy leefsi dien groote God/
Die eerlang tot gruis u knot /
Zoo g'u voor hem niet verne'ert // En bekeert.

A . G.

1668.

U I T.

D E
W A R E S T A A T - S U C H T:

Stemme / 's Konings Balet.

1. **H**oe moedig is den Mensch wanneer
Hy word in hoog een top van eer/
En staat gehijst en op geheven.
Zijn hert vol Staat-zucht en zijn oog/
Die vliegen met Icarus al om hoog/
Tot dat hunn' wieken haar begeven/
Tot dat hunn' wieken haar begeven.

2. Hy blinkt een wyl met glans depraalt.
Zoo lang 't geluk zijn Staat bestraalt/
En lijkt een wonder op der Werde;
Maar zoo 't geluk hem 't aanzicht heeft/
Elk die hem had ontzien / gedient / geeert
Beklad met sinaat zijn eerste waerde. ://:
3. Maat

G E S A N G E N.

17

3. Maer die zijn zucht na d' Hemel stuurt/
Endes zelfs Heerlijkhed / (begluurt
Met puik van zuiw're Zonne-schijnen)
En wenscht / als Koning / eeuwiglijk
Te heerschen in dat Zalig Hemelrijk/
Wiens Staat en Hooghe en nooit verdwijnen. ://:
4. O die / die wenscht een groote zaak/
Die 's Wereldsch Staat Eer en Vermaah/
Te boven gaat. Zijn blijzig poogen/
't Geloof bestendig ingehist/
Zijn Ziel-tochten / dzifftig noopt en dryft/
Na dat onseilbaarlijkt verhoogen. ://:
5. O God / die 't goed in ons verwekt/
Bestuur mijn Herts-tocht / leid en trecht
Mijn Ziel verr' boven d' Wardsehe dingen ;
Op maak my daar van los en bsp/
Op dat ik tot het eeuwig Hemelsch / my/
En all' mijn dzisten / op mag dzingen. ://:

A. G.

U I T

M 2

BLADT

BLADT-WYZER

Van de

GEZANGEN.

Zeege-praal, over de Dood van d'Eerzame, Vroome,
Godzalige ende wel in God-geoeffende Jongelingh
D. Philippus van Zorgen.

Noodiginge tot het Beschouwen van Jesus.

Fol. 1

Eerste Boeck, en Eerste Gezang.

20

Het II. Deel. Dat God meer in Jesus is als in den Hemel,
de Sonne, of eenig ander Hemelsch Schepsel.

22

Het III. Deel. God is meer in Jesus, als in alle aerdsche
Schepselen, meer in Hem dan oyt in Adam, of eenigh
ander Mensche.

24

Het IV. Deel. Jesus bewesen God te zijn, door de Tex-
ten van het Oude Testament.

27

De Werelt Ontmaskert, door Monsr. Foucquet.

30

Na-klacht, over het groot Verlies, en schadelijck Af-
sterven, van den E. G. en Hoog-G. Heer Gijsbertus
Voetius.

32

Tegen-zangh.

33

Weder-zangh.

34

Aen mijn Waerde Groot-Moeder *Van Zorgen*, Tredende
in haer 82. Jaer 1670.

35

Aen Me-Juffrouw, en Waerde Moeder, op haer Geboor-
te-dagh, den 8. April N. S. 1675. zijnde nu 50. Jaer. 37
Begroetingh aen mijn Oudste Broeder *Leonard van Zor-*
gen, tredende in sijn 24. Jaer.

39

Op de Verjaerdagh van mijnen Oudste Broeder, tredende
op den 5. February Ouden-st. 1676. in sijn 25. Jaer. 41
Verjaer-lied aen mijn Oudste Broeder *Leonard van Zor-*
gen, wanneer hy op den 5. February Ouden-st. sijn 25.
Jaer

BLAD T-WYZER

- Jaer vervulde. Eerste twijg van onse tack. 42
 Op het Verjaeren , van mijn Neef *Philippus van der Vliet* ,
 tredende op den 21. December Nieuwest. 1675. in sijn
 20. Jaer. 45
 Aen mijn Neef *Philippus van der Vliet* , als hy op den 21.
 dagh van Winter-maend des Jaer's 1676. oock intrad in
 sijn 21. Jaer. Broederlijcke Neef, die my. 47
 Aen mijn bysondersten Vriend , mijn Heer *Johan van der*
Haer , wanneer de tijd van sijne vordering in de Rech-
 ten op handen was. 50
 Een duyts Sapphicum, drie a vier extemporaneum. 55
 Ter Bruylloft , van de Eersame en seer Discreten *Goosken*
van Wijck , en de seer Deugtsame en Eerbare *Haesje*
van Doorn , in den Egt versamelt den 2. February Oud-
 den-stijl 1670. 56
 Geboorts-Vermaningh , aen de Eersame Deughtrijcke
 Jonge-Dochter *Maecken van Wijck* , verjaert den 11.
 Juny 1667. Oud 28. Jaer. 58
 Een Ziel zijnde in 't gevoelen van Gods Liefde. Ich heb
 nu eens gebonden. 50
 Punt-dichten of Epigrammata. Bedenkinge over Micha
 6: 9. Hoort de Roede , ende wieſe bestelt heeft. 63
 Petri Gallicinium , of't Hane-gekray van Petrus. 63
 Bedenkinge over Matthei 6: 28 De Lelien spinnen niet. 63
 Op de Poorten van Palm , hier over al in de Stad , Anno
 1673. op de Intrede van Sijn Hoogheyd. 64
 Aen de Heer *Egidius van den Bogaert*. 64
 Op den 30. Psalm , vers 6. Want een oogenblick is'er in sijnen
 Toorn , maer &c. 64
 Een Gesangh Lutheri. Verheught u lieve Christen
 Schaer. 65
 Niet dan Jesus. Augustinus ginch eeng siften. 67
 Morgen-gezangh. Heer ! hoe sal ich u vergelden. 72
 Een benauude Ziele , klagende tot Godt , over haer drie
 Doodt-vyanden : ende den Heere om hulpe en bystand
 aenroepende regende deselve. Hoe wert mijn Ziel soo

BLAD T-WYZER.

- seer besprongen.
Eucharisticum , ofte Danek-dicht. Hoewel den grooten
Godt. 75
- Avondt-Gebedt. O groote Godt ! die alles watter
leeft. 77
Ziels-worsteling ende Overwinninge, na het genieten des
H. Avontmaels. Eplaes / wat ramp / ach ! wat el-
lende. 80
De lieffelijcke Vreughde van een versekerde Ziele , sma-
kende de soetigheyt van de liefde Christi. O Mijn
Ziel / wat soete tijden. 82
Klachte ende Gebedt tot Jesum , in 't naderen tot sijne H.
Tafel. Mijn waerde ziel hoe dus ontstelt. 89
Een Ademhalende Ziele , uyt het midden van haer , so
lichamelijke als geestelijcke besoeckingen tot God
vliedende , ende op haren Vader lieffelijck leunende.
Wat is 't mijn Ziel / hoe dus ontstelt. 96
Lieffelike Ziel-dwanck , of innige Hertstochten tot Jesus.
O Jesu ! wat is 't dat u dringht ? 99
Eenzaem gepeins. Heer Jesu Leven , Licht , ja eenig
Al. 104
Wee-klagten van Sions Liefhebbers , beantwoort door
Sions Bruydegom , Uytgeboesamt ter gelegentheyt van
de Doodt van den Eerwaerden Heer Jasper vander Haer ,
Salighlijck overleden in 's Gravenhage , den 15. De-
cember 1678. Jehova Sions Son. 109
Het Overgeven van een Geloovige Ziel , aan Jesu . 110
leen Alweerdigh Godt.
Ziels-verlangen , om 't genieten van Jesu . O Lieve Jesu !
Ziele vindt. 120
Een antwoord van een Kindt Godts , op de Woorden , als
Proverb. 23:26. Ja hoor een stem uit 's Hemels
thooon. 124
Over de Woorden , als Ezech. 15: 5, 6. Hoe wonder-
baar zijn u genaden. 127
Een Sugt tot Jesum. O soete Jesu , wanneer sal het we-
sen.

B L A D T - W Y Z E R.

- sen. 129
 Hertstogtige Wenschingen, om van de Wereld en sijn eygen verdurventheyt te mogen verlost, en met *jesus* vereenigt te worden. Hoe wort mijn herte Heer. 131
 Een Liedt. Op Godt/ voor wien der Eng'len schaar. 136
 Afscheyrt, van 't Geselschap van Gods Kinderen. Eeuwig/ Heilig/ Hemels Koning / 139
 Een Gebedt tot *jesus*, van een suckelende Ziel. Ach my! dat ich soo langen tyt. 142
 De Volmaakte Jesus, in sijne Lievelingen volmakende, 't gunt in haer ontbreekt. Zoete Jesu zuib're zoetheid. 145
 Den alles Vermogende door 't Geloove. Dan als Gods Geest mijn ziel bewerkt. 147
 Den Geluk'zaligen Hoveling. Opgeblaze Hobelingen. 149
 Volmaakte Eeddom. Ik loob' en dankte God/ zeid eens een Heiden. 151
 Liefde-drift. Hoe drifstig is der Liefde gloed. 153
 's Mensch ydel gewoel. Hoe woelt den Mensch om goed op goedte schrapen. 154
 Eliezer door Aarts Vader Abraham uitgezonden om een Huisvrouw voor sijn Zoone Isaak. Deszelfs reize, wedervaren, handeling en uytkomst. Genesis Cap.24. Doe Sara lebeng zat. 156
 De Fransche Mode. Idel Land weelig en dertel. 166
 Goerts-moeds Onderwerp. Hoe dusen dromig legt gij daar. 168
 't Voorwerp der Ware Vreugd. Ach hoe zoet/ hoe troost'lych/ hoe heerlyk. 169
 Zamen-zang van *jesus*, en nog een Wereld-gesint Christen. Met re'en begaafde Dier,, Hooy hier. 170
 Weergadelooze Liefde. Naar voorwerp van myn Liefde. 173
 Sula-

E23775-I 347923

BLADT-WYZER.

- Sulamits Antwoord. *Gy hebt my Heer tot staen behoo-
gen.* 175
Nederlands Ban. *Ontwaak baldadig Nederland.* 176
Ware Staat-sucht. *Hoe moedig is den Mensch wan-
neer.* 178

E Y N D E.

